

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik-podjetnik.si

Novela ZDR:

OZS nasprotuje uvedbi 30-urnega delovnika

Celjski sejem

www.ce-sejem.si

55. MOS

**13.–17.
SEPTEMBER 2023**

Aktualne informacije spremljajte na prenovljeni spletni strani

www.ozs.si

*Na mobilni telefon si naložite novo spletno stran **ozs.si***

Operacijski sistem iOS (iPhone):

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v aplikaciji Safari
2. na dnu zaslona izberite ikono za deljenje vsebine

3. izberite Add to Home screen

Operacijski sistem Android in drugi:

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v brskalniku
2. izberite ikono za izbor več možnosti

3. izberite možnost Dodajanje na začetni zaslon/
Add to home screen

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

Burno dogajanje na zakonodajnem področju

V poletje smo vstopili vse prej kot predpočitniško. Zlasti na zakonodajnem področju se je in se še ogromno dogaja. Na mizo smo tako dobili osnutke različnih zakonodajnih sprememb, kot sta Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o dolgotrajni oskrbi, pomembne zakonodajne spremembe se odvijajo tudi na zdravstvenem področju.

Ob vsem tem pa nas je delodajalce zmotilo dejstvo, da se zakonske spremembe pošilja v nadaljnje procedure brez potrebnega konsenza med socialnimi partnerji. Tako nas je neprijetno presenetilo dejstvo, da se je predlog novele Zakona o delovnih razmerjih poslal v javno obravnavo še preden je pogajalska skupina zaključila s pogajanjem. Gre za kršenje temeljna pravila delovanja Ekonomsko-socialnega sveta, o čemer smo obvestili tudi predsednika vlade in zahtevali njegovo prisotnost na seji ESS. Svoja stališča glede novele zakona smo sicer predstavili ministru Luki Mesicu na seji junijskega upravnega odbora OZS.

Na dopisni seji Vlade pa je bil, mimo soglasja socialnih partnerjev, obravnavan in potrjen tudi predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki prinaša dodatne obremenitve za gospodarstvo. Tak predlog je tudi v nasprotju z obljubami Vlade, ki je ob napovedi reform, kot enega od ciljev navedla ravno razbremenitev stroškov dela. Predlog zakona namreč predvideva uvedbo dodatnega prispevka, in sicer en odstotek prispeva zavarovanec, drugi odstotek pa delodajalec, kar pa bo dodatno obremenilo plače. V OZS že ves čas opozarjamo, da imamo v Sloveniji, v primerjavi z ostalimi državami EU, že sedaj nadpovprečno obremenjene plače. Dodatni prispevki pa bodo še zmanjšali konkurenčnost Slovenije in njeno privlačnost za tuje investitorje in delavce.

Za piko na i vsemu temu dogajanju pa so nas delodajalce, ker smo izrazili svoje nestrinjanje z načinom vodenja socialnega dialoga, sindikalni predstavniki označili za dvoletne in da zlorabljam socialni dialog. V OZS smo se na te izjave ostro odzvali. Kritični smo in bomo vselej do tiste vlade, ki ne bo delala v korist gospodarstva, pa naj bo to leva ali desna. Smo namreč apolitična organizacija, katere glavni cilj je, da ščiti interese obrtnikov in podjetnikov.

Poleg pestrega dogajanja na zakonodajnem in političnem parketu pa so bile aktivne tudi naše sekcije in območne zbornice. Bili smo tako na Festivalu kamna na Krasu kot na donatorski akciji polagalcev talnih oblog. Regijski obisk članov pa se je tokrat odvil na mojem rodnem Koroškem. Pospeseno pa se že pripravljamo na organizacijo 55. Mednarodnega sejma obrti in podjetnosti, ki bo med 13. in 17. septembrom v Celju.

Ravno te dni pa mineva eno leto, odkar mi je bilo zaupano vodenje največje zbornice malega gospodarstva v Sloveniji. Na naslednjih straneh revije si tako lahko preberete intervju o mojem videnju in izkušnjah v minulem letu vodenja. Vsekakor pa je to šele začetek. Čaka nas še veliko izzivov, a sem prepričan, da jih bomo skupaj, povezani zmogli. Imejte karseda mirno poletje, da si naberete novih moči za drugo polovico leta. Srečno!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik LII, številka 7/8, julij/avgust 2023
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:
Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:
Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416

**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in
priprava za tisk:** Žiga Okorn in Barbara Sirk,
www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Brezskrbno po Evropi. S tremi pametnimi rešitvami:

Prihranite čas in denar na približno **64.000** **bencinskih servisih** po vsej Evropi.

Z **DKV BOX EUROPE** uživajte v prehodu številnih cestninskih postaj brez ustavljanja v 13 evropskih državah.

Z digitalnim asistentom **DKV LIVE** lahko občutno povečate učinkovitost vašega voznega parka.

dkv-mobility.com

YOU DRIVE, WE CARE.

AKTUALNO

4-II

IZ OZS

12-21

PODJETNO

22-34

OBRTNIKOV SVETOVALEC

35

SEKCIJE

55-63

OOZ

64-73

SEJMI IN POSLOVNA SREČANJA

74-79

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

80-81

NAŠI ČLANI

82-84

OBRTNIKOVA BORZA

86-88

NASLOVNICA

Bigstock

Upravni odbor OZS

Člani upravnega odbora OZS so na junijski redni seji gostili ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Z njim so se pogovarjali o spremembah na področju delovno-pravne zakonodaje, ponovno pa so izrazili nasprotovanje uvedbi 30-urnega delovnika. Opozorili so tudi na pomanjkljivosti novele zakona, ki določa evidentiranje delovnega časa. **stran 4**

Intervju s
predsednikom OZS

Blaž Cvar, aktualni predsednik OZS, je pred letom dni zmagal na volilni skupščini. V vlogi predsednika OZS, ki jo zadnje leto opravlja z vso resnostjo in odgovornostjo, pa so njegovi nastopi preiščeni, umirjeni in hkrati odločni, podprti z argumenti, vselej pa je spoštljiv do svojih sogovornikov. V pogovoru z njim smo se dotaknili dogajanja v zadnjem letu vodenja največje zbornice malega gospodarstva v Sloveniji. **stran 10**

OBRTNIKOV
SVETOVALEC

35

7. Festival kamna v Pliskovci

Sredi junija so se vsi, ki imajo radi kamen, v velikem številu zbrali na tradicionalni bienalni prireditvi Festival kamna. Festival traja tri dni, rdeča nit dogajanja pa je tekmovanje mladih kamnosekov, ki se med seboj pomerijo v predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills. Dogodka so bili tudi tokrat veseli vsi, še posebej pa stroka, ki v njem vidi pravi pristop za razvoj našega kamnoseštva. **stran 56**

Strokovni seminar o
avtovleki električnih
vozil

Junija so v Sekciji avtoserviserjev pri OZS izvedli eno sklepnihih zavez s svojega nedavnega strokovnega srečanja. V duhu prihajajoče električne mobilnosti ter vrste novosti in pasti, ki jih ta prinaša, so uspešno pripravili strokovni seminar in posvet o avtovleki električnih vozil. **stran 60**

UPRAVNI ODBOR OZS

Obrtniki in podjetniki z ministrom Mescem o spremembah delovno-pravne zakonodaje

Obrtniki in podjetniki, člani upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, so na junijski redni seji gostili ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesca. Z njim so se pogovarjali o spremembah na področju delovno-pravne zakonodaje, ponovno pa so izrazili nasprotovanje uvedbi 30-urnega delovnika. Opozorili so tudi na pomanjkljivosti novele zakona, ki določa evidentiranje delovnega časa.

Na seji je predsednik OZS **Blaž Cvar** uvodoma poudaril, da so se že na forumu obrti in podjetništva dogovorili, da bodo poglobili dialog z vlado. »Zato

smo tudi povabili ministra, da se pogovorimo o spremembah zakona o delovnih razmerjih. Pogajanja trajajo že 10 mesecev. Poleg vprašanja glede 30-urne

ga delovnika, ki mu v OZS nasprotujemo, imamo pomisleke tudi pri predpisanem počitku 48 ur ter petdnevnu oskrbovalnemu dopustu. Tudi obvezna božični-

ca v teh časih za nas ni sprejemljiva,« je dejal Cvar.

Minister **Luka Mesec** je najprej poudaril, da si želijo graditi odnos zaupanja in odpirati poti, da »bomo lahko iskreno komunicirali drug z drugim«. Glede sprememb zakona o delovnih razmerjih, pa je Mesec dejal, da se ta odpira v dialogu s socialnimi partnerji. »Odpri smo ga zaradi dveh evropskih direktiv. V tem mandatu bomo zakon odprli še enkrat,« je napovedal Mesec, ki pravi, da si želijo bolje urediti plačni model in trg dela. »Naročili smo raziskavo petih trgov dela v Evropi, v Avstriji, Nemčiji, na Češkem ... Tokrat se pogovarjamo o evropskih direktivah in o nekaj predlogih iz koalicijske pogodbe. Božičnice ni več v predlogu, 30-urni delovnik pa ne bi bil obvezen. Nihče ne bo primoran, da se za to odloči. Nekatera podjetja to že delajo in želijo delavce s tem stimulirati. Gre pa za manjše spremembe zakona o delovnih razmerjih,« je članom UO OZS pojasnil Mesec.

Skupaj z ministrom se je seje UO OZS udeležil tudi državni sekretar **Dan Juvan**. »Direktiva predvideva pet dni oskrbovalnega dopusta. Nikakor pa ne gre za obvezni 30-urni delovnik, gre za to, da nekatera podjetja to želijo imeti in so sedaj v prekršku, ker te možnosti nimajo. Tretji sklop so predlogi našega ministrstva, in sicer zagotavljanje počitka v dveh dneh. Želimo si, da se delovni proces organizira tako, da delavcu omogočimo enkrat na mesec, da bi imel neprekinjen počitek dva dneva,« je pojasnil Juvan.

Predsednik Cvar je v nadaljevanju izpostavil pomisleke glede uvedbe možnosti 30-urnega delovnika. »Kar se tiče 30-urnega delovnika, je treba vedeti, da bo tudi za del javnega sektorja dolgoročno predstavljalo veliko težavo, saj se soočamo s pomanjkanjem kadra. Konkurenčnost delovnih mest na trgu dela bo povzročilo odklon mladih za določene poklice, kjer je prisotnost na delovnem mestu potrebna. To so zlasti storitvene dejavnosti. Čakajo nas tudi evidence delovnega časa. V OZS smo nasprotovali obveznemu elektronskemu evidentiranju delovnega časa. V praksi bo težko izvajati, kot to določa

zakon. Dobili pa smo zagotovilo, da se bo to popravilo v podzakonskih aktih, če se ne bo moglo izvajati v praksi,« je dejal Cvar.

Podpredsednik OZS **Peter Pišek** pa je glede napovedi o obvezni božičnici dejal, da mora biti ta neobvezna in neobdavčena. »S takšnim predlogom bi se delodajalci zagotovo strinjali,« je pojasnil Pišek.

Juvan je poudaril, da ne želijo prisilnega ukrepa skrajšanja delovnega časa. »Mehkejši ukrepi dajejo prostovoljno možnost, da delodajalci dajejo to možnost.« Pojasnil je še, da so umaknili predlog o obvezni božičnici, saj so ocenili, da je to pretrd oreh.

Nestrinjanje z nekaterimi predlogi je na seji izrazil tudi **Bogdan Oblak**, predsednik OOO Logatec. »Morate vedeti, da nismo vsi Marinblu, da z našimi delavci lepo ravnamo. Dobivamo pa občutek, da delodajalci, ki zaposlujemo, ne uživamo dovolj velikega zaupanja s strani odgovornih. Glede skrajšanja delovnika je problem, saj delavcev ni. Zaposlujemo tiste, ki jih morda pred tremi leti ne bi zaposlili. 30-delovni urnik bi na drugi strani pomenil večje potrebe po delavcih. Za Švico vem, da je za krajši delovnik tudi manjša plača. Stimulacija za zaposlene bi morala biti primerno obdavčena, pa bi bilo tega več. Želim si, da bi se začeli pogovarjati o četrtem odpovednem razlogu. Da če odnos med delavcem in delodajalcem ne funkcionira, kot v zakonu med možem in ženo, gresta dva naražen,« je izpostavil Oblak in pripomnil, da bo evidentiranje delovnega časa, sploh čas malice, predstavljalo birokratski problem v podjetjih.

Glede evidentiranja delovnega časa je predsednik OOO Maribor **Marko Gorjak** dejal: »V tem tednu sem imel sestanek z IT podjetjem, ki bo imelo veliko težavo z evidentiranjem delovnega časa. Glavna težava je, da bi morali spremeniti celotno programsko opremo. To naj se uredi na način, da bo prostovoljno, sicer bomo povzročili nepotrebne težave v podjetjih.«

Mesec je ob robu seje dejal, da je treba najti kompromis med delodajalci in sindikati. »Kar pa se tiče naše gospodarske klime, se zavedamo, da je naše gospodarstvo vezano na Nemčijo, ta

pa je v tehnični recesiji. Naš direktorat je začel pripravljati shemo skrajšanja delovnega časa, o kateri se bomo začeli pogovarjati v kratkem,« je še pojasnil Mesec.

O delovnem času in ZDR tudi na Forumu obrti in podjetništva

Dober mesec pred sejo UO OZS smo ministra za delo gostili tudi na Forumu obrti in podjetništva. Na forumu je vprašanje glede delovnega časa ministru postavil tudi član OZS **Jani Kaker**, sicer dolgoletni predsednik OOO Mozirje. »Poslušali smo precej stvari, ki so se nanašale na skandinavske države in centralno Evropo. Mene zanima, kdaj bomo mi dejansko prešli na osemurni delovnik. Nimamo osemurnega delovnika, ampak je ta 7,5-urni, kar pomeni 36 ur na teden. Če tekmujeva z Nemcem v teku na 100 metrov, to pomeni, da ima on prednost. Problem je v tem, da smo neenaki v primerjavi z razvito Evropo, ker imamo plačan čas za malico in izgubimo pol ure dela. Če imaš 5, 10 ali 20 zaposlenih je to na leto ogromno časa – za enega delavca na leto izgubimo približno 130 ur. To je skoraj en mesec dela manj,« je pojasnil Kaker in ministra vprašal, zakaj tega področja ne uredimo tako kot v preostali Evropi.

Minister **Luka Mesec** je v odgovoru pojasnil, da je ministrstvo že naročilo pet študij primerljivih trgov dela, med njimi tudi skandinavskih. »ZDR se odpira tako, da je to dogovor med socialnimi partnerji. Prej sem rekel, da želim imeti drugo odpiranje na pobudo socialnih partnerjev. Tam je možen dogovor, ki ga prepustim bolj ali manj vam in sindikatom. Tega noben minister ne more narediti sam. Predlog pa je popolnoma legitimen za drugo odpiranje zakona,« je še zaključil minister.

MIRA ČREŠNAR

POZIV MINISTRU

OZS ministra za delo pozvala k takojšnji vzpostavitvi ukrepa čakanja na delo

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je konec junija ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca pozvala k takojšnji vzpostavitvi ukrepa čakanja na delo. Vse več podjetij, zlasti tistih, ki izvažajo v Nemčijo, namreč beleži upad povpraševanja. Z ukrepom čakanja na delo bi po oceni OZS lahko zadržali delavce v podjetjih in jih nato aktivirali takoj, ko se bo povpraševanje spet okrepilo.

VOZS v zadnjih tednih prejemamo vse več pozivov članov, obrtnikov in podjetnikov, ki nas opozarjajo na zaostrene razmere na področju gospodarstva. Zlasti podjetja, ki so izvozniki v

Nemčijo, beležijo upad povpraševanja. Da se gospodarstvo ohlaja tudi pri nas, pa pričajo tudi nedavni podatki o padcu industrijske proizvodnje za 7,9 %, kar je največ v državah EU.

Na Nemčijo, ki beleži negativno gospodarsko rast, pa ni vezana le slovenska industrija, ampak tudi številni izvozniki v malem gospodarstvu. K zaostrenim razmeram dodatno pripomore tudi višanje obrestnih mer, kar vpliva na zmanjšanje povpraševanja tako v gospodarstvu kot gospodinjstvih. »Kot smo vas že zaprosili na seji upravnega odbora OZS, vas zato ponovno naprošamo, da v najkrajšem možnem času vzpostavite mehanizem čakanja na delo po vzoru Nemčije. To bo delodajalcem omogočilo, da svoje zaposlene ohranijo v podjetjih in jih v polni meri aktivirajo takoj, ko se bo povpraševanje okrepilo,« je v dopisu ministru med drugim zapisal **predsednik OZS Blaž Cvar**.

V času pandemije koronavirusa se je jasno pokazalo, kako težko je delavce, ko enkrat zapustijo določeno panogo, ponovno pridobiti nazaj. Pravočasno ukrepanje je zato po oceni OZS edina možnost, če želimo slovensko gospodarstvo ohraniti konkurenčno. Ob tem pa ne smemo prezreti podatka, da je Slovenija z izjemno visokimi obremenitvami stroškov dela in številnimi administrativnimi ovirami ponovno nazadovala na lestvici konkurenčnosti, ki jo je nedavno objavil švicarski inštitut IMD. Slovenija se je namreč med 64 državami uvrstila na 42. mesto, kar je štiri mesta nižje kot lani.

MIRA ČREŠNAR

Bigstock

Letos kar 340 milijonov za razvoj

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport je povečalo obseg razvojnih sredstev, prvotno napovedanim dobrim 300 milijonom evrov so junija dodali še 34. Skupaj sedaj 340 milijonov evrov bo namenjenih podpori zagonskih in hitro rastočih ter inovativnih podjetij, obenem pa bo ministrstvo znatno povečalo tudi obseg interventnih posojil za omilitev posledic energetske krize. Sredstev je veliko, podpirajo mala in inovativna podjetja, na njih pa je, da sprejmejo dolgoročno najbolj pametno odločitev in investirajo v razvoj.

Za nami že sedem letošnjih razpisov

Razvojna sredstva prihajajo iz treh virov, v največji meri iz kohezijske ovojnice Programa 2021–2027 ter iz slovenskega integralnega proračuna, manjši del pa iz Načrta za okrevanje in odpornost ter kohezijske ovojnice Operativnega programa 2014–2020.

Dodatnih 34,3 milijona evrov pa ministrstvo svojim ciljnim skupinam lahko namenja zaradi reorganizacije ministrstev in s tem povezanih prenosov pristojnosti.

Do sedaj je bilo v letu 2023 objavljenih že sedem razpisov v skupni vrednosti 39,5 milijona evrov. Ti so naslovili sofinanciranje kompetenčnega centra za razvoj kadrov v lesni industriji, uvajanje okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu, spodbujanje razvoja projektov zadružništva in socialne ekonomije, izvajalce letnega programa športa, organizacijo velikih mednarodnih športnih prireditev, sofinanciranje investicij v športno infrastrukturo ter podjetniški podporni sistem SPOT Global +.

Največ podpore preoblikovanju v zelene tehnologije in digitalizacijo

Ministrstvo za gospodarstvo je lani in letos kot odziv na energetske krize, vojno ter motnje v dobavah surovin namenilo 440 milijonov evrov nepovratnih pomoči, letos pa bo skupno razpisalo še več kot 339 milijonov evrov razvojnih sredstev, ki bodo pomemben vir pomoči

podjetjem pri aktivnem preoblikovanju v zelene tehnologije in digitalizacijo.

Poleg tega velja omeniti tudi 258 milijonov evrov povratnih sredstev, ki jih ministrstvo gospodarstvu namenja skupaj s SID banko. Z vsemi temi finančnimi spodbudami in ukrepi želijo slovenskemu gospodarstvu predvsem pomagati, da ohranja čim višjo konkurenčnost in produktivnost v času, ko se celotno evropsko gospodarstvo sooča z nestabilnimi razmerami.

Izvajanje ukrepov in kdo objavlja razpise

Vse omenjene ukrepe ministrstvo izvaja samostojno ali preko izvajalcev, kjer lahko najdete tudi razpise, ti so, poleg Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport RS še SPIRIT Slovenija – JARS za spodbujanje investicij, podjetništva in internacionalizacije, Javni sklad RS za

Na spletni strani www.ozs.si v rubriki Aktualno poiščite prispevek s to fotografijo, ki govori o finančnih spodbudah, hkrati pa je v njem tudi vrsta zelo uporabnih aktivnih spletnih povezav do razpisov in drugih informacij.

podjetništvo – SPS, Slovenska turistična organizacija – STO in SID banka.

Več informacij in aktivne povezave

Več informacij, pojasnil in komentarjev, predvsem pa novic o razpoložljivem financiranju ter aktivne spletne povezave do razpisov najdete na naši spletni strani www.ozs.si, kjer na to temo obiščite rubriki Aktualno in Poslovno, vabljeni pa seveda tudi k branju novic v rubrikah Svetovanje in Strokovno, kjer lahko najdete še veliko nasvetov in drugih novosti s široke palete dejavnosti naše stanovske organizacije.

ANTON ŠIJANEC

V minulem mesecu večkrat izrazile svoje nestrinjanje z delom vlade in ministrstev

Delodajalske organizacije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, so v minulem mesecu na predsednika vlade in resorna ministrstva naslovile več protestov in neodobravanj. Najprej so na predsednika vlade naslovile protestno pismo glede dela ESS, v nadaljevanju so izrazile nestrinjanje z javno obravnavo osnutka Zakona o delovnih razmerjih ter predlogom Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki prinaša dodatne obremenitve za gospodarstvo.

Protestno pismo predsedniku vlade

Gospodarska združenja, članice Ekonomsko-socialnega sveta (ESS), so v znak protesta zaradi preštevilnih kršitev Pravil o delovanju Ekonomsko-socialnega sveta na predsednika Vlade RS dr. Roberta Goloba naslovila protestno pismo. V pismu poudarjajo, da je najbolj eklatanten primer kršenja obravnavanje in sprejemanje zakonodajnih predlogov na Vladi RS in v Državnem zboru RS povsem mimo ESS. V protestnem pismu so zapisali ključne proble-

me, s katerimi se v ESS soočajo socialni partnerji na strani delodajalcev. Način in odnos, kot ga predstavniki Vlade RS kažejo do socialnega dialoga, so zapisali, je povsem nesprejemljiv in onemogoča kakršenkoli resen socialni dialog.

V primeru ESS gre za tripartitni organ socialnih partnerjev in Vlade Republike Slovenije, ustanovljen z namenom obravnavanja strateških vprašanj in ukrepov, ki se nanašajo na ekonomsko in socialno politiko, in drugih vprašanj, ki se nanašajo na posebna področja dogovarjanja partnerjev. Zakonodajne

predloge z ekonomskega in socialnega področja, vključno s proračunskim memorandumom in državnim proračunom (3. člen Pravil ESS), mora obravnavati ESS. K spoštovanju Pravil ESS se je s svojim podpisom zavezala tudi Vlada RS.

Kljub navedenemu so v mandatu sedanje vlade šli mimo obravnave na ESS najmanj naslednji vladni predlogi predpisov:

- Sprememba Zakona o izvajanju proračuna Republike Slovenije 2023 2024 – ZIPRS2324;

• Zakon o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID - 19;

• Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o duševnem zdravju;

• Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali.

Gospodarska združenja so v pismu navedla še problematiko prisotnosti vladnih predstavnikov (članov in namestnikov ESS) na sejah ESS. Že v preteklosti so bili ob obravnavi zakonskih predlogov zelo kritični, če vlada ni zagotovila prisotnosti resornega ministra - predlagatelja zakona in tudi če predstavnik tega ministrstva ni uradni član ESS. »Žal se tudi v tem mandatu to zelo pogosto dogaja, prav tako se prepogosto dogaja, da vladna stran na sejah ESS ne zagotavlja sklepčnosti ali je le-ta na meji oziroma se tekom seje čaka na posamezne predstavnike vlade, kar po naši oceni kaže na odnos do ESS. Zato upravičeno dvomimo v iskreno željo Vlade RS po kakovostnem socialnem dialogu, iskanju kompromisov in doseganju čim širšega konsenza o predlaganih zakonodajnih rešitvah,« še pišejo v protestnem pismu.

Predsednika vlade so združenja v protestnem pismu tako pozvala, da se osebno udeleži prve naslednje seje ESS pred parlamentarnimi počitnicami, ki bo predvidoma 23. junija 2023. Od nje ga želijo pojasnilo, ali namerava Vlada Republike Slovenije v prihodnje spoštovati Pravila ESS, kar bi pomenilo: da bo Vlada RS zagotovila, da bo socialni dialog v okviru ESS potekal skladno s sprejetimi pravili o delovanju, da bo zagotovila pogoje za enakopravno obravnavo socialnih partnerjev v tem dialogu in da bo zagotovila pogoje, da bo socialni dialog dosegal svoj namen.

Javna obravnava neusklajenega osnutka ZDR povsem nesprejemljiva

Delodajalske organizacije, ki so se prek medijev seznanile z enostransko potezo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti o začetku javne obravnave predloga novele Za-

kona o delovnih razmerjih, so poudarile, da potezo ministrstva razumejo kot povsem nesprejemljivo in neobičajno, saj pogajalska skupina, imenovana na podlagi sklepa Ekonomsko socialnega sveta (ESS), uradno ni zaključila s pogajanjem. »Ministrstvo, pristojno za delo, kot varuh socialnega dialoga, s tem dejanjem ponovno krši temeljna pravila delovanja ESS, kot tudi dogovor o načelih dela pogajalske skupine ESS. Delodajalska stran je bila v teh pogajanjih v izrazito neenakopravnem položaju in izigrana, saj so bila ministrova zagotovila in dogovori o pogajanjih dokončno prekršena. Zato ostro nasprotujemo takšnemu ravnanju, ki onemogoča socialni dialog, iskanje kompromisov in doseganje čim širšega konsenza o predlaganih zakonodajnih rešitvah,« so zapisale v odzivu. Nedavne obtožbe delodajalcev, da so nepričakovano obstruirali sejo ESS dne 23. junija 2023, so prav tako povsem zavajajoče. Na zadnji seji ESS 9. junija 2023, so predstavniki socialnih partnerjev izpostavili dve ključni težavi delovanja ESS: (ne) prisotnost članov in namestnikov predstavnikov Vlade RS ter obravnavanje in sprejemanje zakonodajnih predlogov na Vladi RS in v Državnem zboru RS povsem mimo obravnav na ESS. Zato so bili delodajalci enotni v pozivu predsedniku vlade, da se udeleži prve naslednje seje. Pri tem so dopustili, da predsednik vlade sam predlaga termin naslednje seje.

»Prav tako je Vlada RS kršila pravila delovanja ESS s sprejemom sklepa, da se predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi predloži v Državni zbor RS v obravnavo po nujnem postopku. Pomembno je poudariti, da predlog tega zakona ni bil obravnavan na seji ESS, niti ni pogajalska skupina ESS uradno zaključila teh pogajanj, kot se dalo razumeti iz izjav na današnji novinarski konferenci Ministrstva za socialno prihodnost. Vsled navedenega izpostavljamo, da to ni socialni dialog. ESS na način, kakršnemu smo priča v zadnjih tednih in mesecih, ne more delovati in na tak način dela delodajalske organizacije ne pristajamo!« so še zapisali delodajalci.

Epilog zgodbe je, da se je premier Robert Golob odzval na prošnje delodajalskih organizacij in se 4. julija udeležil

seje ESS, na kateri je bila razprava o vodenju socialnega dialoga.

Predstavniki delodajalcev, delojemalcev in vlade so na seji poudarili pomembnost socialnega dialoga in se dogovorili, da se bo v bodoče spoštovalo pravila o delovanju ESS.

Gospodarstvo ne more nositi še bremena dolgotrajne oskrbe

Delodajalske organizacije so bile neprijetno presenečene tudi, ko je bil na dopisni seji Vlade obravnavan in potrjen predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki prinaša dodatne obremenitve za gospodarstvo. Tak predlog je tudi v nasprotju z obljubami Vlade, ki je ob napovedi reform, kot enega od ciljev navedla ravno razbremenitev stroškov dela.

Predlog zakona namreč predvideva uvedbo dodatnega prispevka, in sicer en odstotek prispeva zavarovanec, drugi odstotek pa delodajalec, kar bo dodatno obremenilo plače. Te so v Sloveniji, v primerjavi z ostalimi državami EU že sedaj nadpovprečno obremenjene. Dodatni prispevki pa bodo še zmanjšali konkurenčnost Slovenije in njeno privlačnost za tuje investitorje in delavce.

Predlog zakona je sicer obravnavala pogajalska skupina Ekonomsko socialnega sveta, vendar ni dosegla niti minimalnega soglasja socialnih partnerjev. Predlog zakona pa ni bil obravnavan na Ekonomsko socialnem svetu in zato predstavlja procesno kršitev socialnega dialoga oz. kršitev Pravil o delovanju Ekonomsko-socialnega sveta. Čeprav je Vlada ob nastopu mandata poudarjala pomen socialnega dialoga in vključitve socialnih partnerjev v vse bistvene zakonodajne spremembe.

Dodatno, predlog financiranja ni bil niti predmet javne razprave, saj je bil v javno objavljenem predlogu zakona del, ki se tiče financiranja, izključen.

Delodajalske organizacije so zato predlagale, da se v nadaljnjih postopkih financiranja izloči iz tega zakona in se ta del uredi v posebnem zakonu o financiranju dolgotrajne oskrbe. S tem bi pridobili nekaj dodatnega časa za iskanje drugačnih oziroma alternativnih rešitev.

MIRA ČREŠNAR

INTERVJU S PREDSEDNIKOM OZS

»Pri doseganju ciljev moraš biti čim manj konflikten in odprt za sodelovanje«

Blaž Cvar, aktualni predsednik OZS, je pred letom dni, natanko na svoj 50. rojstni dan, zmagal na volilni skupščini. Pred tem je bil skoraj dva polna mandata predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS, že tretji mandat pa vodi tudi Območno obrtno-podjetniško zbornico Radlje ob Dravi. Javnost se ga v »koronskih« časih spomni kot gorečega zagovornika gostincev, ki so bili v času epidemije bržkone najbolj omejeni pri svojem poslovanju. V vlogi predsednika OZS, ki jo zadnje leto opravlja z vso resnostjo in odgovornostjo, pa so njegovi nastopi premišljeni, umirjeni in hkrati odločni, podprti z argumenti, vselej pa je spoštljiv do svojih sogovornikov. Kot pravi Cvar, je treba biti pri doseganju ciljev čim manj konflikten. In prav spoštljivost, dostojanstvo in odprtost za dialog so bile tiste usmeritve, ki jih je v svojem volilnem programu že pred letom dni poudarjal. V pogovoru sva se dotaknila predvsem dogajanja v zadnjem letu vodenja največje zbornice malega gospodarstva v Sloveniji.

Predsednik Cvar, 4. julija je minilo točno eno leto od volilne skupščine, na kateri ste bili izvoljeni za predsednika OZS. Kako bi sami ocenili to prvo leto vodenja največje zbornice malega gospodarstva v Sloveniji?

»Začelo se je takoj in na polnih obratih. Bilo je leto polno izzivov. Časa za prilagajanje ni bilo kaj dosti, saj smo se znašli v situaciji reševanja energetske krize in z različnimi predlogi zakonskih sprememb številnih ministrstev. Ocen o mojem delu v prvem letu vodenja pa lahko podajo naši člani in tisti, ki so me izvolili na to mesto. Sam sicer menim, da smo skupaj z ekipo v tem prvem letu dosegli veliko.«

Kakšne novosti pri vodenju ste vpeljali, na katere dosežke ste v minulem letu najbolj ponosni?

»V minulem letu smo prenovili spletno stran zbornice in jo prilagodili za uporabnike mobilnih telefonov. Želimo, da bi t.i. »novičkar« zaživel tudi v praksi in da bi ga člani z veseljem uporabljali. Skupaj z RTV Slovenija smo v začetku leta pričeli z novo televizijsko oddajo Vizionar, ki je

predvajana na TV Slovenija in na TV Maribor. V njej predstavljamo uspešne zgodbe naših članov, obrtne in sorodne poklice, v studijskem pogovoru pa osvetljujemo aktualne teme, ki zadevajo obrtnike in podjetnike. Ponovno izvajamo t.i. srečanja sistema z območnimi zbornicami, sekcijami in člani, saj so ta bila v obdobju epidemije okrnjena. Ta srečanja poskušamo združevati z vzporednimi vsebinami, kot npr. v Izoli, kjer je bila predstavljena najnaprednejša uporaba lesa v gradbeništvu. Moj poudarek je in bo zagotovo na izboljšanju povezovanja celotnega sistema in seveda na povezovanju s člani. Ti morajo začititi, da smo njihov goreč in nepopustljiv zagovornik in da odločno zastopamo njihove interese.«

Kje pa so največji izzivi pri vodenju zbornice?

»Ko sem spoznal, kakšen je način vodenja države s strani aktualne vlade, sem ugotovil, da je potrebno spremeniti naš modus operandi. Želim, da se v naši državi začnemo obnašati odgovorneje in zakonodajo spreminjati oz. sprejemati bolj celovito. Kot zastopniki gospodar-

skih subjektov moramo imeti vseskozi pred očmi, kako pomembna so ta vprašanja za celotno družbo, gospodarstvo in za naše zaposlene.«

Ena izmed temeljnih nalog zbornice je, kot pravite, zastopanje interesov obrtnikov in podjetnikov. OZS si tako rekoč vse dni v letu prizadeva vplivati na zakonodajne spremembe. Na katerih zakonodajnih področjih je zbornica ta trenutek najbolj aktivna?

»Najbolj pereča je zagotovo sprememba Zakona o delovnih razmerjih, pa Zakon o dolgotrajni oskrbi, pomembne spremembe se odvijajo tudi na zdravstvenem področju, gre tako za digitalizacijo kot financiranje zdravstva v bodoče. Pomemben je tudi Zakon o udeležbi delavcev pri dobičku, skrb zbujačo napovedi o davčni reformi pa so trenutno še na stranskem tiru. Pri vseh teh spremembah zakonov in pri reformah pa je bistveno, da v OZS ne bomo pristali na dodatne obremenitve gospodarstva.«

Kako ste zadovoljni s sodelovanjem z vlado Roberta Goloba in ministrstvi?

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (foto: Tadej Majhenič)

»Večkrat smo opozorili na pomanjkanje dialoga. Na forumu obrti in podjetništva 10. maja smo potem vendarle dobili zagotovilo, da se bo dialog izboljšal. V tem trenutku čakamo, da se to realizira. Ob tem je prav, da poudarim, da je že od vsega začetka zelo zgleden dialog z gospodarskim ministrom Hanom in njegovim ministrstvom. Po forumu smo dober odziv dobili tudi od Ministrstva za delo, družine in enake možnosti, saj je minister obljubil, da bo Zakon o delovnih razmerjih manj obremenjujoč za gospodarstvo, kot je bilo sprva predvideno, o čemer smo z njim govorili tudi na zadnji seji Upravnega odbora OZS. Je pa seveda del narave stvari, da z nobeno vlado ne moremo doseči izpolnitve vseh naših pričakovanj, vsekakor pa se mora vsakokratna oblast zavedati, da je steber stabilnosti in ključen finančni vir za delovanje države pri nas in da je odgovornost države torej predvsem do nas kot ključnih davkoplačevalcev, zaposlovalcev, da s proračunskimi sredstvi ravna preudarno in razvojno in da v smislu državnega aparata brzda apetite v javnem sektorju, ki mora biti predvsem odličen servis, čemur sedaj, žal, ni tako, pa bi moralo biti. Skratka, partnerstvo je treba gojiti na ravni vzajemnosti in razumevanja, treba se je poslušati in tudi slišati, ko so argu-

menti na mestu. In to predstavlja izziv tudi za aktualno oblast.«

Pred vami so še tri leta vodenja zbornice v tem mandatu. Kakšni so vaši kratkoročni in dolgoročni cilji?

»Želimo okrepiti aktivnosti zbornice, ojačati marketing in posebne ugodnosti za člane, kar nam lahko prinese dodatne pozitivne učinke. Aktivnosti bodo osredotočene na pridobivanje novih članov. Prav tako pa želim, da se v kratkem doreče vprašanje sistemskega financiranja in da se pridobijo sredstva za izvajanje za nas ključnih projektov, tako na ravni krovne zbornice, kot dalje na ravneh območnih zbornic, tudi sekcij. Ob tem imam v mislih predvsem tudi digitalizacijo in sodelovanje z ministrico Emilijo Stojmenovo Duh. Vsekakor bomo torej nadaljevali z vsemi aktivnostmi za člane, od zastopanja, svetovanja, nudenja informacij, podpore itd. Moj poudarek, kot že rečeno, pa je in bo na povezovanju, tako sistema kot članov.«

Zbornični sistem obsega 62 območnih zbornic, krovno organizacijo in 30 sekcij. Kje vi vidite priložnost, da bi še izboljšali storitve za člane v celotnem sistemu?

»Naše strokovne sekcije in območne zbornice so v neposrednem stiku z

našimi člani in to je naša ključna prednost. Prepričan sem, da vlogo zastopanja opravljamo dovolj dobro, da bi morali to prepoznati tudi nečlani, torej tisti, ki morda še oklevajo, ali bi se včlanili v največjo stanovsko organizacijo gospodarstva v Sloveniji. Priznam pa, da tudi sam kot član včasih pozabim, katere ugodnosti lahko koristim kot član. Člane je zato potrebno redno in vztrajno obveščati o ugodnosti in popustih, ki jih prinaša kartica ugodnosti Mozaik podjetnih, ugodnostih na področju izobraževanja in ostalih storitvah, ki jih ponujamo.«

OZS se v zadnjem obdobju bolj pogosto povezuje z ostalimi delodajalski organizacijami. Zakaj?

»Če razumemo slogan zbornice povezani smo močnejši, sem sam zagovornik tega slogana tudi širše. V okviru Ekonomsko-socialnega sveta, kjer nas je pet delodajalskih organizacij, smo v zadnjem letu dosegli, da smo pri večini vprašanj usklajeni. To je tudi eden od naših pomembnejših dosežkov v zadnjem letu, saj stanje še pred enim letom ni bilo niti približno takšno. Če smo torej povezani, lahko dosežemo še več. V OZS smo torej odločni pri zagovarjanju interesov malega gospodarstva, torej obrtnikov in podjetnikov in tudi glede tega so potrebna zaveznitva in širša podpora. Vesel sem, da se s predsednikom GZS Tiborjem Šimonko zelo dobro razumeva, nadvse vesel pa sem tudi odličnega sodelovanja s predsednikom ZDOPS Markom Lotričem, ki je tudi z našo podporo postal novi predsednik Državnega sveta RS.«

Kaj bi za konec tega intervjuja sporočili članom in nečlanom?

»Edini način, da smo lahko uspešni pri zastopanju interesov obrtnikov in podjetnikov, je, da smo močni in številčni. Posameznik namreč te moči nima. Zato pozivam k razmisleku tudi posameznike, ki (še) niso člani zbornice, da se vprašajo, kdo dosega te rezultate zanje. In da naj se nam pridružijo. Koristi, ki jih pridobijo, so namreč precej večje, kot znaša članarina. Korist za vse nas pa je, kot rečeno, krepitev naše reprezentativnosti.«

MIRA ČREŠNAR

PRESEDNIK PRI ČLANIH

Izzivi podjetij na Koroškem podobni kot po vsej Sloveniji

Predsednik OZS Blaž Cvar se je sredi minulega meseca mudil na regijskem obisku članov na Koroškem. Skupaj z direktorjem OZS Danijelom Lampergerjem ter podpredsednikom in sekretarko OOO Ravne na Koroškem, Jožetom Petričem in Judito Škoflek, je obiskal podjetji OBSA v Mežici in Ekstera na Prevaljah.

Več kot 25 let izkušenj na področju obdelave kovin

Podjetje OBSA d.o.o., katerega začetki ustanovitve segajo v leto 1995, je manjše družinsko podjetje, ki se ukvarja z mehansko obdelavo kovin, natančneje s struženjem in rezkanjem. Ustanovila sta ga Aleksander in Darinka Obreza, danes pa ga uspešno vodi njun sin Miha.

Temelje podjetju sta Mihova starša postavljala v majhni delavnici, z leti pa je podjetje zraslo v sodobno opremljeno podjetje z desetimi zaposlenimi. Strojni park stalno posodablja in nadgrajujejo, hkrati pa iščejo priložnosti in možnosti za optimizacijo vseh procesov v podjetju.

Osnovna dejavnost podjetja, ki je skoraj 100-odstotni izvoznik, je proizvodnja in trženje CNC mehansko obdelanih delov. V večji meri gre za kovinske polizdelke za avtomobilsko industrijo in strojogradnjo. Njihove izdelke je mogoče najti tudi v tovornih vozilih Mercedes-Benz.

Kot je v pogovoru s predsednikom OZS povedal Miha Obreza trenutno ne čutijo nikakršnega upada poslovanja, tudi plani kažejo stabilno poslovanje, nekateri poslovni partnerji jih celo spod-

bujajo k širitvi. Vendar Miha zaenkrat vztraja na sedanjem obsegu, saj s kadrom nima težav, kapacitete strojev pa so popolnjene.

Trajnostne usmeritve ravnanja z odpadki

Predsednik Cvar z ekipo je danes na Koroškem obiskal tudi podjetje Ekstera, ki ga je leta 2009 ustanovil Jure Naglič. Naglič se je z varstvom okolja in ekološko sicer začel ukvarjati že pred slabimi tridesetimi leti, v časih, ko, kot pravi sam, to še ni bilo tako moderno kot danes.

Podjetje, v katerem je štirinajst zaposlenih, ima vizijo trajnostne usmeritve ravnanja z odpadki različnih vrst, njihovega transporta ter tehnološkega razvoja oziroma posodabljanje tehnologije v

panogi. Skozi tehnološki razvoj ter obdelavo in predelavo odpadkov si po kreativni poti prizadeva priti do ponovnih virov surovin. Ob tem pa tudi okolico spodbuja k sodelovanju, ki je po mnenju Nagliča ključno tudi na tem področju.

Njihova prizadevanja so bila že večkrat opažena in tudi nagrajena s priznanji za inovacije. Omenimo naj samo lonček, izdelan iz 100% biorazgradljivih materialov in obnovljivih virov ter inovativne oblike, ki je rezultat povezovanja podjetji Ekstera, O.P.S. Breznik in Fakultete za tehnologijo polimerov, in projekt

Krožna forma viva, ki je sklop socialnih projektov, katerih namen je vključitev oseb iz ranljivih skupin v družbo z vključevanjem v proces ustvarjanja forma viv iz izrabljenih industrijskih pripomočkov.

Ob obisku predsednika OZS so spregovorili o ceni električne energije, pomanjkanju delovne sile ter zapleteni in obsežni birokraciji, ki izhaja iz okoljevarstvene zakonodaje.

EVA MIHELIČ

MOJSTRSKI IZPITI

Dobili smo prvega mojstra suhomontažne gradnje

V petek, 16. junija, je potekal prvi praktični izpit za mojstra suhomontažne gradnje. Kandidat Nejc Filipič je pod strogim očesom izpitne komisije dokazoval svoje mojstrske spretnosti in znanje s področja suhomontaže ter si na koncu zaslužno pridobil naziv mojster suhomontažne gradnje.

V Sloveniji se mojstrski izpiti izvajajo že vse od leta 2000, sedaj že za 54 različnih mojstrskih nazivov. Naziv mojster suhomontažne gradnje se je kot zadnji pridružil mojstrskim izpitom, in sicer je bil prvi vpis možen jeseni 2022.

Kandidati morajo na mojstrskem izpitu, sestavljenem iz štirih delov, dokazati praktična, strokovno-teoretična znanja, znanja iz pedagogike in andragogike ter znanja, ki so nujno potrebna za vodenje obratovalnice oziroma podjetja. Vse izpitne obveznosti morajo kandidati opraviti v roku treh let od pristopa,

Ob koncu je za uspešno opravljen mojstrski izpit izpitni odbor s ponosom čestital prvemu mojstru suhomontažne gradnje Nejcu Filipiču.

BLIŽA SE DRUGI LETOŠNJI PRISTOPNI ROK ZA PRIJAVO NA MOJSTRSKI IZPIT

Pisne prijave za **jesenski pristopni rok k opravljanju mojstrskega izpita, ki je 10. oktobra**, kandidati **najkasneje do 22. septembra** pošljejo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev in ostalo zahtevano dokumentacijo na predpisanem obrazcu, ki ga dobijo na območnih obrtno-podjetniških zbornicah, Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ali na spletni strani OZS, na Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana, s pripisom 'Mojstrski izpiti' ali jo prinesejo osebno.

Mojstrski izpit je možno opravljati za 54 različnih mojstrskih nazivov. Ob tem spomnimo, da je od lani mogoče mojstrski izpit opravljati tudi za dva nova mojstrska naziva, in sicer:

- **mojster suhomontažne gradnje in**
- **mojster polagalec talnih oblog.**

Za kandidate, ki bodo oddali popolno vlogo in bodo izpolnjevali pogoje za pristop k mojstrskemu izpitu, bo Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije **10. oktobra 2023 pripravila informativni dan**, na katerem bodo izvedeli vse podrobnosti o poteku in izvedbi mojstrskih izpitov.

Vse dodatne informacije v povezavi s prijavo so kandidatom na voljo na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, področje mojstrskih izpitov, telefon: 01 58 305 74 ali 01 58 305 09.

v povprečju pa mojstrski izpit opravijo v enem letu.

Na začetku poletja je tako potekal prvi praktični izpit za pridobitev naziva mojster suhomontažne gradnje. Ta del predstavlja strokovno zaokrožitev znanj in veščin, zato ga kandidati večinoma opravljajo na koncu. Kandidat je tako pred opravljanjem praktičnega izpita že uspešno opravil izpite iz strokovne teorije, poslovodno-ekonomskega ter pedagoško-andragoškega dela. Svoje praktično znanje pa je kandidat dokazal z mojstrskim izpitnim delom in delovnim preizkusom. Mojstrsko izpitno delo kandidati začnejo že mesec ali dva pred končnim izpitom, ko oddajo obsežen

vsebinski predlog mojstrskega izpitnega dela, ki ga izvajajo na objektu ob nadzoru člana izpitnega odbora oz. nadzornika. Po uspešni izvedbi mojstrskega izpitnega dela na objektu zadnji dan opravijo še delovni preizkus z zagovorom. Kandidat mora na izpitu pokazati veliko znanja in spretnosti, vse skupaj pa spremljajo in ocenjujejo člani izpitnega odbora, ki imajo vse prej kot lahko delo.

SUZANA KLJUN

*Nejc Filipič med opravljanjem
mojstrskega izpita.*

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih (do 10. 7. 2023)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov
- Predlog Zakona o tržni inšpekciji
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog Zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije
- Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi

- Predlog Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku

- Predlog Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premikanju bremen

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev
- Predlog Zakona o razvoju in ohranjanju rokodelstva
- Predlog zakona o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19
- Predlog Zakona o digitalizaciji zdravstva
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu

5. Sprejeto v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru

Petnajst let uspešne podpore malim podjetjem z mednarodnimi ambicijami

Največja podporna mreža na svetu – Evropska podjetniška mreža (Enterprise Europe Network – EEN) – letos praznuje 15-letnico delovanja. V tem času je 4,2 milijona malim podjetjem pomagala pri inovacijah in mednarodni rasti. Članica mreže je od samega začetka delovanja mreže tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, ki skupaj z ostalimi konzorcijskimi partnerji v Sloveniji brezplačno pomaga malim in srednje velikim podjetjem, da najbolje izkoristijo poslovne priložnosti, ki jih ponujata EU in svet.

Evropska komisija je leta 2008 vzpostavila mrežo EEN z namenom **usklajene in celovite podpore malim in srednje velikim podjetjem**. Mreža se financira iz programa za enotni trg, izvaja pa ga Izvajalska agencija Evropske komisije za Evropski svet za inovacije ter mala in srednja podjetja (EISMEA).

Mreža EEN vključuje 600 institucij podpornega okolja za podjetništvo in tehnološki razvoj (obrtne, gospodarske in industrijske zbornice, regionalne razvojne agencije, univerze in raziskovalne inštitute, agencije za inovacije itd.) v več kot 60 državah v Evropski uniji in svetu, kjer deluje več kot 4000 izkušenih strokovnjakov za podporo podjetjem.

V Sloveniji mreža EEN deluje v okviru konzorcija, ki se dopolnjuje in soustvarja uspešno podjetniško podporno okolje. Člani slovenskega konzorcija mreže so: Gospodarska zbornica Slovenije (vodilni partner), Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Regionalna razvojna agencija Podravje – Maribor, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Institut "Jožef Stefan" in SPIRIT Slovenija.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) je od samega začetka mreže pomembna članica in kot krovna organizacija malega gospodarstva že vrsto let deluje na področju podpore poslovanju,

razvoju in konkurenčnosti malega gospodarstva. OZS je v 15 letih delovanja v slovenskem konzorciju mreže prispevala strokovno znanje, izkušnje in dobre prakse ter številne uspešno izvedene svetovalne, promocijske in podpirne aktivnosti za podporo podjetništva in internacionalizacije.

Posamezna podjetja ne morejo postati člani mreže, lahko pa izkoristijo številne ponujene brezplačne storitve, kot so:

- informacije in praktične nasvete o priložnostih evropskega trga, evropski

zakonodaji in relevantnih politikah;

- poslovno in tehnološko borzo, ki predstavljata osnovo za iskanje primerljivih poslovnih partnerjev skozi objavo poslovnih ponudb in povpraševanj, in vzpostavitev stikov s partnerji iz vse Evrope;

- informacije o javnih razpisih in mednarodnem povezovanju.

Lokalno znanje za globalni doseg

Mreža EEN nudi podjetjem edinstveno kombinacijo lokalnega znanja za glo-

balni doseg in s tem omogoča preprost dostop do tujih trgov in hitro širjenje mednarodnega poslovanja ter pomaga pri iskanju ustreznih mednarodnih partnerjev za:

- proizvodnjo oz. distribucijo izdelkov ali storitev,
- dostop do novih trgov,
- iskanje tehnologije, ki jo potrebujejo za spodbujanje inovacij v podjetju,
- sodelovanje pri raziskovalnem in razvojnem projektu.

Številne brezplačne storitve

Zasnovane so posebej za mala in srednje velika podjetja in so na voljo tudi poslovnim ustanovam, raziskovalnim centrom ter univerzam. EEN nudi ciljno usmerjen pristop, ki je posebej namenjen določenemu sektorju/dejavnosti podjetij.

- **Svetovalne storitve** obsegajo naslednja področja, in sicer: zakonodaja in standardi EU, dostop do tujih trgov, razpisi EU, financiranje podjetij, intelektualna lastnina, digitalizacija, trajnostni razvoj, raziskave, razvoj in inovacije, odpornost poslovanja itd.

- **Baza mednarodnih poslovnih priložnosti** podjetjem omogoča brezplačen dostop do številnih potencialnih partnerjev in številne priložnosti za povečanje prodaje in izboljšanje poslovanja. Preko baze lahko podjetja pridejo do novih inovativnih idej in različnih partnerstev, ki jih potrebujejo za uspešno rast podjetja. Več: <https://een.si/poslovnaborza/>

- **Poslovni dogodki za nova poslovna partnerstva** v obliki poslovnih srečanj in različnih mreženj v Sloveniji in tujini. Mreža tudi pomaga podjetjem pri udeležbi na mednarodnih sejmih, konferencah itd. ter promovira povezovanje podjetij v različne medpodjetniške povezave, grozde in podjetniške mreže ter nudi individualne storitve na področju poslovnega sodelovanja.

EDINA ZEJNIC

Vodja projekta EEN v OZS je **Edina Zejnic**, tel. 01 58 30 586, e-naslov. edina.zejnic@ozs.si. Več o mreži EEN: <https://een.si/>

enterprise
europe
network

Podjetjem že 15 let pomagamo pri inovacijah in mednarodni rasti.

Vaše potrebe se spreminjajo. Tudi mi se!

Podjetja usmerjamo k bolj trajnostnim poslovnim modelom.

Digitalne rešitve prilagajamo potrebam podjetij.

Zagotavljamo, da so podjetja pripravljena na investicije in imajo dostop do pravih virov financiranja.

Podjetjem predstavimo prave poslovne partnerje.

V podjetjih krepimo hitro odzivnost in **odpornost** na izzive.

Podjetjem omogočamo, da izkoristijo priložnosti **enotnega trga EU**.

Inovativne ideje pripeljemo do komercialnega uspeha.

Podjetjem pomagamo pri dostopu do mednarodnih trgov **zunaj Evrope**.

Zahvaljujoč našemu strokovnemu znanju, je malim in srednje velikim podjetjem na voljo brezplačna podpora **več kot 450 mrežnih partnerjev v več kot 40 državah** po vsem svetu. Ti **vsak dan v letu**:

835

malim podjetjem pomagajo pri inovacijah in mednarodni rasti

525

podjetjem nudijo posebne smernice in usposabljanja

112

podjetij dobi poglobljene in prilagojene nasvete naših strokovnjakov

5

podjetjem omogočijo podpis partnerskih sporazumov

Rezultat je 92-odstotno zadovoljstvo strank!

een.si
een.ec.europa.eu

Spoznajte, kako #EENCanHelp!
Spremljajte nas na

enterprise
europe
network

European Commission

European Union

Danijel Lamperger, generalni direktor OZS: »Mala in srednje velika podjetja (MSP) so hrbtenica tako slovenskega kot EU gospodarstva, saj predstavljajo približno 99 % vseh podjetij in so pomemben dejavnik pri spodbujanju gospodarske rasti in ustvarjanju delovnih mest. Ta podjetja so raznolika in specifična ter potrebujejo posebno pozornost, saj se pri svojem poslovanju in internacionalizaciji srečujejo z različnimi izzivi. Enterprise Europe Network (EEN) kot ključni instrument EU za neposredno podporo na področju internacionalizacije zagotavlja največjo podjetniško podporo na svetovni ravni. Mreža EEN nudi številne priložnosti za MSP in kot del regionalnega ekosistema pokriva širok spekter storitev, od klasičnih storitev poslovnega svetovanja prek številnih storitev za internacionalizacijo do prilagojenih storitev za krepitev zmogljivosti za upravljanje inovacij. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije kot članica slovenskega konzorcija mreže EEN zagotavlja kakovostne, strokovne in celovite storitve za MSP.«

julij/avgust 2023 | obrtnik podjetnik 17

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **OBRTNIK LETA 2023**

Priznanje »Obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju obrtništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Obrtnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- do vključno 20 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Obrtnika leta« so, da:

- delo opravlja na obrtni način, skladno z opredelitvijo v Obrtnem zakonu,
- poslovna uspešnost,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar

Predsednik OZS

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA PODJETNIK LETA 2023

Priznanje »Podjetnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju podjetništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Podjetnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- več kot 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Podjetnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na industrijski način,
- poslovna uspešnost,
- strateška usmerjenost,
- globalno delovanje,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice,
- v primeru, da ima prijaviteljenec v lasti več podjetij, mora predložiti konsolidirano bilanco od pooblaščenega revizorja.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA NAJSTAREJŠI OBRTNIK LETA 2023

**Priznanje »Najstarejši obrtnik leta«
podeljuje zbornica enkrat letno.**

**Kandidate za podelitev priznanja
»Najstarejši obrtnik leta« lahko predlagajo:**

- predsednik zbornice in podpredsednik upravnega odbora zbornice,
- skupščina zbornice,
- upravni odbor zbornice,
- upravni odbor strokovne sekcije zbornice,
- upravni odbor ali predsednik območne obrtno-podjetniške zbornice.

**Kandidat mora za prijavo na razpis
izpolnjevati naslednji pogoj:**

- članstvo v zbornici.

**Kriterij za izbor »Najstarejšega obrtnika
leta« je:**

- najdaljše obdobje opravljanja dejavnosti.

Izpolnjevanje kriterija se dokazuje s pisnimi dokazili, iz katerih je razvidno obdobje opravljanja dejavnosti, ki jih komisiji posreduje predlagatelj.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

 **OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

**”POPUSTI
ZDAJ ZA VSE,
V PODJETJU
IN DRUŽINI.”**

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

Čezmejno sodelovanje

novogoriškega območnega odbora DUPOS

Temelj delovanja društva DUPOS je vsekakor v delovanju njegovega območnega odbora, ki nastane tam, kjer je zadostno število kandidatov za formiranje te oblike funkcioniranja društva. Na teh podlagah že nekaj let deluje novogoriški območni odbor DUPOS, ki ga vodi predsednica Darinka Marinič, sicer upokojena modna kreatorka in lastnica podjetja DA-DA Nova Gorica. Območni odbor je razvil prijateljsko sodelovanje s sorodno organizacijo iz sosednje Italije, ki ga neguje z različnimi oblikami druženja.

Zaradi sobivanja v skupnem čezmejnem prostoru obeh Goric v Sloveniji in Italiji ter osebnega poznanstva med upokojenci z obeh strani državne meje še iz časa poslovnih povezav, je novogoriški območni odbor DUPOS razvil prijateljsko sodelovanje s sorodno upokojensko organizacijo iz Goriške pokrajine v Italiji z imenom ANAP GORIZIA.

To sodelovanje se je izoblikovalo v dveh smereh. Na eni gre za druženje zainteresiranega članstva v družabno-sportnih stikih in igrah, enkrat na eni, drugič na drugi strani. Pri tem si članstvo izmenjuje poglede na življenje upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov iz obeh držav in razmišljanja o možnostih razreševanja nekaterih skupnih zadev, ko so te skorajda enake, ne le v obeh državah, temveč v vsej EU. Pri druženju se seveda poglobljajo tudi osebni odnosi in prijateljske vezi udeležencev z obeh strani državne meje, kar je koristno za vse.

Na drugi strani pa je sodelovanje dobrodošlo tudi na ravni reševanja odprtih vprašanj, ki zadevajo vso populacijo upokojencev. Zaznavanje težav, ki so skupne upokojencem v obeh državah, je že privedlo do organizacije dveh problemskih konferenc. Pri obeh dosedanjih problemskih konferencah (prva je potekala v italijanski Gorici in druga v slovenski Novi Gorici) so vsebino podprli tudi najvišji predstavniki lokalne oblasti, najprej župana Gorice v Italiji in Nove Gorice v Sloveniji ter župan občine Šempeter-Vrtojba. Obakrat je bila izredno pomembna udeležba najvišjih predstavnikov

Pomembnost srečanja sta formalno poudarila tudi župan mesta Romans ob Soči Michelle Calligaris in predsednik goriške pokrajinske zbornične organizacije Confiartigianato Gorizia (goriška pokrajinska obrtno-podjetniška zbornica) Adriano Medeot. Na sliki prisotna slovenska delegacija, oba gosta in predsednica ANAP-GO.

Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Zveze društev upokojencev Slovenije, italijanske upokojenske organizacije ANAP, obrtniškega združenja Confiartigianato in zveznega delegata te iste organizacije pri Evropski komisiji.

Zakaj izpostavljamo prisotne? Ker je njihova prisotnost na konferenci dokaz, da so obravnavana vprašanja pomembna, tako z vidika prenosa dobrih praks v naše okolje kot tudi z vidika oblikovanja zakonodaje za to področje na ravni EU.

Ob tem velja poudariti, da ima za tkanje prijateljskih odnosov zasluge tudi šengenski sporazum. Prosto prehajanje meje zelo olajša ohranjanje stikov in druženje. Eno takšnih druženj med slovenskimi in italijanskimi upokojenci je bilo

nedavno v mestecu Romans di Isonzo (Romans ob Soči) v pokrajini italijanske Gorice, slovensko delegacijo iz novogoriškega območnega odbora pa je vodil **Jordan Čebon** iz Nove Gorice.

JOŽE ELSERIČ,
PRESEDNIK DRUŠTVA DUPOS

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti **dupos.je@siol.net** in sporočite svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. Vljudno vabljeni v čim večjem številu!

Kaj morate vedeti o študentskem delu?

Študentsko delo je priljubljena oblika dela med dijaki in študenti. Mladim prinaša prvi stik s trgom dela, prve delovne izkušnje, delovne navade in prvi zaslužek. Delodajalci pa imajo možnost, da pri mladih prepoznajo talente ter si pomagajo pri določenih občasni in začasni delovnih nalogah ter sezonskih delih. Tako dolgoročno vzgajajo kandidate za svoje potrebe. Mladi prinašajo delodajalcem svežino, nova znanja, običajno so bolj vešči IKT tehnologije in znajo več jezikov. Veseli so uvajanja, mentorstva in so odprti za učenje.

Študentsko delo lahko opravlja več skupin mladih:

- **Osnovnošolci**, ki zaključijo osnovno šolo in dopolnijo 15 let (izpolnjena morata biti oba pogoja).

- **Študenti**, ki imajo status rednega ali izrednega študenta v Sloveniji ali v tujini in niso v delovnem razmerju in niso prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje kot brezposelne osebe.

- Udeleženci izobraževanja odraslih (t. i. **izredni dijaki**), ki so mlajši od 26 let, se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in strokovnega izobraževanja. Pri tem ne smejo biti v delovnem razmerju, se ne smejo izobraževati v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in ne smejo biti prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ) kot brezposelne osebe.

- **Tuji dijaki in študenti**, ki v okviru mednarodnih izmenjalnih programov opravljajo študijske obveznosti v Sloveniji. Tisti tuji dijaki in študenti, ki študirajo v

Sloveniji, in tisti, ki se šolajo v tujini (če prihajajo iz tretjih držav, potrebujejo dokazilo o stalnem prebivališču v Sloveniji).

Kako poteka študentsko delo?

Podjetje objavi prosto delo na spletni strani študentskega servisa. Študentski servis obvesti primerne kandidate za delo, jih targetirano poišče oz. se kandidati javijo sami. Delodajalec izbere primerne kandidate oz. kandidate. Pred začetkom dela dijak/študent ali delodajalec poskrbi za napotnico za delo in delo se opravi. Po zaključku dela delodajalec odda obračun ur na študentski servis. Študentski servis izda račun in nakaže dijaku ali študentu zaslužek vnaprej (t. i. »zagananje« za več kot 90 % izdanih računov), delodajalec nato poravnava račun. Študentski servis opravi vse administrativne obveznosti ter opravi nakazila v državne blagajne itd.

Celoten proces je za uporabnike, tako delodajalce kot mlade, zelo enostaven in digitaliziran, za izvajalca koncesije pa zelo kompleksen.

Katere so zakonodajne obveznosti delodajalca?

Uzakonjena je **minimalna urna postavka**, ki od 21. januarja 2023 znaša 6,92 € bruto, to je 5,85 € neto. Uvajanje v delo mora biti plačano.

Po Obligacijskem zakoniku mora biti **oglaševana postavka tudi plačana**. Če je v oglasu za prosto delo ponujena postavka 9 € bruto, jo je potrebno v taki višini tudi izplačati, saj je dana ponudba urne postavke zavezujoča.

Bistvenega pomena je **dvig napotnice za delo**. Napotnico je treba urediti pred začetkom dela, sicer gre za delo na črno, kar je kaznivo in je lahko sankcionirano.

Pri študentskem delu se uporablja določbe Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) o delovnem času, odmorih in počitkih, odškodninski odgovornosti in posebnem varstvu mladih pod 18 let. **Čas od mora med delom** se všteva v delovni čas in je plačan.

Kakšni so stroški študentskega dela in kakšne prednosti?

Študentsko delo je po ZUJF-C (v veljavi od 2015) oprispevčeno in obdavčeno ter **stroškovno primerljivo z redno zaposlitvijo**. Pri študentskem delu se plačujejo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar v povprečju mladim prinese **2,5 meseca pokojninske dobe letno**.

Plačujejo se prispevki za zdravstveno zavarovanje, poškodbe pri delu, prav tako pa se plačuje v štipendijski sklad, izgradnjo študentskih domov in prostorov univerze

OBJAVA DELA

Prejmete prijave in izberete dijake/študente za delo.

OPRAVLJANJE DELA

Dijak/študent dela v podjetju na podlagi napotnice.

ZAKLJUČEK DELA

Po končanem delu obračunate ure.

RAČUN IN NAKAZILO

Prejmete račun (več kot 90 % zaslužkov založimo), študent dobi nakazilo.

in samostojno študentsko organiziranje (Študentska organizacija Slovenije, študentske organizacije univerz, prek petdeset študentskih klubov iz cele države). Študentski servisi za vse opravljene storitve prejmejo zakonsko priznane stroške v višini 2,69 % glede na celotno izplačan zaslužek. Danes študentsko delo posreduje le še 16 koncesionarjev Ministrstva za delo (po zakonu tudi Zavod RS za zaposlovanje), ki morajo za opravljanje dejavnosti izpolnjevati predpisane kadrovske, prostorske in finančne pogoje.

Glavna **prednost** študentskega dela za delodajalce je **prilagodljivost** ter možnost **hitrega zaposlovanja brez administrativnih bremen**, ki jih v celoti prevzamejo študentski servisi – od oddaje REK obrazcev na FURS do prijave v zavarovanja z M12 obrazci, urejanja napotnic, računov in nakazil.

Bistvena prednost študentskega dela je tudi **dostop do mladih kandidatov za delo**, ki se lahko z uvajanjem in vzgajanjem dolgoročno zaposlijo pri delodajalcu. Raziskave kažejo, da se dve tretjini mladih (61,9 %) **po diplomi** oziroma zaključku dela preko študentskega servisa **zaposli** v eni

izmed organizacij, kjer so prej opravljali študentska dela (Ninamedia, 2022).

Kako lahko delodajalcem **pri študentskem delu in iskanju kandidatov pomaga študentski servis?**

Pomaga pri objavi oglasov, targetiranem iskanju kandidatov, informiranju in obveščanju ciljnih kandidatov (preko sporočil, e-pošte, klicev), strokovnemu svetovanju (glede zakonodaje, nakazil, pravil, iskanja kandidatov, oblikovanja oglasa, konkurenčnih urnih postavk), pri opravljanju administracije (izdaja napotnic, računov, izvajanje nakazil, prijava mladih v zavarovanje, REK obrazci, dnevno poročanje FURS), zalaganju zaslužkov (več kot 90 % zaslužkov se mladim nakaže preden podjetje plača račun), svetovanju v zvezi z dohodnino, mediaciji itd.

Ali ste vedeli?

V **poletnih mesecih** je **opravljenega kar 70 % vsega študentskega dela**, saj je to čas, ko dijaki in študenti nimajo šolskih obveznosti in se lahko posvetijo počitniškemu delu.

Zaradi **manjših generacij mladih**, več šolskih obveznosti in obveznih prisotnosti

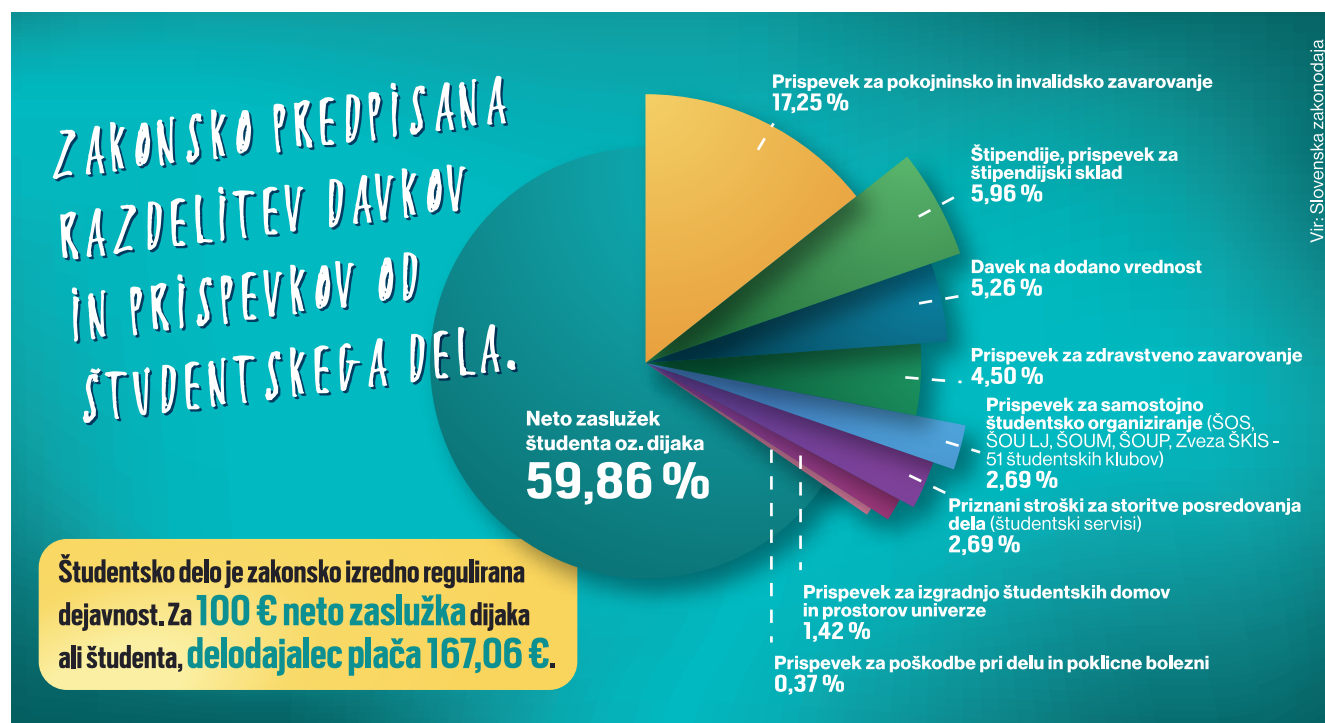
v okviru bolonjskega študija in zaradi urejenosti področja študentskih statusov je mladih za opravljanje dela na voljo manj in imajo **manj časa za delo**.

Demografska vrzel in vse večje konkuriranje delodajalcev za nove sodelavce ter izrazito pomanjkanje kandidatov za delo se odraža tudi pri iskanju kandidatov za študentsko delo. **Ponudba delodajalcev presega povpraševanje mladih**, zato so se dvignile tudi študentske urne postavke.

V zadnjih dveh letih se je **povprečna urna postavka** za študentsko delo dvignila približno za 1,5 € bruto na uro oziroma kar za 25 % in trenutno znaša **8 €/h bruto** na uro (6,76 €/h neto). **Najbolje plačana dela** zahtevajo določeno znanje, veščine, izkušnje.

Bolj zaželeni pri mladih so dela, ki so najbolj plačana, se opravljajo pri uglednih delodajalcih in predvsem strokovna dela v smeri šolanja, ki prinašajo izkušnje, kompetence in vodijo do morebitne redne zaposlitve.

VESNA MILOŠEVIČ ZUPANČIČ,
CARMEN ZAJC IN MAG. MATEJA ROVAN,
E-ŠTUDENSKI SERVIS

Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

EUROPEAN UNION
EUROPEAN SOCIAL FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

REGIONALNI CENTER ZA
DOSTOJNO DELO LJUBLJANA

Uspešen prevzem družinskega podjetja (2. del)

Večina staršev zmotno razmišlja, da bo po njihovem sestopu vse potekalo nemoteno naprej. Praksa kaže, da se z menjavo vodje spremeni tudi način vodenja. Vprašanje je, če starši naslednikom to dopuščajo. Kako nastaviti učinkovito strukturo vodenja, ki bo prilagojena naslednikom?

Ključno je, da nasledniki nastavijo lastno vizijo poslovanja. Pomembno je tudi, da je le-ta usklajena z vizijo sestopa staršev iz podjetja. Starši imajo običajno do naslednikov veliko pričakovanj, ki pa niso nujno v skladu z zmožnostmi in željami naslednikov.

Naslednika sta želela nastaviti direktorja

Družinsko podjetje z dvaindvajsetimi zaposlenimi je že nekaj let vodil oče kot direktor. Starejši sin je bil vodja prodaje. Mlajši sin je vodil celotno proizvodnjo, tehnologijo in montažo. Oče je imel pogoje za upokožitev že pred sedmimi leti. V zadnjem času ni več zmožgel učinkovito opravljati svojega dela, zato se je odločil, da bo svoje naloge v večini predal naslednikom.

Ker sta bila potomca preobremenjena že s svojimi nalogami, sta se tej ideji odločno uprla. Ker je med njimi nastal precejšen konflikt, nas je najstarejši sin poklical in prosil za nasvet. Predlagali smo, da se vsi trije oglasijo na brezplačnem sestanku. Pogovorili smo se o njihovih ključnih izzivih. Izkazalo se je, da podjetje že nekaj let ni optimalno vodeno. Oče ni več zmožgel ustrezno opravljati svoje funkcije.

Predlagali smo, da se celovito lotimo celotnega procesa. Zanje jo to pomenilo, da najprej nastavimo skupno vizijo poslovanja. Vsak od njih je imel namreč svojo idejo nadaljnjega razvoja podjetja. Jasna določitev funkcij, pristojnosti in nalog je bil dodaten izziv. Te so bile pomanjkljivo določene tudi za ostale za-

poslene. Kadrovanje je bila točka zase. Potrebovali bi vsaj še dve vodji oddelkov.

Kako zagotovimo prave direktorje tudi za manjša družinska podjetja? Najprej smo z naslednikoma razjasnili njuno osebno poslovno vizijo. Koliko časa se vidita v podjetju? Kakšne funkcije si želita? Katere naloge bi najraje opravljala? Nato smo uskladili njuno vizijo poslovanja. Zakaj najprej njuno? Ker se bo oče umaknil, je njegova poslovna vizija manj pomembna.

Kljub temu smo v naslednjem koraku uskladili vizijo poslovanja tudi z njim. Pomembno je bilo, da se je strinjal s tem, kar smo usklajevali s sinovoma. Nato smo se lotili vseh ključnih funkcij v podjetju. Naslednika sta želela obdržati svoje področje. Naredili smo popis njihovih nalog in določili prioritete. S tem smo določili, čemu posvečati več časa in čemu manj. Na ta način se bo njuna učinkovitost dvignila vsaj za 15 %.

Ko smo ta del razčistili, smo se lotili celotne vodstvene strukture podjetja. Ugotovili smo kar nekaj možnosti za optimizacijo. Ključna in prioritarna naloga je bila iskanje novega direktorja/ice, ki bo ne samo sposoben/na nadomestiti očeta, pač pa realizirati potenciala. Zato smo se takoj lotili tega področja. Dogovorili smo se, da bomo vse ostalo optimizirali kasneje, ko bomo izbrali primernega direktorja/ico.

Smiselno je, da se vse ostalo optimizira skupaj z izbranim/no potem, ko bo zaključen njegov/njen uvajalni proces. Najprej smo natančno določili osebne lastne karakteristike in tehnične kompe-

tence. Pri tem smo imeli ves čas v mislih željeno vodstveno strukturo. To je zelo pomembno, da lahko izberemo pravo osebo, ki bo učinkovito vodila podjetje.

Na osnovi spisanega smo pripravili jasen oglas za izbor direktorja/ice, ki bo ustrezen/na za vodenje družinskega podjetja. Pomembno je, da se dobro ujame z naslednikoma in začne takoj doprinesati podjetju. Zaradi zelo dobro spisane oglasa smo prejeli kar 9 ustreznih prijav in smo v fazi ožjega izbora.

Noben od treh naslednikov ni želel prevzeti podjetja

Zakonska partnerja sta skupaj vodila podjetje z enaintridesetimi zaposlenimi. Gospa je bila vpeta predvsem v računovodstvo in administracijo v najširšem pomenu. Mož je vodil celotno tehnologijo. Imeli so postavljeno strukturo z vodji oddelkov. Njun ključen izziv je bil preobremenjenost. To sta želela razrešiti z aktivnim vključevanjem otrok v podjetje.

Po nekaj letih pregovarjanj, sta domela, da nihče od treh otrok ne bo prevzel podjetja. Vsak od njih je imel svoje načrte in podjetništvo jih ni zanimalo. Dobra stvar v tej njihovi zgodbi je, da sta se nasledstva lotila že pri svojih petdesetih letih. V to ju je sicer privedlo stanje preobremenjenosti. Upala sta, da ju bodo otroci postopno nadomestili, v začetni fazi pa razbremenili. Ker se to v nekaj letih ni zgodilo, sta nas poklicala za nasvet.

Na brezplačnem srečanju smo naglasili vse njune izzive. Trije ključni so bili:

– Struktura vodenja je bila sicer po-

stavljena, niso pa bile jasno določene naloge.

– Posledično sta bila lastnika zelo obremenjena in odgovorna za večino stvari.

– Želela sta si najti primerne direktorja, a sta se močno bala tega izziva.

Kako smo začeli?

1. Najprej smo se lotili celotne strukture podjetja. Čeprav je bila v veliki meri postavljena, je bila nujna optimizacija.

2. Naglasili smo načine razbremenitve obeh lastnikov in še dveh vodij, ki sta bila tudi preobremenjena. Posledično je bila njihova povprečna učinkovitost zgolj 70 %.

3. Izkazalo se je, da je za razbremenitev lastnikov nujno potreben izvršni direktor/ica. S tem bi se odgovornosti porazdelile.

Ker bi del drugih nalog nato lahko prevzela lastnika, bi s tem razbremenili tudi obe vodji. Zakonca sta sicer imela kar nekaj pomislekov glede naših predlogov. Dogovorili smo se za še eno brezplačno strateško srečanje. Na njem smo podrobno predstavili rešitve, način dela in ponudbo, s čimer sta se lastnika strinjala.

Vodstvena struktura je bila sicer v teoriji dobro nastavljena. Ključen izziv je bil, da so oddelki med seboj slabo komunicirali. Vez med njimi sta bila oba lastnika, ki sta na ta način igrala vlogo »poštarja«. Namesto, da bi se vodje med seboj pogovarjali in usklajevali, sta to počela lastnika vsak na svojem področju. To je zanj pomenilo veliko izgubljenega časa in energije.

Med pogovorom se je izkazalo, da se gospa tega močno zaveda, a nima rešitev. Gospod pa je menil, da je bolj učinkovito, če sam sprašuje ostale vodje oddelkov in jih na osnovi informacij tudi usklajuje. Večinoma je njegova komunikacija potekala med vodjem proizvodnje, prodaje in skladiščem. Dogovorili smo se, da se s tem preneha in se uvede redne tedenske sestanke. Na ta način so vodje prevzeli več odgovornosti.

Delno smo nadgradili tudi strukturo vodenja. Pri tem je bilo ključno, koliko in kaj želita solastnika početi v prihodnosti. Najprej smo naglasili vse naloge, ki

jih nista želela več opravljati. Določili smo osebe, ki jim bosta te naloge predala in tudi jasno časovnico ter način.

V naslednjem koraku smo dorekli vse naloge bodočega direktorja/ice. S tem se je razjasnilo, katere naloge so ostale in komu se jih bo dodelilo. Naglasili smo tri ključne prioritete naloge direktorja/ice ter jasno postavili cilje in pričakovanja. Zakaj? Nemogoče je zahtevati dobre rezultate, če jasno ne komuniciramo, kaj pričakujemo.

Zelo podrobno smo se lotili osebnih in tehničnih kompetenc bodočega direktorja/ice. Izjemno pomembno je, kakšno osebo želimo imeti. Z zakoncema smo določili tri ključne zahteve oz. pričakovanja do bodočega direktorja/ice:

– Način vodenja – tudi lastnika bo učil/a učinkovitega delegiranja in predaje odgovornosti.

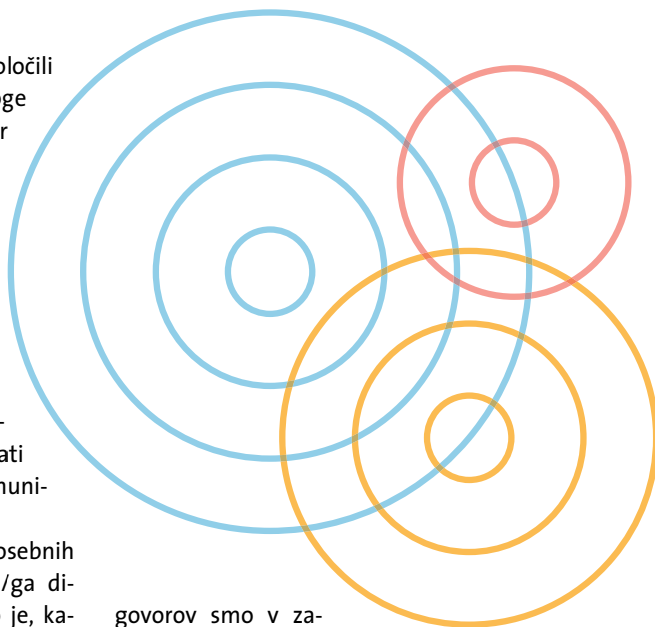
– Visoka učljivost. Bolj kot tehnična usposobljenost in izobrazba jima je bilo pomembno, da se oseba hitro uči in prilagaja. S tem smo močno razširili krog primernih kandidatov, ker direktorja/ice nismo iskali samo znotraj branže.

– Odločnost. Že vsa leta je bil njun zelo velik problem implementacija idej v praksi. Zakonca sta imela dobre ideje, ki pa jih zaposleni niso izvajali v praksi. Posledično se je odgovornost vsakokrat vrnila lastnikoma.

Seveda smo zapisali še veliko drugih zelenih lastnosti tako na osebni kot tehnično-poslovni ravni. Pri pisanju oglasa smo se osredotočili na ključne tri. Zakaj? Na ta način smo zapisali tudi tri ključne naloge, ki jih bo direktor/ica opravljal/a. S tem je bilo vsakemu kandidatu popolnoma jasno, kaj se od njega pričakuje. Če te jasnosti ni, pridejo manj primerni kandidati.

Mi teh težav nismo imeli. Dobili smo tri primerne ženske kandidatke in kar osem moških. Vsi ti so prišli v izbor za prvi del intervjujev, saj smo se ostalim manj primernim že vnaprej zahvalili. Po prvem krogu razgovorov je sedem kandidatov dobilo obsežno nalogo, ki so jo morali v osmih dneh poslati v pregled.

Na osnovi opravljene naloge in raz-

govorov smo v zaključni izbor povabili dva kandidata in eno kandidatko. Na teh intervjujih sta bila prisotna tudi zakonca. Vsi trije kandidati so bili zelo primerni, zato je bila odločitev zanj težka. Predlagali smo, da se začne ta pogajati z enim kandidatom in kandidatko. Na ta pogajanja smo ju dobro pripravili.

Na koncu sta se odločila za kandidata. Skupaj smo mu predstavili uvajalni proces, ki ga je imel možnost po svoji presoji dopolniti in spreminjati. V večini stvarih smo se zelo strinjali, tako da je ta proces potekal lahkotno in učinkovito. Po zgolj štirih mesecih sta nas zakonca srečna seznanila, da se jima zdi, kot da bi skupaj delovali že kar nekaj let.

Za ta občutek in lahkotnost je ključen razlog celosten proces oblikovanja zelenih lastnosti direktorja. Pomembno je, da se začne s strukturo in opredeli vse relacije, ki se bodo z novim vodjem spremenile. Popolnoma enako je, če je novi direktor sin ali hči. Največja napaka staršev je to, da ob upokojitvi na svoje mesto posedejo naslednika brez jasnih ciljev.

V jesenskih mesecih bom na primerih iz naše prakse podrobno orisal možne optimizacije strukture vodenja in učinke tega. Podjetja so iz različnih branž in različnih velikosti. Če ste že v tem članku prepoznali izzive zase, nas pokličite za brezplačen informativni sestanek.

UROŠ KAVS, LIGHT D.O.O.,
WWW.LIGHT.CYOU

KRIPTOVALUTE

Veliki fantje prihajajo na trg kriptovalut

Kripto trg v letošnjem letu doživlja zgodovinske mejnike. Sprejemanje med tradicionalnimi finančnimi institucijami je namreč v izjemnem porastu. V preteklem mesecu dni so se na trg vključili veliki igralci, kot so BlackRock, Fidelity in drugi, ki so izrazili interes za izdajo Exchange-Traded Fund (ETF) skladov na ceno Bitcoina. To odpira vrata regulaciji in pritoku povsem svežega kapitala na kripto trg.

V začetku meseca junija je sicer kripto trg najprej doživel velik pretres. Ameriški nadzorni organ SEC je namreč vložil tožbo proti borzama Binance US in Coinbase, s čimer je trgu sporočil, da bo moral igrati po »njihovih« pravilih. Tožbi sta kratkoročno povzročili pretres na trgih in kratkoročno znižanje vrednosti, a je že nekaj dni zatem trg postopoma okrevl.

**ETF SKLAD NA KRIPTOVALUTE
BI KONČNO OMOGOČIL
VLAGANJE V TA TRG TUDI
TRADICIONALNIM FINANČNIM
INSTITUCIJAM.**

Tožbe so v resnici pozitivne, saj pomenijo prvi premik kripto trgov proti regulaciji. Zanimivo je to, da je s 1. junijem letošnjega leta Kitajska preko Hong Konga vzpostavila in odprla trgovanje s kriptovalutami za državljane Kitajske, ki so imeli v zadnjih letih prepoved investiranja na ta trg. In ne samo investiranje v kriptovalute, Kitajska je v juniju uradno dovolila tudi nastanek dveh ETF skladov, ki sledita ceni največjih kriptovalut na svetu – Bitcoinu in Etheremu.

Ker so pohiteli Kitajci, so se tako že v sredini meseca junija pričeli oglašati največji ameriški upravljalci premoženja na svetu – Black Rock, Fidelity, Vanguard

in ostali – ki so vsi po vrsti vlagali dokumente za izdajo ETF sklada, ki bi sledil ceni Bitcoina. Zdaj tako obstaja velika verjetnost, da bomo končno tudi v Ameriki in EU dobili prvi ETF, ki bi zasledoval gibanje cen kriptovalut. To pa seveda odpira povsem nove možnosti pritoka velike količine kapitala na omenjeni trg.

ETF sklad za Bitcoin in potencialni vpliv na trg

ETF skladi in njihov pomen: Exchange-Traded Fund (ETF) skladi so zelo priljubljeni naložbeni skladi, ki so kot delnice in kotirajo na borzi. ETF skladi omogočajo vlagateljem, da pridobijo iz-

postavljenost do določenega sredstva ali indeksa, kot je na primer Bitcoin. Vlagatelji lahko enostavno trgujejo z ETF skladom na borzi, kar omogoča likvidnost in razpršitev tveganja. Uvedba ETF sklada na Bitcoin bo zagotovo prinesla večjo dostopnost in privabila tradicionalne vlagatelje v svet kriptovalut.

Interes velikih finančnih institucij, kot so BlackRock in Fidelity, za vstop na kripto trg kaže na to, da ta trg postaja vedno bolj privlačen in dozoreva. Veliki igralci prinašajo s seboj obsežne vire, izkušnje in vzpostavljene odnose z institucionalnimi vlagatelji. Njihova udeležba bi lahko pripomogla k večji likvidnosti, preglednosti in zaupanju na kripto trgu ter privabila nova sredstva.

ČE PRIMERJAMO RAZLIČNE NALOŽBENE RAZREDE – NEPREMIČNINE, OBVEZNICE, DELNICE, PLEMENITE KOVINE IN KRYPTOVALUTE – LAHKO UGOTOVIMO, DA JE DELEŽ INVESTICIJ V KRYPTO TRGIH ŠE VEDNO IZRAZITO MAJHEN V PRIMERJAVI Z DELEŽEM INVESTIRANEGA KAPITALA V PREOSTALE NALOŽBENE RAZREDE.

Uvedba prvega ETF sklada na Bitcoin bi lahko imela več pozitivnih učinkov na trg kriptovalut. Prvič, to bi lahko prineslo večjo stabilnost in zmanjšalo volatilnost cene Bitcoina. Večji kapitalski pritok in likvidnost bi lahko uravnovežila tržna nihanja ter zmanjšala vpliv obstoječih velikih igralcev oziroma »kitov«. Drugič, institucionalni vlagatelji, ki vstopajo na trg preko ETF skladov, bi lahko prinesli večjo zaupanje v kriptovalute in spodbudili širšo sprejetost med tako imenovanimi »mainstream« vlagatelji.

Trg je očitno pred regulacijo

Prihod velikih igralcev na kripto trg, predvsem prek ETF skladov, odpira tudi razpravo o regulaciji. Regulativni organi bodo morali prilagoditi obstoječe predpise in smernice, da bodo lahko upravljali z institucionalnim vlaganjem v kriptovalute. To vključuje nadzorovanje preprečevanja pranja denarja, varovanje

strank, preglednost trgov in zagotavljanje načela enakosti vseh vlagateljev na trgu. Regulacija bi lahko prinesla večjo varnost za vlagatelje, vendar pa lahko hkrati omeji določene značilnosti decentraliziranih kriptovalut.

Kljub potencialnim koristim pritoka institucionalnega kapitala in regulacije obstajajo tudi izzivi, s katerimi se bo moral kripto trg soočiti. Ena od teh je vprašanje centralizacije, saj vstop velikih institucionalnih igralcev prinaša večjo koncentracijo moči in vpliva. Prav tako obstaja nevarnost, da bi se kripto trg preveč prilagodil tradicionalnim finančnim institucijam in izgubil svoje temeljne značilnosti decentralizacije in svobode.

REGULACIJA NI NUJNO SLABA, SAJ BO S TRGA KRYPTOVALUT IZBRISALA SLABE PRAKSE, TAKO IMENOVANE »PONZIJEVE« HEME IN PRANJE DENARJA TER Z NJIMI POVEZANE GOLJUFIJE.

Zelo pomembno je, da razumemo, da je prihod velikih igralcev in uvedba ETF sklada na Bitcoin pomemben korak za nadaljnji razvoj trga kriptovalut. Ta trend kaže na naraščajočo institucionalno sprejetost in možnost večje stabilnosti ter likvidnosti na trgu. Kljub temu pa je treba biti pozoren na izzive, ki jih prinaša ta razvoj, in zagotoviti, da se ohranjajo ključne značilnosti kripto sveta, kot sta decentralizacija in inovacija.

Kriptovalute so še vedno tvegana naložba, a tveganja se da dobro kontrolirati s primerno razpršitvijo

Kriptovalute so v osnovi še vedno digitalna sredstva, ki temeljijo na tehnologiji veriženja blokov. Njihova prednost je decentraliziran in transparenten sistem, ki omogoča hitre in poceni transakcije. Vendar pa so kriptovalute tudi zelo volatilne in izpostavljene različnim tveganjem, kot so regulativna tveganja, varnostne grožnje in visoka nestanovitnost cen.

Če se odločite za vlaganje v kriptovalute, je priporočljivo, da zanje namenite

le manjši del svojega portfelja, ki ga lahko tvegate. A prav tako, kot je pomembno, da v ta trg ne namenite svojega celotnega kapitala, ki je namenjen investiranju, je pomembno tudi to, da v ta trg vsekakor investirate vsaj del premoženja. Kripto trg bo ob regulaciji postal zanimiv za veliko večje količine kapitala, kot ga premore danes, kar mu daje lepo perspektivo za prihodnjo rast.

NAJBOLJŠA METODA ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ PRI INVESTIRANJU JE ŠE VEDNO PRIMERNA RAZPRŠITEV.

Pri razporeditvi investicij je ključnega pomena prilagoditev portfelja glede na vaš osebni odnos do tveganja in predvsem glede na vaš naložbeni cilj. Bolj tvegane naložbe, kot so kriptovalute, naj predstavljajo manjši delež portfelja, medtem ko večino sredstev razporedite v bolj stabilne naložbe, kot so zlato, delnice in ETF skladi. Ne pozabite tudi na redno pregledovanje in prilagajanje svojega portfelja glede na spremembe na trgih ter na vaše osebne cilje.

Investiranje je vedno povezano s tveganjem, zato je pomembno, da razumete, da pretekla uspešnost naložb ni zagotovilo za prihodnje donose. Če niste prepričani glede svojih naložbenih odločitev, se posvetujte s finančnim svetovalcem, ki vam bo pomagal pri oblikovanju pravega portfelja glede na vaše potrebe in cilje.

Investiranje in razpršitev med kriptovalute, plemenite kovine (zlato) ter delnice in ETF sklade lahko prinesejo donosnost ob ustrezni ravni varnosti. Pomembno je, da ste pozorni na raznolikost svojega portfelja ter spremljate trg, gospodarske trende, geopolitične premike in cikle. S pravim pristopom in raziskavo lahko vsekakor dosežete svoje naložbene cilje in s primerno razpršitvijo zmanjšate tveganje.

**MATJAŽ ŠTAMULAK, NEODVISNI
FINANČNI SVETOVALEC, WWW.CRESUS.SI**

Začetek novega obdobja za intelektualno lastnino

Evropski patent z enotnim učinkom oziroma t. i. enotni patent prinaša nove možnosti za cenejšo, hitrejšo in enostavnejšo pridobitev enotnega patentnega varstva v več državah Evropske unije hkrati. Enotno sodišče za patente pa bo omogočilo hitrejše reševanje patentnih sporov in vzpostavilo enotno sodno prakso.

V okviru sistema enotnega patenta bodo lahko evropska podjetja izkoristila širše in učinkovitejše patentno varstvo z nižjimi stroški, kar je še posebej pomembno za manjše subjekte. Začetek delovanja dolgo pričakovanega sistema je rezultat tesnega sodelovanja in konstruktivnega dela vseh deležnikov evropskega patentnega sistema. Sistem bo koristil tako evropskemu gospodarstvu, saj bo vzpostavil enoten tehnološki trg, ki bo olajšal delovanje v veliki gospodarski regiji, kot tudi vsem drugim imetnikom evropskih patentov.

Trenutno se lahko izum v Evropi varuje z nacionalnim ali evropskim patentom. Evropski patentni urad kot osrednji organ preizkusi prijave za evropske patente, kar izumiteljem prihrani stroške v primerjavi z več vzporednimi nacionalnimi patentnimi prijavi in hkrati zagotavlja visoko kakovost podeljenih evropskih patentov. Podeljeni evropski patent je sveženj nacionalnih patentov.

Evropski patent z enotnim učinkom, ki bo začel veljati 1. junija letos, pa je evropski patent, ki na zahtevo imetnika patenta in z vložitvijo enega samega zahtevka lahko pridobi enotni učinek na

celotnem ozemlju sodelujočih držav članic Evropske unije. To pomeni privlačno alternativo nacionalnim potrditvam v državah članicah, ki sodelujejo v novem sistemu.

Evropski patent z enotnim učinkom bo na začetku veljal v 17 državah (Avstrija, Belgija, Bolgarija, Danska, Estonija, Finska, Francija, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nemčija, Nizozemska, Portugalska, Slovenija, Švedska), kasneje se lahko pridružijo še ostale države članice okrepljenega sodelovanja (Ciper, Češka, Grčija, Madžarska, Irska, Poljska, Romunija in Slovaška). Španija in Hrvaška sta edini državi članici EU, ki o pristopu zaenkrat ne razmišljata.

Uspeh sistema v precejšnji meri temelji na uspehu ne samo enotnega patenta, ampak tudi in predvsem enotnega sodišča za patente, ki naj bi s poenotenjem sodne prakse vsem deležnikom na patentnem področju omogočil višjo raven pravne predvidljivosti in gotovosti. Ena od pomembnih sestavin novega sistema bo tudi Center za arbitražo in mediacijo v patentnih sporih, ki

Bigstock

bo imel sedeža v Ljubljani in Lizboni, in ki bi lahko imel – vsaj glede na nekatere izkušnje iz tujine – pomembno vlogo pri reševanju patentnih sporov, četudi ne takoj ob samem začetku delovanja, ampak kasneje tekom delovanja in razvoja celotnega sistema.

Na spletni strani Urada RS za intelektualno lastnino (<https://www.gov.si/teme/patenti/>) lahko najdete v slovenščino preveden Vodnik po evropskem patentu ter ostala gradiva in informacije.

URAD RS ZA INTELKTUALNO LASTNINO

Nacionalna konferenca o internacionalizaciji slovenskega gospodarstva

V Mariboru je 20. junija 2023 potekala že 5. nacionalna konferenca o internacionalizaciji slovenskega gospodarstva pod sloganom »Greenovated in Slovenia«. Konferenca je potekala v znamenju trajnostnih in inovativnih prebojnih rešitev. Sogovorniki so poudarjali, da so ključ za uspeh podjetij na tujih trgih povezovanje, sodelovanje, pogum in ambicija.

Udeležence konference sta nagovorila gostitelj, in sicer podpredsednica vlade in ministrica za zunanje in evropske zadeve **Tanja Fajon** ter minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. Osrednji govornik je bil **prof. dr. Matevž Raškovič** iz Auklandske tehnološke univerze in Univerze v Ljubljani. Častni govorci so bili bivši predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**. Konferenca je bila razdeljena v tri sklope. Prvi sklop je predstavil prepoznavnosti Slovenije: V čem smo boljši?, 2. sklop je bil namenjen trendom mednarodnega poslovanja in priložnostim za Slovenijo, 3. sklop pa je predstavil tržne niše za inovativne in visokotehnološke rešitve. V okviru konference so potekali tudi B2B sestanki z ekonomskimi svetovalci in poslovnimi klubi, ki delujejo na tujih trgih.

Obrotno-podjetniško zbornico Slovenije je na konferenci zastopala **Edina Zejnić**, ki pokriva tudi področje internacionalizacije. OZS na različne načine spodbuja in podpira internacionalizacijo svojih članov (informiranje, svetovanje, izobraževanje, organizacija in izvedba gospodarskih delegacij, sejamskih nastopov, sejamskih obiskov, različnih poslovnih dogodkov za povezovanje podjetij, iskanje ustreznih poslovnih partnerstev preko borze poslovnih priložnosti EEN itd.) tudi s pomočjo članstva v Evropski podjetniški mreži – Enterprise Europe Network (EEN). Največja poslovno-podporna mreža na svetu nudi številne pri-

Pogovor z ministroma Tanjo Fajon in Matjažem Hanom na 5. konferenci o internacionalizaciji slovenskega gospodarstva. (foto: MGTŠ)

ložnosti slovenskim podjetjem in lajša dostop do informacij, svetovanj za širitev na tuje trge, dostop do EU financiranja itd. OZS trenutno pripravlja osrednjo aktivnost s področja spodbujanja internacionalizacije – mednarodno poslovno srečanje »Connect2Slovenia«, ki bo potekalo v času Mednarodnega sejma obrti in podjetnosti v Celju z namenom spodbujanja novih poslovnih partnerstev, kupcev in dobaviteljev ter novih nabavnih virov v regiji.

Ob tem naj omenimo še, da bo ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport letos za spodbujanje investicij in

internationalizacije namenilo dobrih 61,5 milijona evrov. Podjetjem odpirajo vrata na tuje trge s promocijskimi aktivnostmi SPIRIT Slovenije (organizacija politično-gospodarskih obiskov in gospodarskih delegacij). Ministrstvo preko svojih izvajalskih agencij podpira podjetja v vseh fazah njihove razvojne poti, in sicer s sofinanciranjem tržnih raziskav, nastopov na poslovnih dogodkih, preko spodbujanja domačih in tujih investicij ter sodelovanja v mednarodnih organizacijah, kot na primer v Evropski vesoljski agenciji (ESA). Ministrstvo pripravlja dva javna razpisa za sofinanciranje oblikovanja partnerstev s ciljem skupnega vstopa na izbrani tuji trg in za krepitev blagovnih znamk na tujih trgih

E. Z.

Odgovornost vodje je, da skrbi za rezultat

Organizacijsko gledano je vodja oseba, ki zna in zmore organizirati vire na tak način, da doseže rezultat. Med vire štejemo denarna sredstva, procese, delovna sredstva, čas in ljudi, zaposlene, ki procese izvajajo. Socialno gledano je vodja skupine tista oseba, ki da organizacijski impulz, da se ostali člani v skupini premaknejo v smeri tega impulza.

Odnosi v skupini so zelo pomembni, ker imajo močan, če ne celo ključen vpliv na to, kako in koliko zaposleni prispevajo na poti do rezultata. Vendar je zelo pomembno razumeti, da so odnosi le eden izmed zgoraj naštetih virov, čeprav zelo pomemben. Skratka, ideja, da se imamo »fajn« v podjetju, je čisto v redu, dokler gremo v smeri našega cilja. Sam opredelim odnose v organizaciji s stavkom: »V organizaciji smo skupaj zato, da dosežemo cilje, ne da se imamo 'fajn'. Če se imamo ob tem še 'fajn', je to super in bomo cilje dosegli lažje.«

Za pravilno razumevanje bom še enkrat dal pomen odnosom. Odnosi so izjemno pomembni in niso oziroma naj ne bodo le floskula v organizacijah. Odnosi odločajo o tem, kako in koliko bomo lahko vplivali na zaposlene, da bodo prispevali svoje vire (znanje, izkušnje, prispevanje, upoštevanje navodil, držanje struktur ipd.).

Cilj

Cilji nam pomagajo organizirati vire v točno določeni smeri. Teme, kako določiti in postaviti cilje, da jih bomo lahko tudi dosegli, se bomo lotili v nadaljevanju člankov, povezanih z vodenjem. Za našo temo doseganja rezultatov se bomo zadovoljili s predpostavko, da imamo nek cilj. Ta je običajno izražen v obliki merskih enot, npr. v denarju, kosih, prometu, izmetu, dolžini, hitrosti in podobno.

Kot se v religioznem kontekstu krščanstva začetek vsega začne s trditvi-

jo »na začetku je bila beseda«, se v zelo praktičnem okolju organizacij vse začne s ciljem. Če ni cilja, potem vse, kar počnemo v organizaciji, počnemo tako, da igramo igre. Kdaj nam uspe, kdaj (največkrat) pa ne. Kadar nimamo jasnega cilja, je rezultat stvar naključja. Na začetku je torej cilj.

Pot do rezultata

Poti do rezultata se bomo lotili v obratnem vrstnem redu in na koncu dogovorili v strukturo, ki jo boste lahko uporabljali kadarkoli. Preden se lotite postavljanja učinkovite poti do rezultata, vas vabim, da za poglobitev razumevanja preverite par rezultatov, ki vam niso všeč. Na podlagi takšne izkušnje boste razumevanju prave poti do rezultata dali večji pomen. Za začetek izberite en rezultat, s katerim niste zadovoljni.

Rezultat je posledica. Kljub temu da kdaj zna biti zelo boleč, na rezultat glejte le kot povratno informacijo, ali smo dosegli cilj, ki smo si ga zastavili, ali ne. Takrat, ko cilj dosežemo ali presežemo, rečemo, da je rezultat pozitiven, in takrat, ko cilja ne dosežemo, je rezultat negativen.

Na koncu, ko dosežemo pozitiven ali negativen rezultat, je čas za ukrepe. Lahko nadaljujemo takšno delovanje in dosegamo vedno znova isti ali podoben rezultat ali pa nekaj spremenimo. Vendar, kaj spremeniti, da bo rezultat drugačen? Včasih znižujemo cilje, spreminjamo Excelove tabele, se jezimo, pritiskamo na zaposlene, zvijamo roke in iščemo kriv-

ce, delamo še več in uporabljamo druge naključno delujoče pristope. Zanimivo je, da kdaj cilje celo povečujemo, kot da imajo še večji cilji magično moč in bodo zaposlene premaknili s trenutne točke. Vse to počnemo dobronamerno, da bi končno dosegli tako težko pričakovani rezultat. Žal je tak trud neproduktiven.

Rezultat je namreč posledica **aktivnosti – dela**. Aktivnosti so način, kako porabljamo svoje vire, kamor štejemo našo energijo (trud), znanje, izkušnje, druga sredstva in čas. Vsi smo v svojih karierah že srečali ljudi, ki zelo veliko delajo, vendar ne generirajo rezultata. Oziroma ga generirajo, vendar je ta rezultat negativen v primerjavi z zastavljenimi cilji. To ni pravi namen. Pravi namen je, da dosežemo cilj s čim manj viri.

Vodja, ki ne razume, kako pride do rezultata, se reševanja loti na napačen način. Gre do zaposlenih in jih vpraša, če kaj delajo, in zaposleni odgovorijo: »Ja. Seveda. Ves čas. Še preveč.« Drug način je, da jih še bolj priganja in so zaposleni še bolj aktivni ... v doseganju negativnega rezultata. Čez čas stanje postane precej frustrirajoče. Razumem, da je spremljanje in nadzorovanje ljudi naporno, vendar je to del nalog vodij. Večina vodij se izboljšanja rezultatov ne loti na tak način zaradi več razlogov, pri čemer sta najpogostejša dva: ali vodja ne ve, kaj naj zaposleni počnejo, ali pa jih ne zmore spremljati in vplivati nanje, da spreminijo delovanje.

Dober vodja razume, da aktivnosti lahko opazujemo. Vzame si čas za

vodenje ljudi. Vedno znova se pokaže, da dober vodja ima in si vzame čas za delo z ljudmi, kljub temu da je to nekaterim napornejši del vloge. Fizično gre do zaposlenega, ki dosega negativne rezultate, in ga opazuje pri delu. Opazuje **vedenja** ljudi. To pomeni, da so vse aktivnosti, ki jih počnemo pri delu in širše, sestavljene iz precej velikega števila vedenj. Nekatera izmed vedenj so funkcionalna, druga so nefunkcionalna. In kadar želimo spreminjati način, kako ljudje delajo, moramo spremeniti njihova vedenja.

Pri razumevanju vedenj ljudi se nam pojavi novo vprašanje. »Zakaj pa se ljudje vedejo tako, kot se vedejo?« Pristop, ko čakamo, da se bodo vsi zaposleni spremenili samo zato, ker nekaj ne delajo prav, je utopičen. Ljudje se vedejo, kot se vedejo, zato, ker so se tako naučili in to vedenje ponovili tolikokrat, da jim je postalo že navada. In z navadami je tako kot z ruvanjem podrtega drevesa. Ima zelo dolge in močno utrjene korenine, ki jih je presneto težko izvleči. In tudi spreminjanje vedenj zna biti dolgotrajna in naporna zadeva. Vendar morajo vodje razumeti, brez sprememb vedenj bodo rezultati še naprej enaki. Pri razvoju zaposlenih (in sebe) naj vas spremlja ena misel ... **če stvari počnemo vedno na enak način, bomo vedno dobili enak rezultat.**

Če gremo še globlje v razumevanje delovanja človeka, bomo spoznali, da imajo tudi vedenja gradnike. In sicer so vsa naša vedenja sestavljena iz naših strategij. Se pravi, vedenja opazimo navzven, **strategije** pa so notranje zgradbe, sestavljene iz razmišljanj in čustvovanj. Razmišljanja so skupek idej, ki jih ima vsak zaposleni. O sebi in svojih vlogah, o drugih, nalogah, rezultatih, podjetju in podobno. Za primer, pogost pojav, ki se v teh strategijah pri zaposlenih pojavlja, je, da menijo, da vodja ni v redu, da je »nebodigatreba«, oseba, ki ji je treba nagajati in se ji upirajo, namesto da bi upoštevali navodila. V podjetjih sem s strani zaposlenih že nekajkrat slišal stavek, ob katerem se večina nasmehne, mene pa zmrazi: »Saj na koncu naredim, sam šefa je treba mal' j***.« Nič kaj spodbudno sporočilo za tistega vodjo.

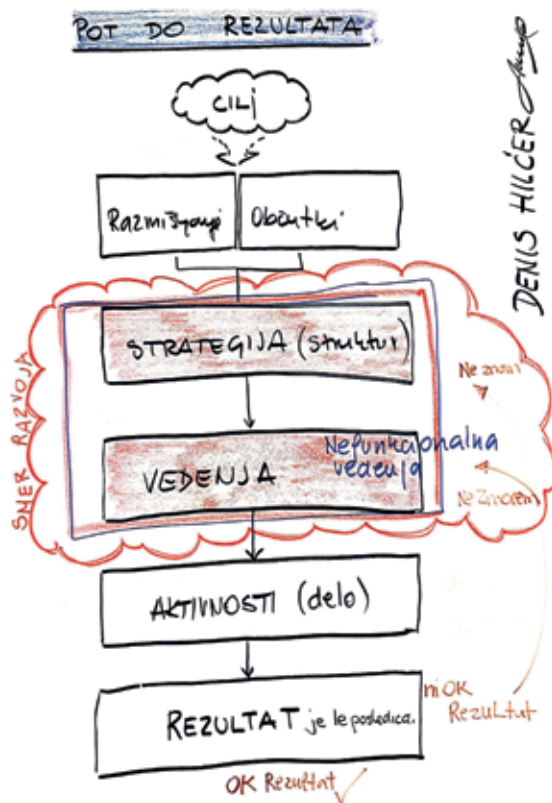
Del naših strategij so tudi **čustvovanja**. To je tisti del, ki so naša notranja stanja. Tudi ta nas lahko podpirajo (pozitivna) ali nas omejujejo (negativna) v povezavi z doseganjem rezultatov. Med pozitivna bi lahko šteli npr. sproščenost, umirjenost, samozavest, ustvarjalnost, zaupanje, mirnost, potrpežljivost, kapaciteta vprašati, če kaj ne razumeš, asertivnost, odločnost, pogum, moč in še bi lahko naštevali. Med negativnimi na drugi strani pa se pojavljajo nemoč, stiska, nervoza, jeza, razočaranje, obup, pasivnost, neodločnost, brezup, nesmisel, brezvoljnost in druga.

Problem nefunkcionalnih vedenj, ki jih opazujemo pri sebi in drugih, je lahko zaradi napačnih razmišljanj, neprimernih notranjih stanj ali, kar je najtrdovratnejše za spreminjanje, obojega skupaj.

Spreminjanje delovanj

Za vsako bolezen ročca raste. Tudi rezultate lahko spreminjamo, in sicer jih spreminjamo na dveh nivojih. Včasih imajo zaposleni pravo razmišljanje in primerna notranja stanja, vendar šepa prenos v prakso. Takrat spreminjamo njihova vedenja. Včasih pa so problem že razmišljanja in notranja stanja. Takrat bo edini ukrep, ki bo deloval, ta, da vplivamo na njih, da spremenijo razmišljanja in/ali notranja stanja. To je lahko dolgotrajen proces, ki pa dolgoročno zagotovo prinese zelene rezultate.

Ob spreminjanju ljudi se pojavi še vprašanje, ali ima smisel? Zagovarjam tezo, da se ljudi da spremeniti, bo pa to zahtevalo čas, energijo in tudi denar. Nefunkcionalni zaposleni nekaj časa ne bo dosegal zelenega rezultata in posledice lahko merimo tudi v denarju. Kdaj je potrebna tudi investicija v razvojne delavnice, coachinge in podobno. Razvoj ima vsekakor smisel, ker v nedogled menjavati ljudi ne moremo in tudi ni učinkovito. Hkrati pa moramo upoštevati, da nefunkcionalni zaposleni hočeš nočeš negativno vpliva tudi na druge sodelavce. Če v zaboj z jabolki daš gnilo jabolko, lahko slej ko prej zginejo vsa jabolka. Če razvojni ukrepi in pravilno vodenje ne pomagajo, je včasih edini in nujen ukrep takšno jabolko odstraniti iz zaboja.

Struktura poti do rezultata

Naloge za bralce

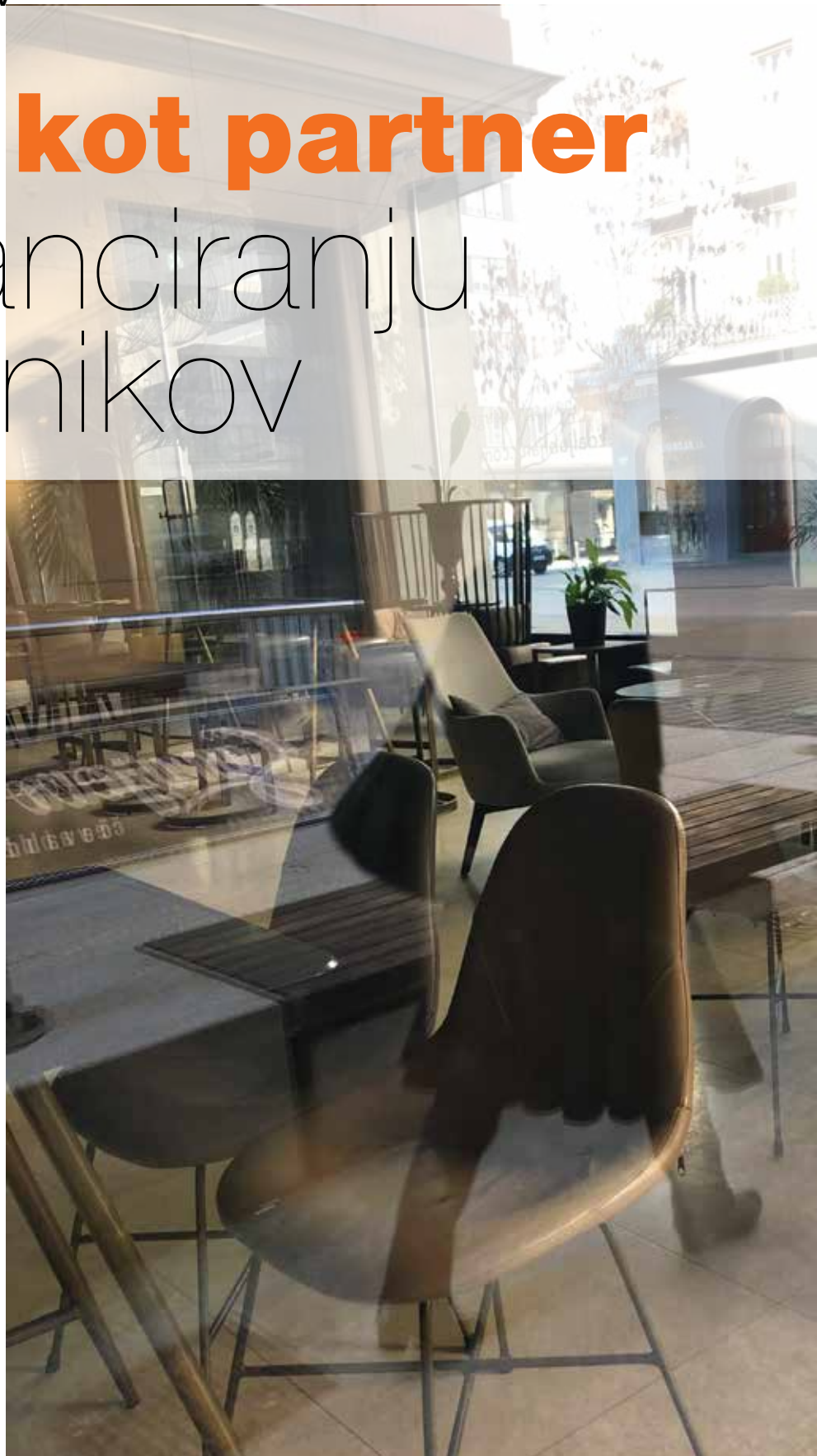
1. Preverite, ali imate postavljen cilje za vsako nalogo. Če jih nimate, jih postavite.
2. Opazujte sebe in svoje sodelavce pri delu in si zabeležite funkcionalna in nefunkcionalna razmišljanja in vedenja. To so temelji učinkovitega delovanja posameznika in tudi skupine.
3. Naredite si akcijski načrt – cilj, korake, časovno opredelite in čim bolj specifično opišite, kako boste posamezno nefunkcionalno vedenje spreminjali. Začnite z izvedbo in spreminjajte toliko časa, dokler ne dosežete zelenega cilja. Pozor: Če je potrebnih sprememb veliko, jih časovno razdelite. Npr. ena oseba, eno vedenje, en teden (ali več) dela na spremembi.

Če želite, lahko razmišljanja naloge delite na naslov denis.hilcer@kadroom.si. Vesel bom vaših mnenj in kakšnega vprašanja ali komentarja na 040 933 536.

DENIS HILČER,
POSLOVNI TRENER IN COACH

Banka kot partner pri financiranju podjetnikov

Ustanovitev lastnega podjetja je priložnost in cilj vsakega podjetnika. Iskanje prave poslovne ideje je načrtno dejanje, njen razvoj je dolgoročni proces. Ena od izredno pomembnih nalog podjetnika je zagotavljanje ustreznih finančnih virov za ustanovitev in poslovanje podjetja. Pri tem se podjetnik srečuje s tremi različnimi področji financiranja: financiranje nastanka oz. zagona novega malega podjetja, financiranje njegovega tekočega poslovanja (za potrebna obratna sredstva) in financiranje razširitve (rasti) poslovanja (nove investicije). Kako izbrati oziroma najti najustreznejši način financiranja, je vprašanje, s katerim se podjetniki srečujejo v vseh fazah razvoja podjetja, od ustanovitve naprej.

Dostopnost finančnih virov za podjetja

Predvsem se morajo odločiti med financiranjem z lastnimi viri ali pa z denarjem, pridobljenim iz raznih zunanjih virov. Najpogostejši finančni viri so pridobljeni pri bankah, ki so tradicionalni viri zunanjih virov.

Ena od bistvenih nalog podjetnika je zagotavljanje finančnih virov za nemoten potek poslovanja in rast podjetja. Financiranje podjetja najprej pomeni pridobivanje finančnih sredstev za nakup realnih aktiv, v širšem smislu pa vključuje še gospodarjenje s finančnimi sredstvi in njihovo vračanje. Bistveno je, ali je podjetnik zmožen zbrati vsa potrebna finančna sredstva za začetek delovanja podjetja.

Raziskava Banke Slovenije

Banka Slovenije od 2011 izvaja raziskavo o dostopnosti finančnih virov za podjetja.

Namen raziskave je pridobiti mnenje podjetij o financiranju v Sloveniji. Pri tem so podjetja razdeljena po velikosti (mikro, mala, srednja in velika podjetja) in dejavnosti (industrija, gradbeništvo, trgovina in storitve). Leta 2022 je bilo v vzorcu 3.211 podjetij. Odgovorilo jih je 1.107, kar pomeni, da je bila stopnja odgovora 31%. Bistvene ugotovitve raziskave za leto 2022 so naslednje:

»Zaradi negotovosti pri poslovanju in naraščajočih cen so se potrebe podjetij po vseh zunanjih virih financiranja povečale. Glede na leto 2021 so se zelo povečale predvsem neto potrebe podjetij po bančnih posojilih, kar izrazito velja za velika podjetja, zmanjšale pa neto potrebe po lastniškem kapitalu, kjer je zmanjšanje največje za velika podjetja. Podjetja poročajo o poslabšanju dostopnosti zunanjega financiranja za vse vire zunanjega financiranja predvsem zaradi vpliva splošnega ekonomskega okolja.

Poslabšanje dostopnosti bančnih virov je prizadelo predvsem mala in srednja podjetja ter mikro podjetja. Velika podjetja so dostopnost bančnih virov financiranja še vedno ocenjevala pozitivno. Zaradi večjih potreb so podjetja povečala število vlog za večino virov zunanjega financiranja in bila pri pridobivanju sredstev uspešna, tudi delež zavrženih vlog je ostal

zanemarljiv. V 2023 podjetja ne pričakujejo izboljšanja dostopnosti zunanjih virov financiranja. Povečanje potreb in hkratno poročanje o poslabšanju dostopnosti po zunanjem financiranju pomeni, da se je leta 2022 finančna vrzel povečala in je le nekaj manjša kot leta 2020 v času epidemije. Leta 2022 so podjetja zaznala zaostritev cenovnih pogojev bančnega financiranja, medtem ko so o necenovnih pogojih poročala, da so ostali nespremenjeni, razen za razpoložljivo zapadlost posojila, ki se je zmanjšala.

Večina podjetij tudi poroča o načrtovanih investicijah v naslednjih treh letih, ki pa jih nameravajo financirati predvsem z lastnimi viri in manj z bančnim posojilom. Največ velikih podjetij bo investiralo nad milijon evrov, večina malih in srednjih podjetij pa manj kot milijon evrov.«

Sodelovanje podjetnikov z banko

Sodelovanje z banko ima pri večini podjetnikov pomembno mesto na poti k uspešnosti njihovih podjetij in tudi njih samih. Podjetniki, ki potrebujejo denarna sredstva, se najpogosteje napotijo v banko, pri čemer morajo skrbno preučiti pogoje sodelovanja, saj se pri posameznih bankah ti pogoji razlikujejo. Nekatera podjetja poslovno sodelujejo z več bankami. Tako sodelovanje pomeni za banko dobro informacijsko podlago ob ugotavljanju bonitete podjetja, ko se ta odloči za najem kredita ali za kako drugo bančno storitev. Podjetnik lahko z banko kakovostno in uspešno sodeluje na različnih področjih in si pridobi njeno zaupanje. Banka si prizadeva, da s svojimi komitenti ne bi sklepala le aktivnih poslov (kredit), ampak tudi pasivne posle (sredstva na vpogled, vezani depoziti).

Ko se podjetnik odloča, s katero banko bo podjetje sodelovalo, mora upoštevati določena merila, ki mu bodo omogočila izbiro prave banke. Zavedati se mora konkurence med bankami in izbrati tisto, ki mu bo ponudila največ. Vedeti mora, da ni nujno najboljša tista banka, ki ima najnižjo obrestno mero. Zelo pomembno je tudi, da podjetnik izbere banko, ki ima posluh za komitenta. Ustrezna raven, ki zagotavlja hitro odločanje, je osnovni pogoj, da lahko banka zahtevke komi-

tentov obravnava hitro in kakovostno.

V času gospodarske krize so se zaradi zaostrovanja pogojev na področju bančnega financiranja MSP redkeje posluževale tovrstnega financiranja. Banke so v času gospodarske krize za odobritev posojila zaostrole pogoje financiranja, znižala so se posojila, obremenjena so bila s slabimi posojili ipd. Za leto 2022 podjetja poročajo o povečanih potrebah (povpraševanju) po vseh zunanjih virih financiranja, največ po bančnih virih in lizingu.

Šest razlogov za neuspešno financiranje in posledično vrzel v financiranju MSP (Delo, 2023):

1. banke so pri odobritvi posojil nasklonjene predvsem velikim družbam;
2. posojila oz. financiranje malih, mikro in srednje velikih podjetij je razumljeno kot tvegano;
3. administrativni stroški financiranja MSP (nižji zneski) so za velike sisteme (pre)visoki in tako včasih ne upravičijo izvedbe posla;
4. MSP ne zmorejo zagotoviti pogojev, zavarovanj, ki jih zahteva banka za odobritev financiranja;
5. banke rastočim podjetjem ne morejo zagotoviti tako hitrega dostopa do financiranja, kot ga slednji potrebujejo, in
6. prevelika odvisnost podjetij od bank – pomanjkanje koncentracije, želje in odprtosti MSP za alternativne vire financiranja.

Principi odobravanja posojil pri banki

Pri odobravanju posojil mora banka upoštevati vsa tveganja (kreditno, operativno, deželno, valutno, obrestno itd.). Cena posojila mora odražati strošek bančnega kapitala, premijo za ocenjeno tveganost posojila in premijo za ročnost posojila. Posebej pomembno je kreditno tveganje, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi nezmožnosti oziroma nepripravljenosti dolžnika, da v dogovorjenem roku in višini izpolni svojo obveznost. Odvisno je od poslovanja komitentov in okoliščin, v katerih komitent posluje. Da bi banka zmanjšala kreditno tveganje, mora pridobiti dovolj informacij o MSP na podlagi dosedanjega poslovanja, finančnih podatkov o poslovanju MSP, informacij o poslovanju

iz okolja. Nadalje mora banka uskladiti namene posojila s poslovnimi politikami banke, natančno oceniti višino posojil glede na dejanske potrebe in zmožnosti komitenta ter glede na namen, pravilno določiti odplačilno dobo glede na uskladiitev virov banke in vrsto oziroma namen posojila na osnovi komitentovega denarnega toka, pravilno oceniti in stalno spremljati kreditno in plačilno sposobnost poslovanja MSP in pridobiti ustrezno obliko in višino zavarovanja.

Banka načeloma želi vzpostaviti trajen odnos s svojimi kreditojemalci, kar pomeni, da spremlja poslovanje MSP skozi vse faze njihovega ekonomskega cikla. Odobranje kreditov zahteva zaupanje v prihodnost podjetja. Pri tem pretekli podatki služijo kot indikator, niso pa jamstvo za prihodnost. Uspešnost vsakega razgovora je v največji meri pogojena s kvaliteto priprav nanj. Vsakemu podjetju je v banki dodeljen poslovni skrbnik, ki za podjetje opravi vse potrebno, ga vodi pri odobravanju posojil in mu svetuje.

Postopki odobravanja posojil se vrstijo v naslednjem zaporedju: pogovor s komitentom, pregled komitentove vloge za posojilo in njegovih dokumentov, določanje cene posojila in nadomestil, priprava in izdaja bančne ponudbe, sledi postopek bonitetnega razvrščanja podjetja, izdelava predloga za odobritev posojila na ustrezen organ odločanja v banki, odločitev o posojilu in izdaja sklepa o odobritvi posojila ter sklenitev oziroma podpis kreditne pogodbe.

Poslovni skrbnik spremlja poravnavanje obveznosti komitenta do banke od sklenitve kreditne pogodbe do končnega poplačila. Izvaja se tudi vsebinska spremljava posojila, ki zajema spremljavo namenske porabe posojila, spremljavo razmerja med višino posojila in vrednostjo zavarovanja, spremljavo izvajanja investicij in ugotavljanju učinkov v času izvedbe investicije, ki je predmet odobrenega posojila ipd. Vse spremembe pri odobrenem posojilu, ki pomenijo spremembo pogojev sklepa o odobritvi posojila pri banki, zahtevajo obravnavo na pristojnem organu odločanja v banki. Najbolj pogosti spremembi sta obnove in podaljšanja posojila. Obnova posojila pomeni odobritev novega kredita, ki je

v celoti ali v pretežni meri namenjen poplačilu obstoječega posojila. S komitentom se sklene nova pogodba. Podaljšanje posojila pomeni, da banka komitentu po obstoječi kreditni pogodbi odobri podaljšanje končnega roka vračila posojila in se sklene dodatek k prvotni kreditni pogodbi.

Tveganje neplačila s strani dolžnikov mora banka ustrezno upravljati. V interesu banke je dogovorno reševanje zapadlih neplačanih terjatev, ki mora potekati hitro in nadzorovano. Načina reševanja sta lahko reprogram terjate in/ali dogovor o plačilu dolga med banko in dolžnikom. V primerih, ko dogovorne rešitve niso mogoče (dolžnik se ne odziva na pozive banke, ne predloži zahtevane dokumentacije, daje prazne obljube idr.), se začnejo postopki predsodne izterjave, vključno z unovčevanju zavarovanj. V primeru neuspešne predsodne izterjave poslovni skrbnik dolžnika predlaga sodno izterjavo v izvršilnem ali pravnem postopku (predlog za izvršbo, tožba).

Za konec

Banke so za podjetja še vedno pomembne finančne institucije, zato je pomembno, da podjetja posvečajo temu odnosu oziroma sodelovanju posebno pozornost. Poznati bi morali proces delovanja in odločanja bank pri bančnih storitvah. Pomembni so tudi mehki dejavniki odnosa s posojilojemalcem. Podjetja, ki so dlje v odnosu z bankami, dobijo posojila hitreje in z nižjimi zavarovanji. Podjetniki si morajo pri izbiri banke vzeti čas za razmislek, saj obstajajo razlike med ponudbo različnih bank. Podjetjem je lahko v pomoč tudi stalno izobraževanje na tem področju, tudi s strani bank. Zaupanje in vzajemno partnerstvo je ključ do uspeha.

BOŽENA KRAMAR

Viri:

- Banka Slovenije. 2023. Raziskava o dostopnosti finančnih virov za podjetja. Ljubljana: Banka Slovenije
- Žvokelj, I. 2018. Bančništvo. Ljubljana. ŠC za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, Višja strokovna šola.
- <https://ahkblog.si/business-know-how/kako-podjetja-danes-se-lahko-dostopajo-do-sveze-ga-denarja/>

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
julij/avgust 2023

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina julijsko-avgustovskega Svetovalca:

- ▶ Vpliv enotne vozovnice na povračilo stroškov prevoza na delo
- ▶ Določitev zavezujoče kolektivne pogodbe dejavnosti
- ▶ Videonadzor in njegovo označevanje po ZVOP-2
- ▶ Zaposlitev visokokvalificiranega kadra v Republiki Sloveniji iz tretjih držav
- ▶ Kakšna nagrada pripada dijaku ali študentu na obvezni praksi?
- ▶ Pridobitev pravice do poklicne rehabilitacije in načini izvajanja poklicne rehabilitacije
- ▶ Izvršba nedavčnih obveznosti s strani FURS-a
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:

**Vpliv enotne vozovnice
na povračilo stroškov
prevoza na delo**

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Kakšna nagrada pripada dijaku
ali študentu na obvezni
praksi?**

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Vpliv enotne vozovnice na povračilo stroškov prevoza na delo

S 1. 6. 2023 je stopila v veljavo Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, o koncesiji te javne službe in o ureditvi sistema enotne vozovnice (objava v Uradnem listu RS št. 48/2023 z dne 26. 4. 2023). Cena mesečne imenske vozovnice (IJPP) po Uredbi znaša do 70 EUR in omogoča neomejeno število voženj na celotnem območju Republike Slovenije. Uporablja se za primestni potniški promet z vlakom in avtobusom. Vozovnica se ne uporablja za vožnje z ljubljanskim mestnim avtobusom. Potnik za vožnje z ljubljanskim mestnim avtobusom potrebuje LPP vozovnico.

Delodajalec je dolžan delavcu povrniti povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Pogoji, način in višina povračil stroškov ni predpisana z Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR-1). ZDR-1 v delu povračil stroškov napotuje na uporabo kolektivne pogodbe dejavnosti oziroma podzakonski akt. Podzakonski akt nikoli ni bil sprejet, zato tisti delodajalci, ki jih ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, pravice delavcev v zvezi s povračili urejajo v internih aktih. Pri tem ponovno opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča RS VSRS VIII Ips 26/2022, v kateri je sodišče odločilo, da se pravica do povračila stroškov pri delodajalcih, ki jih ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti oziroma ni primerljive in uporabljive kolektivne pogodbe, določi v višini iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Kot primerljivo kolektivno pogodbo delodajalec lahko uporabi tisto kolektivno pogodbo, ki bi ga zavezovala, če bi imela razširjeno veljavnost oziroma bi ga zavezovala, če bi bil član delodajalske organizacije podpisnice kolektivne pogodbe.

Povračila stroškov prevoza na delo iz dela se ne všteta v davčno osnovo pod pogoji in do višine iz Uredbe o davčni

obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (v nadaljevanju Uredba).

3. člen (prevoz na delo in z dela)

(1) Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela se ne všteta v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine 0,21 evra za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča.

(2) Če je znesek, izračunan po prejšnjem odstavku za posamezni mesec nižji od 140,00 evrov, se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja pod pogoji iz prejšnjega odstavka ne všteta povračilo stroškov prevoza na delo in z dela v višini 140 evrov mesečno.

(3) Mesto opravljanja dela po tej uredbi je mesto, kjer se delo opravlja oziroma se začne opravljati. Običajno prebivališče po tej uredbi je prebivališče delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela. Drugo prebivališče delojemalca je običajno prebivališče po tej uredbi le, če se delojemalec od tam vsaj štirikrat tedensko vozi na mesto opravljanja dela.

(4) Za določanje oddaljenosti v skladu s tem členom se upoštevajo najkrajše običajne cestne povezave.

(5) Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila za privatne namene in mu delodajalec za tako uporabo službenega vozila zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov za prevoz na delo všteta v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

Večina kolektivnih pogodb dejavnosti v zvezi s povračili stroškov prevoza na delo in z dela ni usklajena z Uredbo. Načeloma se povračila stroškov prevoza na delo in z dela po kolektivnih pogodbah še vedno urejajo na način, da se stroški povrnejo v višini najcenejšega javnega prevoza. Le v primerih, da možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi ni, delavcem pripada povračilo stroškov v obliki kilometrine, pri čemer je višina povračila za vsak dopolnjen kilometer po pogodbah različno urejena (od 0,14 EUR/km naprej).

Delodajalec, ki ga zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, ki ureja povračilo stroškov glede na najcenejši javni prevoz (v višini 100 % cene mesečne vozovnice) in povračila stroškov prevoza na delo in z dela ni bolj ugodno uredil v internem aktu, bo delavcem od 1. 6. 2023 povrnil strošek prevoza na delo in z dela na naslednji način:

- delavci, ki uporabljajo medkrajevni in mestni javni prevoz (1 območje) bodo prejeli povračilo stroškov v višini do 107,00 EUR (IJPP do 70,00 EUR + LPP 37,00 EUR),
- delavci, ki uporabljajo le medkrajevni prevoz bodo prejeli povračilo stroškov v višini do 70,00 EUR,
- delavci, ki uporabljajo le mestni javni prevoz LPP (1 območje) bodo prejeli 37,00 EUR.

Povračila stroškov prevoza na delo in z dela bodo tako s 1. 6. 2023 dalje nižja, v kolikor delodajalec načina povračila ne spremeni. To lahko stori na način sprejema internega akta

ali aneksa k internemu aktu, v katerem lahko določi, da se povračila stroškov prevoza na delo in z dela izplačuje v višini javnega prevoza ali kilometrine. Akt oziroma sprememba akta je potrebno sprejeti po 10. členu ZDR-1. Sprememba načina povračila bo neposredno vplivala na stroške dela in finančni rezultat podjetja, zato delodajalcem svetujemo, da predhodno opravijo finančne preračune.

Dejstvo je, da bo uvedba enotne vozovnice imela vpliv na povračila stroškov prevoza na delo le pri delodajalcih, ki po obstoječi ureditvi delavcem povrnejo strošek prevoza v obliki najcenejšega javnega prevoza. Vsi tisti delodajalci, ki imajo določeno povračilo stroškov prevoza v obliki javnega prevoza (ne najcenejšega) oziroma kilometrine pa bodo tudi od 1. 6. 2023 dalje delavcem povračili strošek prevoza na način in v višini kot v preteklem obdobju.

Nina Ličar,

svetovalka s področja delovnega prava
in prava socialne varnosti

Določitev zavezujoče kolektivne pogodbe dejavnosti

Če delodajalca zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, jo je dolžan upoštevati in mora posledično pravice in obveznosti odmerjati ne le na podlagi Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), temveč tudi na podlagi takšne zavezujoče kolektivne pogodbe dejavnosti. Med drugim tudi 31. člen ZDR-1 kot obvezni sestavni del pogodbe o zaposlitvi določa navedbo kolektivnih pogodb, ki delodajalca zavezujejo.

Zavezujoča kolektivna pogodba dejavnosti se določa na podlagi **glavne dejavnosti**, ki jo opravlja delodajalec in jo ima registrirano v registru (AJPES).

Uporaba konkretne kolektivne pogodbe dejavnosti za posameznega delodajalca je odvisna od **članstva v delodajalskih organizacijah**, ki so podpisnice konkretne kolektivne pogodbe dejavnosti, in od dejstva, ali ima posamezna kolektivna pogodba dejavnosti **razširjeno veljavnost** za dejavnost, ki jo kot glavno opravlja delodajalec.

Če torej delodajalec kot glavno dejavnost opravlja dejavnost, ki je navedena v sklepu o razširjeni veljavnosti posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti, potem ga ta kolektivna pogodba zavezuje ne glede na članstvo v delodajalskih organizacijah, ki so podpisnice kolektivne pogodbe dejavnosti. **Razširjena veljavnost** posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti, ki jo v obliki sklepa ugotovi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ima torej vpliv na vse delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo eno izmed dejavnosti, navedeno v sklepu o razširjeni veljavnosti.

Poudariti velja, da je razširjena veljavnost posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti lahko **celotna** ali le **delna**. V primeru celotne razširjene veljavnosti posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti velja, da je torej ta kolektivna pogodba dejavnosti obvezujoča za vse delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo **katerokoli dejavnost, za katero je sklenjena ta kolektivna pogodba**. To izhaja tudi iz sklepa o razširjeni veljavnosti posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti. Dejavnosti, za katere je sklenjena posamezna kolektivna pogodba, je mogoče ugotoviti iz člena o stvarni veljavnosti kolektivne pogodbe, ki je praviloma v začetnem delu vsake kolektivne pogodbe. V primeru, da ima posamezna kolektivna pogodba dejavnosti le delno razširjeno veljavnost, pa velja le za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo **eno izmed dejavnosti, navedeno v takšnem sklepu o razširjeni veljavnosti**. V tem primeru so dejavnosti namreč v sklepu izrecno navedene.

V primeru, da posamezna kolektivna pogodba dejavnosti nima razširjene veljavnosti, potem je obveznost njene uporabe **odvisna od članstva delodajalca** v delodajalskih organizacijah, ki so podpisale kolektivno pogodbo. Če je delodajalec torej član katere od delodajalskih organizacij, ki so podpisale kolektivno pogodbo dejavnosti, potem ga ta kolektivna pogodba zavezuje, v nasprotnem primeru pa ga ne zavezuje.

Pojasnimo na primeru ...

Povedano bomo pogledali na primeru **Kolektivne pogodbe za dejavnost gostinstva in turizma Slovenije**, ki je bila v zadnjem mesecu najbolj pogosto pojasnjevana kolektivna pogodba dejavnosti.

V Uradnem listu RS št. 63 z dne 9. 6. 2023 je bil namreč objavljen Aneks h Kolektivni pogodbi dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije, ki določa višino regresa za letni dopust za leto 2023 v višini 1.500 EUR. Navedeno višino regresa so bili dolžni izplačati le delodajalci, ki jih zavezuje Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije oziroma to kolektivno pogodbo upoštevajo na prostovoljni osnovi.

Za pravilno ugotovitev, kateri delodajalci so dolžni upoštevati določila Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije, med drugim tudi znesek regresa za letni dopust 2023, moramo najprej preveriti, ali ima ta kolektivna pogodba celotno ali delno razširjeno veljavnost. Iz Sklepa o razširjeni veljavnosti Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Uradi list RS, št. 13/2019) izhaja, da ima ta kolektivna pogodba **delno razširjeno veljavnost** le za šifri po SKD **55.100** – dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov ter **92.001** – dejavnost igralnic.

To pomeni, da navedena kolektivna pogodba obvezno zavezuje delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost 55.100 ali 92.001, ne glede na članstvo v delodajalskih organizacijah, ki so podpisnice te kolektivne pogodbe. Vse ostale delodajalce, ki opravljajo katero izmed drugih dejavnosti na področju gostinstva in turizma (npr. 56.101 – restavracije in

gostilne ipd.) pa ta kolektivna pogodba zavezuje, če so člani organizacij podpisnic na delodajalski strani, to sta Turistično gostinska zbornica Slovenije ali Združenje delodajalcev Slovenije. V skladu z 10. členom Zakona o kolektivnih pogodbah (ZKolP) kolektivna pogodba namreč velja le za stranki kolektivne pogodbe oziroma člane, razen v primeru, ko je v skladu z 12. členom ZKolP kolektivna pogodba pridobila status razširjene veljavnosti.

Delodajalcev, ki so torej **le člani OZS** in kot glavne dejavnosti ne **opravljajo dejavnosti 55.100 ali 92.001**, niti Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije **ne uporabljajo na prostovoljni osnovi** (sklic v pogodbi o zaposlitvi), ta kolektivna pogodba ne zavezuje. Posledično to pomeni, da so bili v skladu s 131. členom Zakona o delovnih razmerjih dolžni izplačati regres le v višini minimalne plače, kar za leto 2023 znaša 1.203,36 EUR.

Kaj pa, če zavezujoče kolektivne pogodbe dejavnosti ni sklenjene?

Lahko pa seveda pridemo tudi do situacije, ko delodajalca **ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti**. V takšnem primeru se delodajalec ravna po določitvi ZDR-1, pri čemer pa mora paziti pri določitvi višine določenih pravic, ki jih zakon delavcem priznava, ne ureja pa njihove višine, ampak se pri določitvi višine teh pravic sklicuje na ureditev v kolektivnih pogodbah dejavnosti.

ZDR-1 namreč **ne ureja višine obveznih zakonskih dodatkov**: dodatka za delovno dobo, dodatka za nočno delo, dodatka za nadurno delo, dodatka za delo v nedeljo in dodatka za delo na praznike in dela proste dneve. Zakon v 128. in 129. členu le določa, da delavcem ti dodatki pripadajo, višino pa prepušča ureditvi v kolektivnih pogodbah. Sodba Vrhovnega sodišča opr. št. VIII Ips 191/2018 je v takšnem primeru sprejela stališče, da se mora delodajalec pri določitvi višine obveznih zakonskih dodatkov ravnati po **primerljivi oziroma drugi** kolektivni pogodbi dejavnosti.

Prav tako je problematika višine pravic prisotna pri **povračilih stroškov v zvezi z delom**, kjer ZDR-1 v 130. členu določa, da v kolikor višina povračil stroškov ni določena s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti, se določi s podzakonskim aktom. Takšen podzakonski akt pa ni bil sprejet, zato ob odsotnosti zavezujoče kolektivne pogodbe ostane odprto tudi vprašanje povrnitve stroškov v zvezi z delom (prehrana, prevoz na in z dela, stroški na službenem potovanju). Odprto dilemo je napolnilo Vrhovno sodišče RS s sodbo opr. št. VIII Ips 26/2022, v skladu s katero mora delodajalec, ki ga ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti, niti nima primerljive kolektivne pogodbe dejavnosti, izplačevati stroške v zvezi z delom v skladu z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

Kaj pa uporaba kolektivne pogodbe dejavnosti, ki delodajalca obvezno ne zavezuje?

Če delodajalca ne zavezuje nobena kolektivna pogodba, se seveda lahko ravna po določbah druge kolektivne pogodbe

dejavnosti, mora pa biti pri tem **posebej previden**.

Praviloma se delodajalci v takšnih primerih poslužujejo kolektivnih pogodb dejavnosti, ki so jim blizu glede na dejavnost, ki jo opravljajo oziroma bi jih zavezovale, če bi bili člani delodajalskih organizacij, ki so podpisniki kolektivne pogodbe (**primerljive kolektivne pogodbe**).

Problem pa nastane pri dejavnostih, za katere sploh ni sklenjene kolektivne pogodbe dejavnosti, ko torej delodajalca, tudi če bi bil član delodajalskih organizacij, ki sklepajo kolektivne pogodbe dejavnosti, nobena kolektivna pogodba ne bi zavezovala. V takšnih primerih je namreč za delodajalca praviloma nesmiselno, da sledi kolektivni pogodbi dejavnosti, ki z njegovo ni v ničemer podobna, prav tako je v skladu z zgoraj omenjenima sodbama omejen pri določitvi višine zneskov določenih pravic iz delovnega razmerja (stroški v zvezi z delom in zakonski dodatki), zato sledenje neki drugi neprimerljivi kolektivni pogodbi ne bi imelo zelenega učinka. Kot je navedeno že zgoraj, pa v primerih, ko je kolektivna pogodba za neko dejavnost sklenjena, le-to lahko uporabljajo tudi delodajalci, ki jih ne zavezuje obligatorno, ker nima razširjene veljavnosti, sami pa niso člani delodajalskih organizacij, podpisnic te kolektivne pogodbe. Torej se na **prostovoljni osnovi** odločijo za uporabo takšne primerljive kolektivne pogodbe in so jo posledično tudi dolžni navajati oziroma se **nanjo sklicevati v pogodbah o zaposlitvi** z delavci. Pri takšnem postopanju pa velja ravnati s posebno previdnostjo, saj ima takšna nezavezujoča kolektivna pogodba dejavnosti pri delodajalcu, ki jo uporablja prostovoljno, **naravo internega akta**. V internem aktu delodajalca je mogoče urediti pravice za delavce le ugodneje, kot jih določa ZDR-1.

Posledično lahko torej delodajalec iz nezavezujoče kolektivne pogodbe, ki jo uporablja na prostovoljni osnovi, **uporablja le določbe, ki so ugodnejše kot določbe iz ZDR-1**. Glede na navedeno bo torej takšen delodajalec lahko uporabljal določbe o višini dodatkov, stroškov, povezanih z delom (če gre za primerljivo kolektivno pogodbo, jih bo celo moral uporabljati), in druge denarne pravice, prav tako odmero letnega dopusta, plačane in neplačane odsotnosti, jubilejne nagrade idr. ugodnejše pravice. Ne sme pa uporabljati določb, ki npr. določajo dodatne primere za sklepanje pogodb za določen čas, za opravljanje drugega dela ali nadurnega dela, daljša referenčna obdobja pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa idr. manj ugodno določene pravice.

Maja Lajevec,

svetovalka za civilno in gospodarsko pravo

Videonadzor in njegovo označevanje po ZVOP-2

Podjetja pogosto svoje poslovne prostore zavarujejo z videonadzorom in v zadnjem času so precej pogosta vprašanja, kako pravilno označiti izvajanje takega nadzora, da bo le-to v skladu s pravili ZVOP-2 in splošno uredbo. ZVOP-2 posamezna vprašanja, povezana z vzpostavitvijo in izvajanjem videonadzora, podrobneje ureja v 3. poglavju II. dela, v členih od 76. do 80. Za zasebna podjetja, ki izvajajo videonadzor, so pomembne sledeče določbe:

- 76. člen ZVOP-2, ki določa splošna pravila o videonadzoru in varstvu osebnih podatkov;
- 77. člen ZVOP-2, ki določa izvajanje videonadzora pri dostopu v uradne službene oziroma poslovne prostore;
- 78. člen ZVOP-2, ki govori o izvajanju videonadzora znotraj delovnih prostorov;
- 80. člen ZVOP-2, ki določa pravila o izvajanju videonadzora na javnih površinah.

Odločitev o uvedbi videonadzora sprejme predstojnik, direktor ali drug pooblaščen posameznik osebe zasebnega sektorja kot upravljavca v obliki pravilnika, iz katerega morajo izhajati tudi razlogi za uvedbo sistema videonadzora. Upravljavec, ki izvaja videonadzor, mora o tem, da opravlja videonadzor, objaviti obvestilo. Obvestilo mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se še preden vstopi v območje, ki je nadzorovano z video sistemom, seznani z njegovim izvajanjem. S takim načinom objave se posamezniku omogoči, da se lahko vstopu v nadzorovano območje odpove.

Takšno obvestilo mora poleg informacij iz prvega in drugega odstavka 13. člena Splošne uredbe obvezno vsebovati naslednje informacije:

1. pisno ali nedvoumno grafično opisano dejstvo, da se izvaja videonadzor;
2. namene obdelave, navedbo upravljavca video nadzornega sistema, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte ali spletni naslov za potrebe uveljavljanja pravic posameznika s področja varstva osebnih podatkov;
3. informacije o posebnih vplivih obdelave, zlasti nadaljnje obdelave;
4. kontaktne podatke pooblaščen osebe (telefonska številka ali naslov e-pošte);
5. neobičajne nadaljnje obdelave, kot so prenosi subjektom v tretje države, spremljanje dogajanja v živo, možnost zvočne intervencije v primeru spremljanja dogajanja v živo.

Namesto objave v obvestilu se lahko obveščanje posameznika izvede tudi na način, da upravljavec informacije iz prvega in drugega odstavka 13. člena Splošne uredbe in informacije iz 3. do 5. točke obvestila objavi na spletnih straneh. V tem pri-

UPRAVLJAVEC

KONTAKT ZA UVELJAVLJANJE PRAVIC POSAMEZNIKA

NAMEN IZVAJANJA VIDEONADZORA JE:

PRAVNA PODLAGA: Videonadzor se izvaja na podlagi zakonitega interesa in v skladu z določili 77. člena ZVOP-2.

ROK HRAMBE: 6 mesecev

Podatki se lahko posredujejo pogodbenim obdelovalcem upravljavca ter drugim uporabnikom z ustreznimi pravicami, npr. policiji. Nadaljnja obdelava osebnih podatkov ne pomeni. Avtomatizirano sprejemanje odločitev ne pomeni. Podatki se ne posredujejo v tretje države ali mednarodne organizacije.

Posameznik ima pravico do informiranja, do dostopa do podatkov, do popravila, do izbrisa, do omejitve obdelave in do ugovora. O pravicah se odloča v konkretnem postopku.

KONTAKT POOBLAŠČENE OSEBE ZA VARSTVO OSEBNIH PODATKOV:

PRAVICA DO PRITOŽBE:

Posameznik ima pravico, da se pritoži informacijskemu pooblaščenku, naslov: Dunajska 22, 1000 Ljubljana, e-naslov: gp.ip@ip-rs.si, telefon: 01 2399 730, spletna stran: www.ip-rs.si.

meru mora na obvestilu iz prejšnjega odstavka objaviti spletni naslov, kjer so te informacije dostopne (URL naslov spletne strani, poleg tega lahko tudi QR-kodo). Seveda pa taka objava (na spletnih straneh) ne pomeni, da se videonadzor lahko opravlja brez ustreznega opozorila na samem mestu opravljanja nadzora. Informacija o videonadzoru mora biti izobešena oziroma objavljena na viden in trajen način. To pomeni, da mora biti vidna ves čas, ko se videonadzor izvaja. Obveznosti obveščanja o izvajanju videonadzora se upravljavec ne more izogniti tako, da na primer v medijih javno objavi, da izvaja na določenem mestu videonadzor. Posameznik, ki vstopi v cono, kjer se tak nadzor vrši, mora biti torej vedno in vsakič obveščen, da vstopa v območje, ki se nadzoruje. Pri izvajanju videonadzora je pomembno, da se le-ta ne sme izvajati v dvigalih, sanitarijah, prostorih za preoblačenje, hotelskih sobah in v drugih prostorih, kjer posameznik pričakuje višjo stopnjo zasebnosti.

V pomoč pri postavljanju oznak o izvrševanju videonadzora in vsebini teh oznak najdete v dokumentu »Smernice 3/2019 o obdelavi osebnih podatkov z video napravami«. Smernice delijo te podatke na dve ravni. Prva raven je primarni, prvi stik upravljavca (videonadzor) s posameznikom, torej njegovimi osebnimi podatki. V tej fazi upravljavci opozorijo posameznika o uporabi videonadzora z opozorilnim znakom, ki vsebuje ustrezne informacije. Prikazane informacije se lahko navedejo skupaj z uporabo ikone, ki na jasen, razumljiv in berljiv način zagotovi pregled načrtovane obdelave. Oblika informacij mora biti prilagojena posamezni lokaciji. Informacija o opravljanju videonadzora mora biti na takem mestu, da lahko posameznik enostavno prepozna okoliščine nadzora, preden vstopi na nadzorovano območje. Priporoča se, da je označevalna tabla o izvajanju nadzora postavljena v višini oči, torej tako, da jo vsak lahko enostavno opazi, prav tako podatke, ki jih navaja. Opozorilni znak mora načeloma vsebovati najpomembnejše informacije, ki so posamezniku potrebne, npr. podrobnosti o namenih obdelave, identiteto upravljavca in obstoj pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, skupaj z informacijami o največjih učinkih obdelave. To lahko na primer vključuje zakonite interese upravljavca in kontaktne podatke pooblaščen osebe za varstvo podat-

kov (če je to ustrezno). Znak mora vsebovati tudi vse ostale informacije, ki bi lahko bile za posameznika pomembne, kot na primer informacije o prenosu tretjim osebam, zlasti če so le-te zunaj EU, in o obdobju hrambe. Če te informacije niso navedene, bi lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, utemeljeno predpostavljala, da spremljanje poteka samo v živo, torej brez snemanja podatkov ali njihovega posredovanja tretjim osebam. Na znaku je potrebno opozoriti tudi na informacije druge ravni (glej v nadaljevanju). Pri postavljanju opozorilnega znaka mora upravljavec izhajati iz stališča posameznika – znak mora biti postavljen na način, ki posamezniku omogoči, da lahko oceni, katero območje snema kamera, in se mu izogne, če ne želi vstopiti v nadzorovan del oziroma glede na območje, ki ga pokriva kamera, ustrezno prilagodi svoje vedenje.

Informacije druge ravni morajo biti na voljo tudi na mestu, ki je posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, enostavno dostopno, na primer kot celovit informativni list, ki je na voljo na osrednji lokaciji (npr. na informativnih točkah, recepciji ali blagajni) ali prikazan na zlahka dostopnem plakatu. Na opozorilnem znaku prve ravni je treba jasno opozoriti na informacije druge ravni (npr. koda QR ali naslov spletnega mesta). Pravilno je, da so te informacije zlahka dostopne tudi v nedigitalni obliki. Dostop do informacij druge ravni bi moral biti mogoč brez vstopa na nadzorovano območje, zlasti če se informacije zagotovijo digitalno (to se lahko na primer doseže s povezavo). Drugo ustrezno sredstvo je lahko telefonska številka, na katero je mogoče poklicati. Ne glede na to, kako se informacije zagotovijo, morajo vsebovati vse, kar je obvezno v skladu s členom 13 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Posnetki videonadzora se lahko ob upoštevanju načel iz 5. člena Splošne uredbe hranijo največ eno leto od trenutka nastanka posnetka. Upravljavec, ki izvaja videonadzor, mora zagotoviti, da je videonadzorni sistem zavarovan, kot to določata 24. in 32. člen Splošne uredbe.

Vpogled, uporaba ali posredovanje posnetkov videonadzornega sistema so dopustni samo za namene, ki so zakonito obstajali ali so bili navedeni na obvestilu v času zajema posnetka, kar pomeni, da njihove uporabe preko tega po prosti presoji upravljavca ni mogoče širiti.

Pri izvajanju videonadzora dostopa do poslovnih prostorov morajo biti pisno obveščeni tudi vsi zaposleni. Če gre za videonadzor, ki se vrši po 77. členu ZVOP-2, lahko zbirka podatkov vsebuje tudi datum in čas vstopa v uradni službeni prostor in izstop iz njega, osebno ime posnetega posameznika, naslov začasnega ali stalnega bivališča, zaposlitev, označbo njegovega osebnega dokumenta in razlog vstopa. Glede videonadzora na delovnem mestu pa so pravila zelo stroga. Ta je mogoč le, če je nujno potreben za varnost ljudi ali premoženja ali odkrivanja kršitev na področju iger na srečo ali za zavarovanje tajnih podatkov ali poslovnih skrivnosti in teh namenov ni mogoče doseči z milejšimi sredstvi. Navedeno pomeni, da je prepovedano snemati delovno mesto, kjer delavec dela, razen če je to nujno glede na zahteve iz prejšnjega stavka.

Na spletu lahko najdete več različnih predlogov, kako naj izgleda označevalna tabla o izvajanju videonadzora, in v nadaljevanju je le eden od njih. Podrobnejše podatke in tudi odgovore na precej vprašanj, povezanih z izvajanjem videonadzora, najdete v pojasnilih informacijske pooblaščenke v dokumentu Smernice glede izvajanja videonadzora.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Zaposlitev visokokvalificiranega kadra v Republiki Sloveniji iz tretjih držav

S pomanjkanjem delovne sile se srečujejo podjetja ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugod po Evropi. Zanimanje za delo v Sloveniji pa se tudi povečuje s strani visokokvalificiranega kadra iz tretjih držav, ki študira v Evropi ali pa prihaja na specializacijo v Evropo.

V zadnjem obdobju zaznavamo povečano povpraševanje s strani slovenskih delodajalcev po zaposlitvi visokokvalificiranih kadrov tudi v manjših in srednje velikih podjetjih v Sloveniji. Za uresničitev zastavljenih ciljev, ki jih imajo podjetja, potrebujejo poleg kadra, ki izvaja storitve, tudi dober visokokvalificiran kader, če želijo ohraniti in se razvijati v podjetja, ki bodo kos vse hujši konkurenci na tujih trgih.

Kako zaposliti visokokvalificiran kader, ki prihaja iz oddaljenih dežel tretjega sveta? To je pogosto vprašanje, s katerim se srečujejo podjetja in podjetniki, ki imajo potrebe po visokokvalificiranem kadru, ki ga v Sloveniji primanjkuje.

Tudi za zaposlitev tovrstnega kadra je predpisan postopek za pridobitev enotnega dovoljenja – modre karte EU, če želi tujec prebivati in se zaposliti v Sloveniji. Enotno dovoljenje oziroma modra karta EU se izda z veljavnostjo pogodbe o zaposlitvi za dve leti z možnostjo podaljšanja za največ tri leta. V tem obdobju lahko tujec zamenja delodajalca ali delovno mesto pri istem delodajalcu, vendar je potrebno prošnjo za zamenjavo podati na upravno enoto in priložiti ustrezna dokazila. Naj še opozorimo, da po prvih dveh letih za zamenjavo

delodajalca ni potrebno več vlagati prošnje, a je potrebno upravni enoti pisno sporočiti, da bo tujec zamenjal delodajalca.

Tako ob vloženi vlogi kot pri podaljšanju prošnje se za izdajo enotnega dovoljenja – modre karte EU – izda potrdilo s strani pristojnega organa. V praksi se najpogosteje delodajalci srečujejo že s tujci, ki so pridobili modro karto EU v drugi državi EU-ja, kajti ti pogostokrat zaključijo študij ter opravijo specializacijo v drugi državi EU-ja. To pa je tudi podlaga za pridobitev modre karte EU v drugi državi članici.

V primeru, ko je tujec pridobil modro karto EU v drugi državi EU-ja in je tam prebival zadnjih 18 mesecev, lahko vstopi v Slovenijo in prebiva 30 dni brez dovoljenja za prebivanje. V primeru daljšega prebivanja v Sloveniji pa zaprosi za izdajo dovoljenja pred potekom na pristojnem uradu. Za tovrstno dovoljenje lahko tujec zaprosi tudi pred prihodom v Slovenijo sam ali pa zanj zaprosi njegov delodajalec, in sicer v državi EU-ja na slovenskem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu v tujini, kjer je predhodno pridobil izdano modro karto EU.

Večina visokokvalificiranega kadra pride v Evropo z družinskimi člani, ki so že v drugi državi Evropske unije pridobili ustrezno dovoljenje za družinskega člana imetnika modre karte EU. Tudi za tovrstna dovoljenja je prav tako potrebno pravočasno vložiti prošnjo za izdajo dovoljenja za prebivanje ter ga istočasno kot imetniku modre karte EU podaljšati za enako časovno obdobje.

Naj še dodamo, da se v praksi podjetja in podjetniki srečujejo z različnimi kadrovskimi potrebami. Za uresničitev zastavljenih ciljev in projektov tako v Sloveniji kot v tujini potrebujejo dober kader, saj le tak pripomore k uspešnemu in dobremu poslovanju podjetja.

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kakšna nagrada pripada dijaku ali študentu na obvezni praksi?

Odgovor na zastavljeno vprašanje je treba poiskati v kolektivni pogodbi dejavnosti, ki velja za delodajalca oz. jo le-ta uporablja pri svojem vsakdanjem delu pri urejanju medsebojnih pravic in obveznosti iz naslova delovnega razmerja s svojimi zaposlenimi in ostalimi osebami, ki jih opredeljuje osebna veljavnost kolektivne pogodbe. To namreč izhaja iz 42. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki določa, da **ima dijak v času praktičnega usposabljanja z delom pravico do nagrade v skladu s panožno kolektivno pogodbo za ustrezno dejavnost oziroma drugimi predpisi**. Na videz dokaj enostavna naloga pri iskanju odgovora, toda kot bomo videli v nadaljevanju, temu še zdaleč ni tako.

Ker je to torej materija, ki se v različnih kolektivnih pogodbah lahko ureja različno, ni moč podati enovitega odgovora, ki bi bil uporaben za vse primere. Vsekakor je treba najprej ugotoviti, ali za delodajalca sploh obstaja bodisi zavezujoča bodisi primerljiva kolektivna pogodba. Eden od problemov za pravilno izvajanje v praksi je namreč tudi ta, da za nekatere dejavnosti ni sklenjena nikakršna panožna kolektivna pogodba. Del težav pa vsekakor izhaja tudi zaradi nepoznavanja delodajalcev o tem, katera kolektivna pogodba sploh lahko velja za posameznega delodajalca.

Marsikateri od obrtnikov in podjetnikov namreč zmotno misli, da zanj v vsakem primeru velja Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (v nadaljevanju KPOP), kar izhaja tudi iz vprašanj, ki jih naslavljate na nas. Stara KPOP, ki je veljala do konca leta 2019, je resda veljala za vse obrtnike in podjetnike, ki so opravljali obrtno dejavnost, saj je imela status razširjene veljavnosti, četudi morda niso bili člani OZS. Nova KPOP, ki se uporablja od 1. 5. 2023, takega statusa razširjene veljavnosti nima.

Zakaj je sploh pomembno poznavanje morebitnega statusa razširjene veljavnosti?

Za pravilno izbiro oziroma uporabo kolektivne pogodbe je vsekakor nujno poznati tudi osnovne značilnosti Zakona o kolektivnih pogodbah. Na podlagi načela splošne veljavnosti izhaja, da posamezna kolektivna pogodba velja le za tiste delodajalce, ki kot svojo glavno dejavnost opravljajo eno od dejavnosti, ki jo pokriva stvarna veljavnost posamezne kolektivne pogodbe, toda le pod pogojem, če je delodajalec član delodajalske asociacije, ki je sklenila to kolektivno pogodbo. Drugače je v primeru, če ima kolektivna pogodba status razširjene veljavnosti, saj le-ta zavezuje vse delodajalce, ki opravljajo eno od dejavnosti, opredeljenih v stvarni veljavnosti posamezne kolektivne pogodbe, kot svojo glavno dejavnost in to ne glede na to, ali je delodajalec član delodajalske asociacije, ki je podpisala kolektivno pogodbo ali ne.

Za koga torej velja nova KPOP?

Iz 4. člena te KPOP, ki opredeljuje stvarno veljavnost, izhaja, da velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način. Glede na to, da je KPOP kot predstavnik delodajalcev sklenilo Združenje delo-

dajalcev obrti in podjetnikov (ZDOPS), to pomeni, da trenutno velja kot **zavezujoča** le za tiste delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost in so člani ZDOPS, ne pa tudi za tiste delodajalce, ki so zgolj člani OZS, čeprav tudi opravljajo obrtno dejavnost kot svojo glavno dejavnost. Če je delodajalec član obeh omenjenih delodajalskih združenj, seveda KPOP velja tudi zanj. Če je delodajalec, ki opravlja obrtno dejavnost, le član OZS, ga ta KPOP sicer ne zavezuje avtomatično, jo pa vseeno lahko dogovori z zaposlenimi kot **primerljivo** in jo **posledično lahko uporabi tudi za določitev nagrad dijaku ali študentu na obvezni praksi**.

Če torej za delodajalca velja bodisi kot zavezujoča bodisi kot primerljiva KPOP, je za določitev nagrade merodajen 75. člen, ki določa, da imajo dijaki in študenti v času praktičnega usposabljanja z delom oziroma v času obvezne prakse pravico do mesečne nagrade za polni delovni čas v zneskih:

- **dijaki:**
 - 1. letnik – najmanj 90 EUR
 - 2. letnik – najmanj 120 EUR
 - 3. letnik – najmanj 150 EUR
 - 4. letnik – najmanj 150 EUR

- **študenti:** najmanj 190 EUR.

V KPOP so določeni minimalni zneski, kar pomeni, da se v učni pogodbi lahko dogovori tudi višji znesek nagrade, ki bi bil do zneska 303,59 evra, kar pomeni 15 % povprečne letne plače, neobdavčen.

V zasebnem sektorju obstaja par deset panožnih kolektivnih pogodb in kar nekaj ima tudi status razširjene veljavnosti, nekatere panožne kolektivne pogodbe pa imajo le delno razširjeno veljavnost. Kot že zgoraj pojasnjeno, to pomeni, da takšna KP velja za vse delodajalce ne glede na morebitno članstvo delodajalca v delodajalski organizaciji, ki je podpisala to KP, in tudi ne glede na morebitno članstvo v kakšni drugi delodajalski organizaciji, pod pogojem, da kot svojo glavno dejavnost opravlja eno od dejavnosti, ki jo »pokriva« posamezna panožna KP s statusom razširjene veljavnosti. Tak delodajalec se uporabi KP s statusom razširjene veljavnosti ne more izogniti, četudi bi si to želel. Tako se dokaj hitro lahko zgodi, da **za posameznega delodajalca prideta v poštev dve različni kolektivni pogodbi**, zato je v takem primeru **potrebno ugotoviti, katera KP daje več pravic** in jo potem tudi priznati bodisi delavcu kot tudi dijaku ali študentu na obvezni praksi. Ta dvojnost pri ugotavljanju večje pravice sicer pomeni dodatno delo za kadrovske službe, toda hkrati tudi zagotavlja pravno varnost pred morebitnim obiskom inšpektorja in/ali tožbo delavca oz. dijaka ali študenta.

Primer: delodajalec, član ZDOPS-a, opravlja kovinarsko dejavnost kot svojo glavno dejavnost, zato ga zavezuje KPOP. Ker to dejavnost pokriva tudi panožna KP za kovinsko industrijo, ki ima status razširjene veljavnosti, delodajalca načeloma zavezuje tudi ta KP.

Po vpogledu v 59. člen te panožne KP za kovinsko industrijo, ki opredeljuje prejemke dijakov in študentov na obveznem praktičnem delu, ugotavljam, da je nagrada določena v tarifni prilogi, in sicer pripada za polni delovni čas obveznega praktičnega dela nagrada **v okviru pogojev in v višini zgornjih**

zneskov po uredbi, s čemer je mišljena »davčna uredba« oz. Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. To dejansko pomeni 15 % povprečne letne plače oz. trenutno 303,59 evra. Ker je ta znesek ugodnejši od zneskov po KPOP, mora delodajalec izplačati v danem primeru ta višji znesek.

Podobno pod pogoji in v višini zgornjih zneskov po davčni uredbi je nagrada dijakov in študentov urejena v drugih dveh panožnih kolektivnih pogodbah, ki imata prav tako status razširjene veljavnosti, Kolektivni pogodbi za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije kot tudi v Kolektivni pogodbi za cestni potniški promet. Zgolj mimogrede, v vseh omenjenih KP nagrada dijaku in študentu pripada, četudi morda prejemajo štipendijo.

Malce bolj zapletena rešitev je v KP dejavnosti trgovine, ki določa, da delodajalec zagotavlja dijaku in študentu na obvezni praksi plačilo skladno z učno pogodbo. Taka določba je dokaj »invalidna«, saj zakon odkazuje na določitev višine nagrade v KP, ki se nato zgolj povzame v učno pogodbo. Na ta način se znajdemo v deloma začaranem krogu. Vsekakor je napačno razmišljanje, da sta stranki učne pogodbe popolnoma prosti v določitvi višine nagrade, zato priporočam, da se vzame zneske iz primerljive KP, za kar v pretežnem delu velja nova KPOP, npr. za avtoserviserje, avtokaroseriste.

Na srednjih straneh Obrtnikovega Svetovalca imamo vsak mesec zelo nazorno predstavljen postopek ugotavljanja, katera kolektivna pogodba dejavnosti zavezuje posameznega delodajalca, zato v izogib ponavljanju že zapisanega priporočam vpogled v tozadevne napotke. Če boste kljub temu še vedno v dvomu, pa naj vam ne bo odveč, da me kar osebno kontaktirate, bodisi po elektronski pošti bodisi po telefonu. Bistvena podatka, ki jih bom v takem primeru od člana zagotovo zahteval za pripravo odgovora sta:

1. katera je šifra vaše glavne dejavnosti po SKD in
2. ali ste član kakšne od delodajalskih organizacij, in če ste, katere.

Katero KP pa naj za določitev nagrade uporabi podjetnik, ki sploh še ni delodajalec, ker nima torej nobenega zaposlenega, ampak gre za t. i. solo s. p.?

Vsekakor naj pri določitvi nagrade upošteva tisto kolektivno pogodbo, ki bi zanj prišla v poštev, če bi imel zaposlene.

Primer: podjetnik, ki še nima nobenega zaposlenega in ni član nobene delodajalske organizacije, opravlja frizersko dejavnost in ga zanima, kako naj določi nagrado dijaku na obvezni praksi. Frizerska dejavnost sodi med obrtne dejavnosti, zato nagrado vsekakor lahko določi skladno z zgoraj priloženim 75. členom KPOP, ki se v danem primeru lahko smatra kot primerljiva kolektivna pogodba. V ta namen naj sprejme ustrezen sklep, katerega vzorec je dosegljiv tudi na naših spletnih straneh.

Kaj naj stori delodajalec, član OZS, ki kot svojo glavno dejavnost opravlja obrtno dejavnost in si želi uporabljati KPOP? Ena od možnosti je vsekakor ta, da se včlani v ZDOPS. S tem bo KPOP zanj postala **zavezujoča**. Če se

ne želi včlaniti v ZDOPS, se nova KPOP lahko uporabi kot **primerljiva**. Da bo temu tako, naj se ob novem zaposlovanju v preambulo pogodbe o zaposlitvi poleg ZDR-1 navede tudi KPOP, za že zaposlene pa naj se sklene aneks k obstoječim pogodbam o zaposlitvi in se v preambuli navede, da se poleg ZDR-1 uporablja še KPOP. V takem primeru se KPOP seveda lahko uporabi tudi za določitev nagrade dijaku ali študentu na obvezni praksi.

S tem ko bi nova KPOP veljala bodisi kot zavezujoča bodisi kot primerljiva, zagotovo odpade tudi vsakršna nevarnost, da bi dijak ali študent lahko v sodnem sporu uspel uveljaviti znesek v zgornji višini po davčni uredbi, v povezavi s sodbo Vrhovnega sodišča opr. št. VIII Ips 26/2022, ki se sicer nanaša na povračilo stroškov v zvezi z delom.

Staša Pirkmaier,

svetovalka – specialistka za delovno pravo

Pridobitev pravice do poklicne rehabilitacije in načini izvajanja poklicne rehabilitacije

Delodajalec sprašuje, kaj storiti v primeru, ko delavka zaradi bolečin v križu kljub zdravniški pomoči ne more opravljati svojega dela in je tudi zainteresirana za poklicno rehabilitacijo.

Pravico do poklicne rehabilitacije lahko pridobi zavarovanec, in sicer:

- če je invalid II. kategorije invalidnosti in na dan nastanka invalidnosti še ni dopolnil 55 let, se pa lahko, glede na preostalo delovno zmožnost, usposobi za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas;
- če je invalid II. kategorije invalidnosti in na dan nastanka invalidnosti še ni dopolnil 50 let starosti, se lahko glede na preostalo delovno zmožnost, usposobi za drugo delo, ki ga bo opravljal s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno.

Poklicna rehabilitacija je lahko tudi izbirna pravica zavarovanca, ki jo lahko uveljavi namesto pravice do premestitve ali dela s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno kot:

- delovni invalid II. kategorije invalidnosti s preostalo delovno zmožnostjo tudi po dopolnjenem 50. oziroma 55. letu starosti
- delovni invalid III. kategorije invalidnosti pred dopolnjeno starostjo 65 let.

Možne so različne oblike poklicne rehabilitacije, in sicer:

- Zavarovanec še dalje opravlja isto delo ali poklic, kot ga je opravljal pred nastankom invalidnosti. Delovno mesto delavca se prilagodi z ustreznimi tehničnimi pripomočki, ki omogočajo opravljanje dela, ki ga zaradi sprememb v zdravstvenem stanju ne zmore več.
 - Če prilagoditev s tehničnimi pripomočki ni izvedljiva, se lahko delavec usposobi za drug poklic ali delo na naslednje načine:
 - s kratkotrajnim usposabljanjem in izobraževanjem,
 - s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu pri delodajalcu oziroma v drugih oblikah delovnega usposabljanja,
 - z izobraževanjem na ustreznih šolah in z drugimi oblikami izobraževanja,
 - z izobraževanjem ob delu z delavčevim soglasjem, če se bo usposabljal za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas.
- Če je delavec v delovnem razmerju, poklicno rehabilitacijo zagotovi delodajalec, pri katerem je bil delavec ob nastanku invalidnosti v delovnem razmerju. Če ob nastanku invalidnosti ni bil v delovnem razmerju, mu poklicno rehabilitacijo zagotovi zavod v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje. V proces izbire poklicne rehabilitacije strokovna institucija medicine dela ali poklicne rehabilitacije vključi tudi delodajalca, saj mora za invalidnega delavca najti primerno delovno mesto. Delodajalcem svetujemo, da se aktivno vključijo v ta proces in se tudi izjasnijo, ali bo določen način poklicne rehabilitacije za oba ustrezen. V praksi se nemalokrat zgodi, da kljub končani poklicni rehabilitaciji delodajalec za delavca nima ustreznega delovnega mesta.
- Po pridobitvi pravice do poklicne rehabilitacije se je delavec dolžan usposablјati za delo pod pogoji in na način, ki so določeni v posebni pogodbi o poklicni rehabilitaciji. V tej tripartitni pogodbi (zavarovanec, delodajalec ali Zavod RS za zaposlovanje in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije) se določi oblika, način, roki za nastop, trajanje rehabilitacije in druge medsebojne pravice in obveznosti podpisnikov. Ob neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti lahko zavod od nje odstopi. Pogodba o poklicni rehabilitaciji se lahko podaljša z aneksom, vendar mora za podaljšanje obstajati utemeljen razlog. Stroške poklicne rehabilitacije nosi zavod.
- Uspešno končana poklicna rehabilitacija je podlaga za pridobitev pravice do premestitve na drugo delovno mesto oziroma pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno, na drugem delovnem mestu. V času poklicne rehabilitacije delavec ostane v delovnem razmerju pri delodajalcu, pri katerem je zaposlen ob nastanku invalidnosti. V tem času ne prejema plače (razen če se izobražuje ob delu), temveč nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije. **Delodajalec pa mora delavcu tudi v času poklicne**

rehabilitacije izplačati regres, kar izhaja tudi iz sodbe Pdp 115/2018. Pogodba o poklicni rehabilitaciji namreč ureja le pravice in obveznosti strank v zvezi s poklicno rehabilitacijo, ne pa tudi delovnopравnih pravic in obveznosti, ki so sicer urejene s pogodbo o zaposlitvi, ki v času poklicne rehabilitacije še vedno velja.

Če je bil delavec ob nastanku invalidnosti brezposeln, se čas, prebit na poklicni rehabilitaciji, šteje v zavarovalno dobo. Delavec lahko pravico do nadomestila za čas poklicne rehabilitacije tudi izgubi, in sicer če v 15 dneh po vročitvi ne podpiše pogodbe o poklicni rehabilitaciji, če ne izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, če v določenem roku iz neopravičenih razlogov ne nastopi na ali k poklicni rehabilitaciji. Če delavec ne izpolni svojih obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, lahko zavod odstopi od nje. V primeru neuspešno končane poklicne rehabilitacije je delavec po določbah sklenjene pogodbe zavodu dolžan povrniti nastale stroške z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva plačila stroškov dalje.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Izvršba nedavčnih obveznosti s strani FURS-a

Finančna uprava Republike Slovenije (FURS) izterjuje poleg davčnih obveznosti (davki, prispevki za socialno varnost, uvozne in izvozne dajatve) tudi denarne nedavčne obveznosti drugih predlagateljev.

Gre za obveznosti, ki so jih z aktom naložili drugi organi, ki so pristojni za odmero teh obveznosti (policija, sodišča, upravne enote itd.). FURS v teh primerih akt drugega organa le prisilno izvrši, kar opravi na predlog organa, ki je obveznost z aktom odmeril. Izterjava nedavčnih obveznosti se izvaja po

pravilih, ki veljajo za davčno izvršbo, pri čemer se uporabljajo določila 156. člena Zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju ZDavP-2).

Postopek: Predlagatelji izvršbe pošiljajo na FURS predloge za izvršbo v elektronski obliki s pomočjo aplikacije eIzvršbe. Preko aplikacije vnašajo tudi umike, preklice ter spremljajo celoten postopek izvršbe.

Postopke izvršbe nedavčnih obveznosti vodijo štirje finančni uradi za območje celotne Slovenije. Pooblastila za vodenje postopkov so deljena glede na vrsto terjatev:

- Finančni urad Celje – izvršba obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, zakonom, ki ureja upravne takse, zakonom, ki ureja brezplačno pravno pomoč, in drugimi predpisi;
- Finančni urad Koper – izvršba obveznosti z naslova denarnih kazni v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, denarnih kazni, stroškov postopka in odvzema premoženjske koristi v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, sodnih taks v skladu z zakonom, ki ureja sodne takse, ter stroškov privedbe v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij;
- Finančni urad Maribor – izvršba obveznosti z naslova glob, stroškov postopka in odločb o odvzemu premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in jih izreka Policija;
- Finančni urad Murska Sobota – izvršba obveznosti z naslova glob, stroškov postopka in odločb o odvzemu premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in jih izrekajo ostali prekrškovni organi (razen Policije).

Aplikacija elzvršbe

Predlagatelji pošiljajo svoje predloge za izvršbo FURS-u v elektronski obliki preko aplikacije eIzvršbe, pri čemer lahko predlagatelji v aplikacijo vlagajo predloge za izvršbo:

- kot ročni vnos ali uvoz datoteke v spletni aplikaciji ter
- preko elektronske izmenjave podatkov (uporaba sporočilnih vrst (MQ) – asinhrona povezava, uporaba spletnih storitev (WS) – sinhrona povezava).

Predlagatelj mora pred začetkom dela v aplikaciji:

1. s FURS-om skleniti pisni dogovor o sodelovanju v postopkih davčne izvršbe ter
2. prijaviti pooblaščenca za urejanje elektronskega poslovanja na področju izvršb.

Podrobnejše informacije predlagateljem, vezane na nedavčno izvršbo, stran FURS-a: https://www.fu.gov.si/placevanje_in_izvršba/podrocja/izvršba_nedavcnih_obveznosti/

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Ugodno financiranje za posodobitev opreme.

Obrestna mera: Euribor +0,00%

- Do porabe kvote
- Prvovrstno zavarovanje z jamstvom SID banke
- Velja samo za naložbe v krožno gospodarstvo
(sončne elektrarne, posodobitev opreme,
tehnološki razvoj, energetske projekti, ...)

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.
www.phv.si

Ne spreglejte izobraževanj v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije

25.

julij

Preglednice – EXCEL (spletna izvedba)

Naj bodo vsi vaši izzivi z Excelom le še preteklost! Na našem spletnem izobraževanju vam bomo približali svet preglednic, formul, funkcij in grafikonov.

Izvajalec: predstavnik Micro Team d.o.o.

26.

julij

Dvosmerna komunikacija – zanke in rešitve – brezplačen podjetniški zajtrk (spletna izvedba)

Komunikacija in odnosi so v podjetju ključnega pomena. Dvosmerna komunikacija je pomemben vidik učinkovite organizacijske komunikacije.

Izvajalka: Armina Džafić

27.

julij

Kako in katere digitalne kanale res učinkovito vključiti v svojo marketinško strategijo? (spletna izvedba)

Digitalni svet se ves čas spreminja - ali mu sledite ali se še niste spustili v njegove valove? Delavnica vam bo ponudila pregled za podjetja aktualnih marketinških kanalov, njihovih glavnih značilnosti in namenov uporabe ter nasvete, kako se jih pravilno lotiti. Namenjena je predvsem tistim, ki se še niste dodobra spustili v svet digitalnega marketinga, ter tistim, ki želite imeti vsaj dober pregled nad njim. Delavnica ni ozko specializirana na eno področje, ampak nudi pregled uporabnih kanalov in orodij današnjega digitalnega marketinga.

Izvajalka: Biserka Kišić

I.

avgust

Suverenost v poslovnem svetu – odpravi stereotipi in bodi proaktiven (spletna izvedba)

Tistega kar ne veš, ne veš. Do sedaj še niste spoznali, kakšne potencial se v resnici skriva v vas. Uporabite tisto, kar je v vas v celoti in ne delujte le s kančkom resursa, ki je v vas. Ne dovolite, da vam zunanji vplivi in pričakovanja drugih zamajajo tla pod nogami, ne ozirajte se toliko na mnenja drugih, ne bojte se sodb in zavrnitev ...

Izvajalka: Armina Džafić

2.

avgust

Kaj nam sporoča telo? (spletna izvedba)

Navadno slišimo, da so za naše zdravstvene težave krive večinoma zunanje okoliščine, na katere nimamo vpliva. Velikokrat tudi, da se naj sprijaznimo s tem, da bomo morali z določeno boleznijo živeti do konca življenja in da je največ kar lahko naredimo, da jo obvladujemo. Na predavanju boste izvedeli, kako sploh nastane bolezen, zakaj ne drži, da je toliko bolezni neozdravljivih, kakšno funkcijo imajo pri tem bakterije, kako na nastanek bolezni vpliva določena prehrana, ter zakaj si lahko povrnemo zdravje, neglede na našo diagnozo. Izvedeli boste kaj vam telo z različnimi simptomi sporoča ter zakaj je ključno, da se te simptome naučimo prepoznati in tudi pravilno ukrepati. Slišali boste tudi kaj imajo skupnega celulit, alergije, fibromialgija, tumorji ter težave s sinusi, zakaj pravijo limfnemu sistemu »reka življenja«, zakaj nobena oblika holesterola ni slaba, zakaj zatiranje simptomov lahko pripelje do še večjih težav, kaj vse nam o telesu razkrije šarenica, kako si na povsem naraven način lahko zopet povrnete zdravje in še mnogo več.

Izvajalka: Manca Macuh

3.

avgust

Vrtilne tabele – EXCEL (spletna izvedba)

Če Excel dnevno uporabljate in se pri delu soočate z veliko količino podatkov, ki jih je treba še urediti in iz njih pripraviti analizo, je to pravo izobraževanje za vas. Spoznali boste kako urediti podatke in iz njih narediti vrtilne tabele.

Izvajalec: predstavnik Micro Team d.o.o.

28.

avgust

Usposabljanje iz higiene živil in sistema HACCP ter označevanje alergenov s pisnim preizkusom (spletna izvedba)

Izobraževanje je namenjeno gostincem, živilcem in prevoznikom (tistim, ki prevažajo živila), proizvajalcem živil in pijač, prav tako javnim zavodom (vrtci, šole, domovi za ostarele itd.) in drugim, ki imajo kuhinjo.

Izvajalka: mag. Katarina Železnik Logar

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa pišite na izobrazevanje@ozs.si.

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne 29. 6. 2023.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 1. 2023 dalje*	809,02	840,07	889,96	950,00	1.058,92	1.170,61	1.396,10

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2023 dalje	614,60	682,16	756,08	837,68	888,50	990,12	1.051,72	1.108,70	1.284,24	1.315,04	1.478,25	1.592,20	1.763,14

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2023 dalje	800,00	900,00	950,00	1.050,00	1.200,00	1.300,00	1.400,00	1.500,00

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2023 dalje	557,60	632,83	708,21	783,49	915,68	1.168,27	1.380,69	1.752,44	2.017,96	

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2023 dalje	592,15	651,38	722,44	811,25	923,77	1.059,95	1.202,08	1.663,96	2.007,39

→ Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220					

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	635,40	650,72	713,87	803,82	876,55	1.020,09	1.186,60	1.355,01	1.594,25

→ Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 7. 2022 dalje	565,85	617,35	683,30	778,82	848,60	993,89	1.159,19	1.322,57	1.565,13
na uro	-	-	-	-	-	-	-	-	-

→ Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ Kolektivna pogodba za cestni potniški promet (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

→ Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	647,45	738,10	828,71	932,31	1.042,38	1.243,11	1.411,43	1.683,34	2.020,02

→ Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 46/23 in nasl.)

Podpisniki: GIZ - Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: zaenkrat še ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 5. 2023 dalje	754,00	867,00	915,00	969,00	1.037,00	1.085,00	1.111,00	1.243,00

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2023

Obvestilo FURS z dne 19. 12. 2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.755,00	16 %	
8.755,00	25.750,00	1.400,80 + 26 %	nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50 + 33 %	nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00 + 39 %	nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40 + 50 %	nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	729,58	16 %	
729,58	2.145,83	116,73 + 26 %	nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96 + 33 %	nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08 + 39 %	nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53 + 50 %	nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2023:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	16.000,00	5.000,00 + (18.761,40 - 1.172,59 x skupni dohodek)	
16.000,00		5.000,00	

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	1.333,33	416,67 + (1.563,45 - 1.172,59 x bruto dohodek)	
1.333,33		416,67	

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 416,67 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.300 evrov. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.959,00 eura (mesečno za 163,25 evrov)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.698,00	224,83

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43
1.1.2023 - 31.12.2023	1.203,36

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.023,92	1.214,35	od 1.3.2023 do 29.2.2024

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV JUNIJ 2023

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	9,69 EUR
nad 8 do 12 ur	13,88 EUR
nad 12 ur	27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
9. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	
10. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade		
za 10 let delovne dobe	30% PLP	607,18 EUR
za 20 let delovne dobe	45% PLP	910,76 EUR
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.214,35 EUR
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.517,94 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	6.071,76 EUR
12. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	5.000 EUR	
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR	
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR	
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
dijaki in študenti	15% PLP	303,59 EUR
14. Plačila vajencem		
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu		

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
april 2023	2.181,70	2.023,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

1. 4. 2023 dalje znaša 42,19 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2023 do 31.12.2023** znaša **42,91 EUR** (10,73 EUR + 32,18 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - junij 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.214,35	7.083,72
2.023,92			Referenca	
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		188,22	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		107,47	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	295,69	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		77,23	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		79,66	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,44	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	163,33	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,42	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,7	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,73	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,43	14,17
Skupaj drugi prisp.			4,85	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			463,87	2.705,97

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2023 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.023,92 EUR = 1.214,35 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - junij 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.821,53	7.083,72
2.023,92			Referenca	
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		282,34	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		161,21	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	443,55	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		115,85	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		119,49	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,65	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	244,99	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,64	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,55	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,09	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,64	14,17
Skupaj drugi prisp.			7,28	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			695,82	2.705,97

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2023 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.023,92 = 1.821,53 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2023 do 29.2.2024	6,92	10.346,52
Študenško delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR	
	od 21.1.2023	6,92	

7. FESTIVAL KAMNA

Spektakularna otvoritev festivala

Otvoritev letošnjega, že 7. Festivala kamna, ki se je sredi junija odvijal na Krasu, je bila edinstvena in nepozabna. Dogodek se je namreč prvič v zgodovini odvil v Kamnolomu Lipica 1, ki je največji kamnolom naravnega kamna pri nas.

Za odlično izpeljan dogodek gredo v prvi vrsti zasluge kamnoseku **Jerneju Borlatu**, sicer pa tudi predsedniku sekcije DUO pri OZS. Da se je dogodek sploh lahko odvil v kamnolomu z izjemno kamnito kuliso, pa je zaslužno podjetje Marmor Sežana, ki ga uspešno vodi **Andrej Kos**.

Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je v svojem nagovoru poudaril moč sodelovanja in povezanosti ter pohvalil izjemno delo in trud vseh sodelujočih pri izvedbi zares nepozabnega dogodka. Izpostavil pa je tudi razlog za izvedbo prvega festivala kamna, ki je promocija poklica kamnoseka. Vsako leto tako v okviru festivala poteka tudi tekmovanje mladih kamnosekov, ki je predizbor za tekmovanje Euroskills.

V sklopu dogodka se je odvila tudi modna revija, na kateri so nastopili številni slovenski modni oblikovalci, med njimi tudi članica OZS **Tjaša Škapin**, ki je ob enem nosilka kolektivne blagovne znamke izdelek slovenske obrti. Za glasbeno kuliso pa sta poskrbela operna pevca.

Kulturno-modni spektakel so udeleženci, bilo jih je okrog 80, opisali s samimi superlativi. **MIRA ČREŠNAR**

7. FESTIVAL KAMNA V PLISKOVICI

Kamen imajo enostavno radi

Nadvse uspešno se naprej razvija zgodba festivala, ki vsaki dve leti na enem mestu združi vse, ki se ukvarjajo s kamnom ali pa ga imajo enostavno radi. Tudi letos so se sredi junija v velikem številu zbrali na že dobro uveljavljeni tradicionalni bienalni prireditvi Festival kamna, ki poteka v prijetni kraški vasi Pliskovica. Festival traja tri dni, rdeča nit dogajanja pa je tekmovanje mladih kamnosekov, ki se med seboj pomerijo v predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills. Dogodka so bili tudi tokrat veseli vsi, še posebej pa stroka, ki v njem vidi pravi pristop za razvoj našega kamnoseštva.

Življenje s kamnom

Tako v Pliskovici kot v večini vasi na Krasu kulturno in naravno dediščino srečujemo praktično na vsakem koraku. Med starimi obrtni je tu ključno kamnoseštvo, kjer mojstri že stoletja klešejo in ustvarjajo iz zelo priljubljenega kraškega kamna. Ta ponovno pridobiva na vrednosti in to ne samo v svoji osnovni vlogi, temveč tudi v oblikovanju in umetnosti, ki dediščino prepletata z odtenki sodobnih pristopov k obdelavi kamna.

Srce in motor organizacije festivala je bil tudi letos neutrudni **Jernej Bortolato**, kamnoseški mojster iz Pliskovice, ki je hkrati tudi mentor številnim mladim kamnosekom in oblikovalcem ter predsednik Sekcije za domačo in umetnostno

izdelkov, bolj aktivni so se odpravili na pohod in kolesarjenje, vsi skupaj pa so dogodek kronali še z revijo pevskih zborov in koncertom.

Predizbor za SloveniaSkills

Osrednji dogodek festivala je bilo tudi tokrat tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili v predizboru za državno tekmovanje poklicev, ki potem določi slovenskega predstavnika na evropskem tekmovanju poklicev EuroSkills.

Predizbor so izvedli Razvojno društvo Pliska, Mladinski hotel Pliskovica, Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana in Višja strokovna šola Šolskega centra Srečka Kosovega iz

Sežane v organizaciji Centra za poklicno izobraževanje RS in ob podpori Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

Letos se je tekmovanja udeležilo pet mladih kamnosekov. Svoje kamnite mojstrovine so po vnaprej določenih načrtih so izdelovali 18 ur, ocenila jih je posebna strokovna komisija pod vodstvom **Antona Marna**, nad tekmovanjem pa je bdela strokovna žirija pod vodstvom **Mateje Kumer**.

Najbolje so se odrezali zmagovalci **Martin Kandido**, sledila sta mu drugi **Žiga Dobrovoljc** in tretji **Bernard Bizjak Kovač**, na tekmovanju pa sta sodelovala še **Lukas Kisovec Vinkovič** in **Marinko Samuelli**. Najboljši se bodo ponovno pomerili na državnem tekmovanju SlovenijaSkills, ki bo potekalo prihodnje leto.

Na EuroSkillsu že dvakrat srebrni

Slovenski mladi kamnoseki že vrsto let sodelujejo tudi na evropskem tekmovanju poklicev Euro Skills, kjer so vedno favoriti, do zdaj pa so kar dvakrat osvojili tudi srebrno medaljo.

Na festivalu je zato svoje izkušnje nabirala tudi **Sibila Leskovec**, ki je lansko leto zmagala na državnem SloveniaSkillsu, letos jeseni pa bo kot slovenska predstavnica kamnosekov nastopila na evropskem tekmovanju EuroSkills, ki bo septembra v poljskem Gdansku.

Septembra spremljajte EuroSkills 2023

Za konec pa, še enkrat ponovimo, letos bo od 5. do 9. septembra v Gdansku na Poljskem potekalo torej evropsko

Udeleženci letošnjega tekmovanja mladih kamnosekov v Pliskovici za predizbor državnega tekmovanja SloveniaSkills z mentorji in lansko zmagovalko, ki bo letos naše kamnoseke zastopala na evropskem tekmovanju EuroSkills (vse fotografije M. Kump in L. Ambroželj)

Mladi kamnoseki so se pred začetkom 18-urnega tekmovanja najprej soočili z nalogo in podrobno preučili načrte izdelka, ki so ga morali izklesati.

Na Festivalu kamna je izkušnje nabirala tudi Sibila Leskovec, ki bo kot zmagovalka zadnjega SloveniaSkills letos kamnoseke zastopala na evropskem tekmovanju EuroSkills 2023.

Festival kamna v Pliskovici je obiskal tudi predsednik OZS Blaž Cvar.

Zmagovalec tekmovanja mladih kamnosekov na Festivalu kamna Martin Kandiđo ob natančnem klesanju zaključnih detajlov na izdelku.

tekmovanje EuroSkills 2023. V vrhunskih poklicnih spretnostih več kot 35 različnih poklicev se bo na enem mestu med seboj pomerilo okrog 600 mladih iz vsaj 25 evropskih držav.

Dogodek je vreden ogleda, če že ne v živo, obiščite vsaj spletno stran (euroskills2023.org) in dogodek spremljajte tam, predvsem pa z njim seznanite najmlajše, ki se šele odločajo, kaj bodo počeli v življenju, da bodo spoznali, da je tudi poklicna pot, lahko prava pot in da, če smo že pri rokodelcih kamnosekih, je življenje z rokodelskim poklicem, ki ga dobro obvladaš, lahko zelo lepo.

ANTON ŠIJANEC

Prevozniki pri OZS z Bratuškovo o tretji razvojni osi in problemih v sektorju

Prevozniki so konec junija na seji Upravnega odbora sekcije za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije gostili ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek in z njo spregovorili o najbolj perečih problemih v sektorju. Največ kritik s strani prevoznikov je bilo slišati na račun prepočasne izgradnje tretje razvojne osi.

Predsednik sekcije za promet pri OZS Peter Pišek je uvodoma izpostavil aktualne razmere prevoznikov. »Želim reševati problematiko sektorja v dialogu. Odzivnost pa ni takšna, kot bi si jo želeli. Imamo Luko Koper, nimamo pa infrastrukture. Imamo odlično geostrateško lego, vendar nimamo parkirišč, tretje razvojne osi, logističnih centrov. Čez Slovenijo spuščamo tranzit, a od tega nimamo nič. V tem segmentu moramo storiti več, pri čemer pričakujemo podporo ministrstva. Vsi govorimo o zelenem prehodu, nimamo pa jasne strategije. To je treba prioritarno narediti,« je dejal Pišek, ki obenem pričakuje tudi podporo finančnega ministra in SID banke.

Pišek je izpostavil tudi pobudo sekcije, da bi imeli v Sloveniji delovno dovoljenje na zaupanje. »Delovne sile ni, to bi nam omogočilo, da bi tuje delavce hitreje dobili. To moramo speljati,« je pozval Pišek. Opozoril je tudi na ukrajinske prevoznike, ki predstavljajo nelojalno konkurenco slovenskim prevoznikom. Bratuškova je glede delovnih dovoljenj na zaupanje izrazila bojazen, da bodo ti delavci nato odšli naprej v Nemčijo.

Prevozniki: tretja razvojna os se vse bolj odmika

Veliko kritik je bilo slišati glede tretje razvojne osi. **Gašper Rudl**, prevoznik s Koroške, je izpostavil prepočasno izgradnjo. »Iz medijev sem razbral, da je za vlake namenjenih 800 milijonov evrov, za tretjo razvojno os sem slišal samo, da so za dokup zemljišč dali 61 milijonov evrov. Tretja razvojna os se čedalje bolj odmika. Vidim deset ljudi in en bager, kar me žalosti,« je pojasnil in dodal, da so se na začetku prišli politiki poslikat z bagri,

nato se pol leta na tem istem prostoru ni dogajalo nič.

Z njim se je strinjal tudi prevoznik iz Bele Krajine **Franc Selič**: »Porabimo eno uro za 25 km prevoza. Najbolj nazaduje prav Bela Krajina. Ministri vsakokratne vlade obljubijo veliko, naredijo pa nič. Da pridemo iz Bele Krajine čez Karavanke potrebujemo 4 ure. V tem času prevozimo 180 km, kar je nevzdržno. Zakaj je toliko nesreč, se mnogi sprašujete. Vozimo za podjetja in dostava mora biti ob uri. Tudi pogoji na naših cestah so slabi, naši vozniki nimajo stranišč in tušev,« je še opozoril Selič.

Glede tretje razvojne osi je ministrica odgovorila, da gre za zahtevne objekte in se ne da delati hitreje. »Lahko bi pripeljali Kitajce in bi to naredili zelo hitro, a bi bil gradbeni sektor iz vaše zbornice zelo hud. Marca 2024 bodo vsi odseki od Velenja do Slovenj Gradca v izgradnji. Moj strah je, da imamo v načrtu več stvari, kot so jih slovenska podjetja sposobna izpeljati. Hitreje kot to se ne da delati. Na treh odsekih so tako zahtevni objekti, da bo gradnja trajala štiri leta. Zahtevali bomo tudi, da se penali za zamude zvišajo. Prej kot pomladi 2028 celoten odsek ne bo zgrajen. Odsek smo razdelili na osem etap, sicer bi še vedno čakali na enotno gradbeno dovoljenje za vse. Ne da se prehitovati. Pri Novem mestu stoji, ker se ljudje pritožujejo. Predvidevamo, da bi se lahko oktobra začelo graditi tudi v Novem mestu, smo pa izgubili tam leto in pol. Od mene ne boste slišali obljub, ki se jih ne da izpeljati,« je pojasnila ministrica.

Na očitke prevoznikov, da so podražili vinjete, pa je Bratuškova dejala, da je bilo to potrebno. »Bila pa je tudi ideja o

Člani Upravnega odbora sekcije za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije so gostili ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek in z njo spregovorili o najbolj perečih problemih v sektorju.

dvigu cestnin za tovorna vozila, a se je vlada odločila, da ne gre v to. Gre za razumen dvig, da bo DARS javno-finančno vzdržan,« je še pojasnila ministrica.

Prevozniki so se sicer z ministrico pogovarjali še o zastojih na mejnih prehodih, o potrebnih finančnih spodbudah za sektor cestnih prevoznikov v izvedbi Borzena, o spodbudah za namen digitalizacije sektorja cestnih prevozov, o znižanju glob za napake voznikov v postopku cestninjenja (napačna nastavitve števila osi), pa tudi o spremembah Zakona o prevozi v cestnem prometu, vzpostavitvi novega sistema izobraževanja za poklicne voznike in o produktih SID Banke za gospodarstvo, ki so potrebni za zeleni prehod. Ministrica je prevoznikom priznala, da se nekatere odprte zadeve vlečejo predolgo, a da se ne tičejo zgolj njenega ministrstva.

Bratuškova je ob robu seje upravnega odbora še napovedala, da bomo morali do leta 2030 znižati emisije CO₂ na področju prometa, kar po njenih besedah predstavlja velik izziv.

MIRA ČREŠNAR

V EU bodo obvezni tahografi druge generacije

Na podlagi evropskih predpisov po izvedbenih uredbah Evropske komisije 2021/1228 in 165/2014 je vse bližje obvezna uporaba pametnega tahografa druge generacije. Uredba zavezuje tako proizvajalce vozil, ki bodo morali sodobne tahografe vgrajevati že v nova vozila, kot prevoznike, ki bodo morali svoje stare tahografe zamenjati z novimi. Obveznost bo nastopala postopoma, tako časovno kot po namenu uporabe.

Na podlagi uredbe 165/2014 je potrebno pri izvajanju mednarodnih prevozov blaga ali potnikov zamenjati stare tahografe.

Analogni in digitalni tahografi se morajo zamenjati s pametnimi tahografi druge generacije, ki avtomatsko beležijo tudi prestopne meje, najkasneje do 31. decembra 2024. Obvezna uporaba novega pametnega tahografa druge generacije nastopi torej 1. januarja 2025.

Pametni tahografi prve generacije pa se morajo zamenjati s pametnimi tahografi druge generacije najkasneje do 18. avgusta 2025, obvezna uporaba pa v tem primeru nastopi 19. avgusta 2025.

V primeru okvare katerega koli starega tahografa, ga boste po 21. avgustu 2023 lahko zamenjali le še z novim pametnim tahografom druge generacije in sicer ne glede na to, če opravljate mednarodne ali notranje prevoze.

Redni pregledi tahografov

Ministrstvo za infrastrukturo svetuje, da vsi, ki boste na kontrolo tahografov v tahografsko delavnico prihajali po 21. avgustu letos, ko bodo na voljo le še pametni tahografi druge generacije, in

UGODNO FINANCIRANJE SID BANKE - PROMET 2

Potrebujete dodatna sredstva za naložbe ali za kritje celotnih stroškov poslovanja za stroške blaga, materiala, storitev ali stroškov dela? Pridobite kredit po programu Promet 2, ki je namenjen podjetjem, ki kot svojo dejavnost izvajajo mestni in primestni kopenski potniški promet, medkrajevni in drug cestni potniški promet ter cestni tovorni promet.

Kredit v višini od 100.000 do 2.000.000 evrov lahko pridobijo prevozniki podjetja vseh velikosti, samostojni podjetniki in zadrage, na katere je vplivala vojna v Ukrajini. Ta program financiranja odlikuje ugodna obrestna mera, možnost predložitve različnih vrst zavarovanj kredita in doba kreditiranja, ki je najmanj dve leti 2 leti, zadnji obrok kredita pa ne sme zapasti kasneje kot 28. junija 2030. Na spletni strani www.sid.si poiščite torej Promet 2.

boste vozila uporabljali v mednarodnem prometu tudi po roku za obvezno zamenjavo, že zamenjate stare tahografe z novimi.

Lahka tovorna vozila

Obveznost vgradnje tahografov za mednarodne komercialne prevoze blaga z vozili ali skupino vozil katerih NDM presega 2,5 t v EU bo začela veljati najkasneje in sicer 1. julija 2026.

Nova vozila, obveznost proizvajalcev

Na podlagi evropske uredbe 2021/1228 je od 21. avgusta 2023 obvezna vgradnja pametnega tahografa druge generacije tudi v vsa nova vozila, ki se uporabljajo za prevoz blaga ali potnikov, ta obveznost pa sicer naslavlja proizvajalce vozil.

ANTON ŠIJANEC

Srečanje prevoznikovskih družin in prevoznikovskih podjetij

Sobota, 30. 9. 2023 od 10. ure
parkirišče ob Celjski cesti v Rogatcu

Nacionalna konferenca

TRAJNOSTNI RAZVOJ CESTNEGA PROMETA

Namen konference je spodbujanje trajnostnega razvoja cestnega prometa, dialog deležnikov sektorskega ekosistema, oblikovanje politik, nove možnosti financiranja, izmenjava izkušenj in mnenj, predaja znanja in delitev dobrih praks. Konferenca je namenjena strokovni javnosti, odločevalcem, podjetjem in tudi zainteresirani splošni javnosti.

Petek, 29.9.2023, ob 10. uri

Kongresni center, Grand Hotel Sava
Zdraviliški trg 6, Rogaška Slatina

AVTOSERVISERJI

Uspešen prvi strokovni seminar o avtovleki električnih vozil

Junija so v Sekciji avtoserviserjev pri OZS izvedli eno sklepnih zavez s svojega nedavnega strokovnega srečanja. V duhu prihajajoče električne mobilnosti ter vrste novosti in pasti, ki jih ta prinaša, so uspešno pripravili strokovni seminar in posvet o avtovleki električnih vozil. V sekciji so se povezali s partnerji iz Avstrije in Nemčije, povabili predstavnike zavarovalnic in drugih organizacij ter ob visoki udeležbi tako članov kot tistih, ki bodo to še postali, uspešno vzpostavili kakovosten celodnevni izobraževalni dogodek, s katerim so bili na koncu res vsi zadovoljni.

Tudi v avtovleki ni več nič tako, kot je bilo

Čeprav električna mobilnost na prvi pogled prinaša vrsto poenostavitev, pa še zdaleč ni tako. Prinaša namreč tudi vrsto novosti in nepoznanih pasti pri vzdrževanju električnih vozil.

Če za začetek omenimo samo, da je ključni pogonski sklop električnega vozila zelo ranljiva nekaj deset kilovatna baterija, ki v sebi skriva okrog 500 voltov enosmerne napetosti, bo hitro jasno, da je z električnim vozilom potrebno rokovati zelo previdno, še posebej, če to obstane na cesti ali pa je udeleženo v prometni nesreči.

Udeleženci so pridobili certifikate

Ker je tema resna, se je sekcija odločila, da izobraževanja avtoserviserjev začne takoj. Za začetek je k sodelovanju pritegnila kolege iz partnerskih organizacij Avstrije in Nemčije, ki so s servisiranjem električnih vozil bolj seznanjeni, hkrati pa imajo vzpostavljen tudi že mednarodno skladen sistem izobraževanja po klasifikaciji DGUV-I 209-093, ki zagotavlja tudi pridobitev certifikata za opravljanje dejavnosti. Pri nas ta sicer še ni v veljavi, ponekod v tujini pa že, v Nemčiji na primer, brez takega certifikata električnega vozila vlečna služba enostavno ne sme prevzeti.

Vzpostavili mednarodni prenos znanja

Tokratni seminar so za naše avtoserviserje, ki se ukvarjajo z avtovleko, pripravili strokovnjaki iz nemške Tehnične akademije za reševanje in avtovleko TABA ob podpori in posredovanju avstrijskega Združenja za reševanje in avtovleko VBA, vsa predavanja pa je izvedel **Ralf Jäger**, odličen predavatelj s 30-letnimi izkušnjami z avtovleko ter reševanjem osebnih in tovornih vozil.

Zbrane sta uvodoma pozdravila gostiteljica in glavna organizatorica seminarja **Sabina Markelj**, članica UO sekcije avtoserviserjev in predsednica odbora za avtovleke, ter **Miran Andrejek**, predsednik sekcije avtoserviserjev, ki sta se vsem zahvalila za sodelovanje in lep odziv vabilu sekcije, ob zaključku pa tudi zagotovila, da bo sekcija dogodek ponovila in ga nadgradila še z novimi izobraževanji na teme aktualne prihodnosti.

Sekcija avtoserviserjev in odbor avtovlek se na tem mestu za podporo zahvalujeta OOO Šiška, ki je brezplačno zagotovila predavalnico in zunanji prostor ter prigrizke, osvežitve in kavo, podjetju Avtohiša Meško iz Celja, ki je brezplačno odstopilo električni avto za potrebe praktičnega prikaza, in seveda mednarodnim kolegicam in kolegom iz VBA in TABA, ki

Med udeleženci izobraževanja s certificiranjem na temo avtovleke električnih vozil so bili tako člani kot tisti, ki bodo to še postali. Dvajset prostih mest je bilo v trenutku polnih, zato bo sekcija dogodek čimprej ponovila (vse fotografije: Sebastijan Andrejek Bukovec)

so se potrudili in pripravili vsebinsko res izvrstno izobraževanje.

Nova zapoved avtoserviserjev: Vedno najprej odklopite baterijo!

Električnih in hibridnih avtomobilov je tudi na naših cestah vse več. Tehnika v teh vozilih je nova, večini še neznana, zahteva specifična znanja in spretnosti ter drugačno ravnanje in pristop, kot smo ga v avtoservisiranju navajeni pri vozilih s klasičnim pogonom.

Zmogljivi akumulatorji predstavljajo poseben izziv in so zaradi možnega prebijanja električnega toka, še posebej ob poškodbah, lahko kaj hitro tudi življenjsko nevarni.

O vsem tem je ob teoriji, pojasnilih in praktičnih prikazih potekal minuli seminar, na vsakem koraku pa je moč slišati zapoved Vedno najprej odklopite baterijo in nikoli se vozila ne lotevajte sami, vedno morata sodelovati dva!

Izobraževanje bodo čimprej ponovili

Zaradi velikega zanimanja in zelo dobre udeležbe na prvem izobraževanju in certificiranju izvajalcev avtovlek za prevoz električnih vozil, se je sekcija zato že odločila, da bodo dogodek ponovili. Za lažjo pripravo dogodka in določitev termina sekcija vse zainteresirane prosi, da se oglasijo predsednici odbora avtovlek Sabini Markelj po telefonu 041 639 543 ali pa ji pišejo na naslov avtomarkelj@iol.net ter tako izkažejo svoj interes za udeležbo.

ANTON ŠIJANEC

Električna vozila zahtevajo vrsto novih in posebnih postopkov, udeleženci so ob podrobnem prikazu spoznali kaj vse in kako je potrebno opraviti, ko se soočijo z električnim vozilom, ki ga je potrebno pripraviti in odpeljati z avtovleko.

Vsa predavanja je izvrstno izvedel Ralf Jäger, odličen predavatelj s 30-letnimi izkušnjami z avtovleko ter reševanjem osebnih in tovornih vozil, zbrane pa sta uvodoma pozdravila gostiteljica in glavna organizatorica seminarja Sabina Markelj, članica UO sekcije avtoserviserjev in predsednica odbora za avtovleke, ter Miran Andrejek, predsednik sekcije

Certifikat o strokovni usposobljenosti Tehnične akademije za reševanje in avtovleko TABA, brez katerega v Nemčiji električnega vozila na svojo avtovleko sploh ne smete prevzeti, odpira pa vrata za opravljanje storitev tudi drugod po Evropi, kjer je strokovna usposobljenost že zahtevana.

»Moram pohvaliti Sekcijo avtoserviserjev pri OZS in njen odbor avtovlek za prevzeto pobudo in organizacijo za nas zelo pomembnega izobraževalnega dogodka. Ker postajajo električna vozila vse bolj razširjena v naši družbi, je ključnega pomena, da prejmemo ustrezne smernice in navodila za reševanje in vleko električnih in hibridnih vozil. Pridobljen certifikat o izobraževanju nam bo olajšal delo na območju celotne EU. Izobraževanje je bilo dobro strukturirano, inštruktor, ki je vodil predavanja, pa je pokazal izjemno raven strokovnega znanja, ki nam ga je podal na lahko razumljiv način. Veselim se prihodnjih dogodkov in pobud, ki jih organizira naša stanovska organizacija, predvsem pa me veseli, da smo svoje vidnejše mesto v njej povezani našli tudi izvajalci avtovlek,« **Jerneja Kopitar**, Avtovleka Kopitar.

»Rad bi se zahvalil OZS in njeni sekciji avtoserviserjev za izobraževalni dogodek, ki je izrednega pomena tudi za naše sicer veliko podjetje. Na našem terminalu avtomobilov v Luki Koper se iz dneva v dan srečujemo z vedno več električnimi in hibridnimi vozili, zato se moramo tudi mi primerno usposobiti in naučiti dela z njimi pri razkladu in nakladu. Izobraževanje je zajemalo res široko paleto informacij povezanih z električnimi vozili in navodil, kako rokovati z njimi, predavatelj nam je svoje široko znanje predal na zelo razumljiv način, pridobljeni certifikat pa bo tudi nam olajšal delo. Kljub temu, da nisem član sekcije, se mi zdi prizadevanje in angažiranje vaše strokovne sekcije avtoserviserjev za tovrstne dogodke izjemno pohvalno,« **Borut Marsič**, tehnični vodja, Terminal avtomobilov, Luka Koper, d.d.

15. DONATORSKA AKCIJA PARKETARJEV

Dobrodelni parketarji osrečili otroke v vrtcu Radovednež Škocjan

Polagalci talnih oblog oz. parketarji so bili tudi letos dobrodelni. V okviru 15. donatorske akcije, ki se je odvila v prvih dneh julija, so obnovili parketne površine v Vrtcu Radovednež Škocjan v Škocjanu na Dolenjskem.

Svoje moči so tudi tokrat združili polagalci talnih oblog iz vse Slovenije, sekcija polagalcev talnih oblog pri OZS in podjetje HGtrade, organizator akcije in član skupine KANSAL HELIOS. V dveh dneh so obnovili tla osmih igralnic v omenjenem vrtcu, kar predstavlja kar 350 kvadratnih metrov talnih površin. Parketarje in organizatorje je na prizorišču obiskal tudi podpredsednik OZS **Zoran Simčič**, ki se je vsem sodelujočim zahvalil za nesebično pomoč in sodelovanje v donatorski akciji. V njej je skupaj s svojim sinom Juretom sodeloval tudi **Vladimir Černe**, aktualni predsednik sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS.

Med 14 obrtniki, ki so sodelovali v donatorski akciji, so tudi naši člani, in sicer: **Vladimir Černe, Boris Mahne s. p., Asmir Halilović, Vasja Marega in Damijan Vac**. Po zaslugi vseh sodelujočih se bodo otroci sedaj lahko igrali v prenovljenih igralnicah vrtca.

MIRA ČREŠNAR

Sodelujoči v letošnji donatorski akciji.

Vladimir Černe, predsednik Sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS in Zoran Simčič, podpredsednik OZS.

GOSTINCI

Tradicionalno Strokovno srečanje gostincev bo letos v Novi Gorici

Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS bo tradicionalno Strokovno srečanje gostincev organizirala v ponedeljek, 13. novembra 2023, v okviru Dnevoev slovenskega turizma 2023 in GTZ v Perli v Novi Gorici.

Dnevi slovenskega turizma 2023 bodo potekali med 13. do 15. novembrom. Vse dni bodo potekale zanimive strokovne delavnice in predavanja, zanimiv program pa pripravlja tudi Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS. Strokovno srečanje gostincev s podelitvijo priznaja bo v ponedeljek, 13. novembra, zato vas vabimo, da si rezervirate čas in se nam pridružite v Novi Gorici.

V. M.

KONGRES KOZMETIKOV IN FRIZERJEV

Oktobra v Thermani v Laškem

Sekcija kozmetikov pri OZS in Sekcija frizerjev pri OZS pripravljata skupni Kongres frizerjev in kozmetikov, ki bo v nedeljo, 1. oktobra, v Hotelu Themarna v Laškem.

Za kozmetike in frizerje sekciji pripravljata zanimiv in pester program z aktualnimi temami. Poleg strokovnih predavanj boste imeli priložnost spoznati novosti na področju kozmetičnih izdelkov in opreme, saj vam bodo razstavljalci in dobavitelji v predvorju dvorane predstavili svoje izdelke in storitve.

Vabimo vas, da se nam pridružite na osrednjem dogodku slovenskih kozmetikov in frizerjev. Rezervirajte si čas in 1. oktobra uživajte v prijetnem druženju s kolegi iz vse Slovenije. Podrobnosti o programu in prijavi bomo objavili na spletni strani obeh sekcij.

V. M.

Že vsa leta pomagajo obrtnikom lažje živeti in delati

26. junija 1978 je bilo ustanovljeno Združenje samostojnih obrtnikov občine Ravne na Koroškem, predhodnik Območne obrtno-podjetniške zbornice Ravne na Koroškem, ki združuje obrtnike in podjetnike Mežiške doline. Na slovesnosti, ki je bila 3. junija 2023 v Kulturnem centru Ravne na Koroškem, smo se spomnili začetkov zborničnega povezovanja, zbornica pa je podelila tudi jubilejna priznanja članicam in članom za desetletja dela v obrti in podjetništvu.

Zbrane sta uvodoma nagovorila predsednik OZS **Blaž Cvar** in predsednik območne zbornice **Roman Krivograd**. Slednji je poudaril, da cilj zbornice že desetletja ostaja enak – to je na vse možne načine pomagati obrtnikom, da bodo lažje živeli in delali. »V naši zbornici se združujejo različni gospodarski subjekti, od samostojnih podjetnikov do družb z

omejeno odgovornostjo, in tako kot obrtniška združba v dolini zaposluje kar velik del prebivalstva. Med nami je veliko strokovnjakov, mojstrov in uspešnih podjetnikov na različnih področjih gospodarstva. Naši obrtniki uspešno delujejo tudi na tržišču EU in po vsem svetu. Zadnja leta so za gospodarstvo turbulentni časi, a kljub tem izzivom koroško go-

je v imenu vseh županov Mežiške doline pozdravil župan Občine Ravne na Koroškem **dr. Tomaž Rožen**.

Predsednik OOO je na slovesnosti podelil skoraj 50 jubilejnih priznanj članom za dolgoletno delo v obrti. Priznanja za najdaljši staž, 40 let delovanja, sta prejela **Rafael Škufca** in **Srečko Prislan**. Priznanja OZS pa je podelil podpredsednik OZS

Prejemniki jubilejnih priznanj za leto 2022.

Prejemniki jubilejnih priznanj za leto 2023.

Prejemniki priznanj OZS.

spodarstvo posluje spodbudno. Obrtniki in podjetniki smo poznani po močni volji, da kljubujemo vsem izzivom in jih spreminjamo v priložnosti,« je poudaril predsednik OOO Ravne na Koroškem, **Roman Krivograd**.

Predsednik OZS **Blaž Cvar** je predstavil aktualne aktivnosti krovne zbornice in poudaril, da OZS ne bo pristala na dodatne obremenitve gospodarstva. Izpostavil je tudi zahtevo zbornice, da se zakoni sprejemajo bolj celovito. Med ključnimi izzivi je po mnenju Cvara pomanjkanje kadra, zato bi morali pri zaposlovanju tuje delovne sile pohitrili postopke pridobivanja delovnih dovoljenj. Prisotne

Zoran Simčič podelil še priznanja OZS. Srebrne ključke so prejeli **Zinka Polanšek**, **Zarja Krivograd**, **Lucija Arnold**, **Jože Petrič** in **Brane Žunko**, OOO Ravne na Koroškem pa je prejela posebno priznanje.

Zanimiv program je s povezovanjem in prepletanjem besed in svojim stand-up nastopom sooblikoval **Gašper Bergant**, na klavirju pa je dogodek kulturno obogatila **Klara Kobolt**.

OOO Ravne na Koroškem se ob tem zahvaljuje tudi Cvetličarni Vrtnica za okrasitev ter Gostilni Lečnik za pogostitev dogodka.

JUDITA ŠKOFLEK

Mreženje in izmenjava dobrih praks podjetnic Savinjske regije

Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje je 8. 6. 2023 v okviru projekta SPOT svetovanje Savinjska organizirala mreženje in izmenjavo dobrih praks podjetnic Savinjske regije. Po uvodnem nagovoru sekretarke OOO Celje in svetovalke SPOT Martine Rečnik je udeleženke pozdravil predsednik OOO Celje Peter Pišek. V nadaljevanju dogodka so podjetnice iz različnih koncev Savinjske regije predstavile svoje zanimive in navdihujoče podjetniške zgodbe.

Maja Vervega iz Celja je kozmetičarka, ki je kozmetično dejavnost nadgradila še z organizacijo porok in različnih dogodkov. **Dijana Avdič** in **Šejla Hodžič** iz Celja sta predstavili družinsko računovodsko podjetje, ki uspešno deluje že od leta 1995. **Mirjam Jelen Pavčnik** (Feroda d. o. o., Celje) je svojo karierno pot pričela v turizmu, nato pa se je pridružila družinskemu podjetju, ki deluje že od leta 1987 in na enem mestu ponuja vse za vozila.

Predstavile so se še tri podjetnice, ki so se lani in letos udeležile usposabljanja ABC podjetništva v okviru projekta SPOT.

Amanda Kladnik in **Maja Žerovnik** (Babave d. o. o., Gornji Grad) sta se s senzoričnim potovanjem v svet zelišč uvrstili na seznam edinstvenih petzvezdičnih doživetij, ki jih Slovenska turistična organizacija vodi pod oznako Slovenia Unique Experiences. **Tanja Vrhovec** z Vranskega se je kot ekonomistka izobrazila še na kozmetičnem področju in je specializirana za medicinske in estetske pedikure ter nego problematične kože. **Karmen Kukovič** iz Celja, pisateljica, predavateljica in diplomirana vzgojiteljica skozi zgodbe prepleta svojo ljubezen do narave in živali s strokovnim znanjem predšolske vzgoje ter aktualnimi vzgojno-izobraževalnimi temami.

Čas med pogostitvijo je bil namenjen mreženju in klepetu. V drugem delu dogodka je **mag. Barbara Zacirkovnik** na zanimiv način predstavila, kako je možno sočutno komunicirati tudi v poslovni komunikaciji. To je bila tudi priložnost za udeleženke, da so lahko predstavljene tehnike takoj preizkusile v praksi.

Peter Pišek, predsednik OOO Celje: »Zelo me veseli tako velik odziv podje-

tnic na današnjem dogodku, kar je dokaz, kako pomembno je sodelovanje in mreženje. Podjetnice prispevajo velik delež v gospodarstvu, poleg tega pa imajo še pomembno vlogo v družinskem okolju. Navdušen sem nad predstavitvijo zelo zanimivih podjetniških zgodb, ki so dokaz, da uspeh ne izostane, če se dela lotimo s strastjo, veseljem in vztrajnostjo.«

Ksenija Tacer, Tiskarna Koštomaj d. o. o., Celje: »Dogodek mreženje in izmenjava dobrih praks podjetnic je bil izpeljan z zelo zanimivimi podjetnicami. Zgodbe o začetkih in nadaljevanjih uspešnih podjetniških poti je navdihujoče poslušati. Ob tem vsak lahko dobi potrditev, da nobena pot ni lahka. Vse so povezane s premnogimi izzivi, ki se nam dogajajo. Zelo pomembno na takšnih dogodkih je medsebojno druženje in pridobivanje novih poznanstev, iz katerih se lahko v prihodnosti razvijejo medsebojna sodelovanja.«

Štefanija Glušič s. p., Prebold: »Dogodek je bil res izjemen. Navdihujoča je bila osebna predstavitev nekaterih podjetnic. Odprtost in povezava podjetnic na mreženju je dala osebno noto dogodku. Zaključna delavnica o komunikaciji je bila zelo uporabna in jo lahko takoj uporabimo v praksi. Hvaležna.«

Tanja Vrhovec s. p., Lepotni Attelje Tanja, Vransko: »Najprej sem zelo vesela in hvaležna za povabilo na dogodek. V takšni vlogi sem se prvič predstavljala in moram priznati, da sta strah in trema kar izginila, ker sem govorila iz sebe, iz lastnih izkušenj in spoznanj. Spoznala sem zanimive podjetnice in navezala že par kontaktov. Iskreno pa vas moram pohvaliti za izjemno prizadevnost pri vašem delu

Udeleženke dogodka na OOO Celje (foto: OOO Celje)

in organizaciji. Se vidi, da tudi vi delate z velikim srcem. To res šteje. Hvala lepa še enkrat za vse napotke, trud in prijaznost.«

Amanda Kladnik in **Maja Žerovnik**, Babave d. o. o., Gornji Grad: »Druženja, ki odpirajo sodelovanja, delijo izkušnje in kažejo nova obzorja, so ključnega pomena v podjetništvu. Če se posla lotimo ženske, verjameva, da znamo poleg vsega naštetega zaobjeti še aspekte, ki našim storitvam in produktom dajejo dodano vrednost. Hvala gospe Rečnik ter OOO Celje za povabilo in organizacijo dogodka.«

Tadeja Waldhuber s. p., SousTWorjanje zgodb, svetovanje in projekti v turizmu ter mentorstvo v marketingu, Slovenske Konjice: »Dogodka mreženja z izmenjavo dobrih praks podjetnic Savinjske regije sem se z veseljem udeležila, saj mi je kot novopečeni podjetnici zelo pomembno srečevanje z drugimi podjetniki ter izmenjava izkušenj. Srečanje je bilo zelo dobro pripravljeno in vsebine zelo zanimive. Vzdušje med udeleženkami je bilo odlično in lahko rečem, da sem od srečanja zelo veliko odnesla in se veselim prihodnjih druženj.«

MARTINA REČNIK

Ena bolj pomembnih nalog je v svoje vrste pritegniti mlajše generacije

Na nedavnih volitvah v organe Območne obrtno-podjetniške zbornice Mozirje je novi predsednik za prihodnja štiri leta postal Jure Matjaž. Skupaj z novim upravnim odborom so si zadali kar zahtevne naloge, a novega predsednika ne skrbi, saj so pripravljeni na trdo delo, hkrati pa računajo tudi na pomoč vseh članov zbornice.

Novi predsednik OOO Mozirje **Jure Matjaž** je grafik, podjetnik, direktor MVM SERVIS d.o.o., ki se ukvarja s celovito ponudbo grafičnih rešitev in opreme z lastno proizvodnjo. Kot je dejal, namerava enako kot svoje podjetje, voditi tudi zbornico. Podjetno, s ciljem, da se vidijo spremembe in da se poznajo rezultati.

S tem namenom je oblikoval tudi upravni odbor, ki ga sestavljajo **Sabina Bartolič Ambrož, Aleš Krančič, Blaž Selišnik** in **Urban Jurkovnik**. »Gre za mlado, zagnano ekipo, polno idej, ki si želi sprememb, je aktivna, želi si sodelovanja in povezovanja, predvsem pa je pripravljena delati,« jih je predstavil Matjaž in dodal, da pa so vedno dobrodošli vsi člani, ki so pripravljeni delati in doprinesiti k zbornici.

Ena najpomembnejših, če ne prav najpomembnejša naloga, ki si jo je zadalo novo vodstvo OOO Mozirje je pritegniti in povezati mlajše generacije obrtnikov in podjetnikov. Matjaž: »Dejstvo je, da se naši člani počasi starajo in se upokojujejo. Mnogi niti nimajo naslednikov, kjer pa so, imamo težavo, ker ne čutijo pripadnosti in jih članstvo v zbornici ne zanima. Pogosto rečejo 'saj ni razlike, ali si član, ali ne'. Res je, zbornica se bori za vse, a če bomo vsi razmišljali, da na tak način, počasi ne bo nikogar, ki se bo v Ljubljani boril za naše interese. Rad bi, da mladi podjetniki začnejo razmišljati o tem, da se mora nekdo za njih postaviti. Da niso stvari samoumevne. Želimo pokazati, kaj zbornica dela za nas in zanje, kako deluje, na katerih področjih smo že zdaj aktivni in na katerih moramo biti bolj. Trudili se bomo še, da bomo bolj slišni in vidni.«

Poleg tega so se v Mozirju odločili, da bodo vdihnili življenje Domu obrtnikov. Vanj so povabili podjetnike s storitvami, ki jih obrtniki in podjetniki tako ali drugače potrebujejo. Trenutno je v njem sedem najemnikov, tudi računovodski servis in davčni svetovalec. Dom pa naj bi dobil tudi lepšo zunanjo podobo. Kot je povedal Matjaž, načrtujejo obnovo, sredstva zanjo pa bodo poskušali iskati tudi preko razpisov.

Skupni jezik bodo obrtniki in podjetniki iskali tudi z lokalno oblastjo. Glede na to, da zbornica pokriva kar sedem občin, je izziv vse župane prepričati o pomenu malega gospodarstva za celotno Savinjsko dolino. Matjaž si želi, da bi uspeli povezati lokalne skupnosti, da bi vsi skupaj gledali v smer razvoja regije.

Dobri temelji za delo v prihodnje

Kljub temu, da gre za manjšo zbornico in da so v preteklosti imeli kar nekaj smole s strokovno službo, so temelji dobri. S tem se strinjata tako predsednik Jure Matjaž kot njegov predhodnik **Jani Kaker**, ki je ostal povezan z zbornico, saj je prevzel vodenje nadzornega odbora.

Kaker je vesel, da bodo v prihodnjih štirih letih zbornico vodili zagnani mladi podjetniki, pri tem pa jim bo zagotovo v veliko pomoč nova sekretarka **Biserka Koštrun**. »Starejši smo se bolj ali manj umaknili z vodilnih funkcij, smo pa vedno na voljo za kakršnokoli pomoč,« je še dodal Kaker.

EVA MIHELČ

Druženje in novo znanje

Območna obrtno-podjetniška zbornica Mozirje je sredi junija v restavraciji Lesnika skupaj s podjetjem IT Melona pripravila podjetniški zajtrk.

Podjetniki iz širše Savinjske regije, ki so se udeležili dogodka, so spoznali novo vodstvo OOO Mozirje in načrte zbornice v prihodnjem obdobju, v nadaljevanju pa so dobili še nekaj novih znanj in idej s področja marketinga in produktivnosti v podjetju. **Rok Makovec**, direktor IT Melone, spletne agencije za digitalni marketing, je predstavil agilno oglaševanje, ki pripomore k povečanju prodaje. Poleg tega pa jim je predstavil še praktične načine, kako agilno oglaševanje vpeljati v svoje poslovanje. **Gaber Marolt**, NLP Master coach in poslovni trener pa je obravnaval ključno temo v podjetju – produktivnost. Predstavil je metode, s katerimi je produktivnost lahko izboljšati in doseči zastavljene poslovne cilje.

Udeleženci so dogodek izkoristili tudi za mreženje, izmenjavo izkušenj, pogledov in idej ter navezavo poslovnih stikov.

E. M.

GORNJA RADGONA

Optično omrežje bo prispevalo tudi k razvoju gospodarstva

V Gornji Radgoni so nedavno predstavili projekt RUNE, v sklopu katerega so minuli mesec začeli v občini graditi širokopasovno optično omrežje.

Projekt RUNE je prvi in v tem trenutku tudi edini čezmejni projekt na ravni EU, s katerim se povezujejo države članice z ultra hitro širokopasovno optično infrastrukturo, ki je prejel sredstva iz zasebnega sklada Connecting Europe Broadband Fund (CEBF). Gre za 160 milijonov vreden projekt, ki poteka v Sloveniji in na Hrvaškem.

Urška Mauko Tuš, županja občine Gornja Radgona, je ob predstavitvi projekta izrazila zadovoljstvo in poudarila, da gre za izjemno pridobitev za občino, saj je predvideno, da bo v okviru projekta RUNE

priključek na optični internet dobilo preko 3.500 gospodinjstev na približno 1.600 naslovih. Kakovostno omrežje pa bo zagotovo prispevalo tudi k razvoju celotnega gospodarstva na področju pomurske regije, zato izgradnjo širokopasovne optične infrastrukture pozdravlja tudi **Branko Novak**, predsednik OOO Gornja Radgona, ki je prepričan, da optični internet omogoča hitrejši razvoj lokalnega in regionalnega obrtništva, podjetništva in sploh gospodarstva ter mu daje nov prepotrben zagon za dosego zastavljenih ciljev.

OSTE BAKAL

Branko Novak, predsednik radgonske OOO, vidi v projektu lepo priložnost za obrtnike in podjetnike (foto: Oste Bakal).

HUMANITARNA AKCIJA V HRASTNIKU

Obrtniki so polepšali okolico doma starejših

Obrtniki in podjetniki, člani OOO Hrastnik, so uspešno zaključili humanitarno akcijo, v kateri so polepšali okolico Doma starejših Hrastnik. Članom zbornice so pri delu pomagali še njihovi upokojeni kolegi, člani Kluba brigadirjev Zasavje in Čebelarskega društva Hrastnik ter zaposleni Doma starejših Hrastnik.

Sodelujoči so v veliko zadovoljstvo uporabnikov doma in tam zaposlenih temeljito popravili in uredili dostop do parka za domom, zamenjali so ograjo v parku, zasadili cvetlice, obrezali trto in očistili pročelje fasade doma.

Okolica doma je po zaslugi prostovoljnega dela vseh sodelujočih v dobrem mesecu dni dobila lepšo podobo, ki odslej stanovalcem omogoča družanje v prijetnem in tudi varnejšem okolju.

»Vesel sem, da nam je uspelo. Kljub temu da nam je vreme kar pošteno nagajalo, smo v dobrem mesecu uspeli urediti in polepšati okolico Doma starejših Hrastnik. Izjemno sem ponosen na člane Območne obrtno-podjetniške zbornice Hrastnik in naše upokojene kolege, ki so v tej humanitarni akciji

prispevali čas, material in roke ter tako še enkrat več dokazali, da obrtniki in podjetniki radi pomagamo in da nam je mar za sočloveka in lokalno okolje. Še posebej sem vesel, da je naša akcija dobila širino. Pri urejanju podobe parka so se nam namreč pridružili tudi člani

Kluba brigadirjev Zasavja in člani Čebelarskega društva Hrastnik, ki so zasadili medovite rastline,« je ob uspešno končani humanitarni akciji povedal predsednik OOO Hrastnik **Matevž Polak**.

EVA MIHELČ

V HUMANITARNI AKCIJI SO SODELOVALI:

- AGM Nemec, d. o. o.
- ALIS PUFLER, s. p.
- BM team, d. o. o.
- Ekstrem čisto, d. o. o.
- Elin E, d. o. o.
- HOGL, d. o. o.
- Iris star, d. o. o.
- Kajič, d. o. o.
- Napret Čeperlin Damjana – vrtnarstvo
- GIB Rok Blažko s. p.
- smArt wood Tadej Hršak s. p.
- TRGOTRADE d. o. o.
- Uroš Vidmar s. p.
- upokojeni obrtniki in obrtnice
- zaposleni Doma starejših Hrastnik
- Čebelarstvo društvo Hrastnik
- Klub brigadirjev Zasavje

LENART

Letos že enajsti Kmetijsko-obrtniški sejem

V Lenartu so že enajstič zapored organizirali tradicionalni Kmetijsko-obrtniški sejem KOS. Na njem se je predstavilo okrog 90 razstavljavcev iz vse Slovenije, ogled sejma pa je bil za obiskovalce brezplačen.

Rdeča nit sejma, ki sta ga organizirala Konjensko društvo »Slovenske gorice« Lenart in podjetje Moneta d. o. o., je bila predstavitev kmetijske mehanizacije, živali, predvsem pa kulinarične ponudbe Slovenskih goric skozi predstavitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

V treh dneh se je zvrstilo tudi precej obsejmskih dejavnosti – posvet Kmetijsko gozdarske zbornice, izbor sejemskega vinskega šampiona, izbor županovega vina, podelitev priznanj vinogradnikom iz meddruštvenega ocenjevanja vin, razstava triletnih ko-

njev kasačev, kuhali so štajersko »kislo žüpo«, nastopile so country line plesalke, predstavili so se vozniki starodobni-

kov in še mnogo drugega, kar je tudi letos privabilo lepo število obiskovalcev.

S. D.

Enajsti sejem
KOS v Lenartu.

Zaključna konferenca projekta EnFinCap-Erasmus+

Na mariborski območni obrtno-podjetniški zbornici smo 6. junija gostili zaključno mednarodno konferenco »Pridružite se lepoti in povezovanju ...« v sklopu projekta EnFinCap_Erasmus+, katerega glavni cilj je mikro podjetnice na področju lepote in dobrega počutja opremiti s kompetencami, znanjem in samozavestjo za bolj uspešno spopadanje s podjetniškimi izzivi.

Projektni partnerji Mednarodni institut za implementacijo trajnostnega razvoja, Maribor (vodilni projektni partner), Innovation Hive (Grčija), Ipcenter.at GmbH (Avstrija), Eplimelitirio Larissas (Grčija), DAYNA-H Ltd (Bolgarija) in Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor smo v vseh sodelujočih državah s pomočjo analize trga in mapiranja obstoječih kompetenc o podjetništvu in finančah med mikro podjetnicami oblikovali vsebine usposabljanj oziroma e-tečajev.

Rezultat sodelovanja je platforma s temi e-tečaji in posnetimi seminarji, ki bodo omogočali, da bodo podjetnice tudi v prihodnje pridobile znanje, spretnosti in kompetence na področju podjetništva in finančne pismenosti.

Te vsebine so na konferenci predstavili vodilni partner projekta **Darko**

Udeleženci zaključne konference projekta EnFinCap-Erasmus+ v Mariboru.

Kovačič iz Mednarodnega instituta za implementacijo trajnostnega razvoja (Maribor/Slovenija), **Chrysi Triantafyllou** iz Innovation Hive (Larissa/Grčija), **Ivana Ostojic Brenner** iz Ipcenter GmbH (Dunaj/Avstrija), **Saveyko Slavkov** iz DAYNA-H Ltd. (Plovdiv/Bulgarija) in **Leonida Polajnar** iz OOO Maribor.

Na dogodek smo povabili podjetnice iz prej naštetih držav, ki opravljajo koz-

metično in frizersko dejavnost, predstavnice Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor, predstavnice Srednje šole za oblikovanje Maribor ter predstavnike medijev, da bodo o tem pomembnem projektu obvestili tudi širšo javnost.

MARJANA Savić KRAJNC,

SLIKE: BLAŽ ČRNIČ

 Co-funded by the European Union

ipCENTER
room for learning

ДЛЯНА-Х

CHAMBER OF
LARISSA

Na Festivalu podjetništva za 3. življenjsko obdobje vsako leto več upokoјencev

Z junijsko strokovno ekskurzijo se je zaključil že 5. domžalski Festival podjetništva za tretje življenjsko obdobje, ki je edinstven v slovenskem prostoru.

Kot pove že ime, je namenjen opolnomočenju upokoјencev na področju podjetništva in njihove delovne reaktivacije. Organizator festivala, Obrtna zbornica Domžale ob gmotni podpori Občine Domžale, beleži vse večje zanimanje, poleg tega pa se ga udeležujejo tudi upokoјenci iz drugih občin.

Letos je potekal 12. in 13. junija. Prvi dan v prostorih Obrtne zbornice Domžale na Viru, kjer je več usposobljenih svetovalk od 9. do 20. ure svetovalo in odgovarjalo na vprašanja po sistemu »ena na ena«, vsako uro pa se je tudi odvijal program na drugačno tematiko: podjetniška bralna značka v 3. življenjskem obdobju, kako iz hobija ustvariti posel, osebno dopolnilno delo, reaktivacija upokoјencev, vaše podjetniške zgodbe ...

Udeležence je navdušilo tudi druženje ob kavici in prigrizku in možnost za medsebojno izmenjavo izkušenj.

Skoraj petdeset upokoјencev pa se je udeležilo tudi celodnevne strokovne ekskurzije v Velenje, ki je bila za udeležence povsem brezplačna. Obiskali so Vzorčno

Celodnevna ekskurzija v Velenje je že obrodila konkretne sadove v obliki dogovorov o sodelovanju med Velenjem in Domžalami v Vzornem mestu in pri projektu Mobilni heroji.

mesto in se seznanili s tehnikami medgeneracijskega sodelovanja na področju poznavanja podjetništva, različnih tipov osebnosti, šolskega kurikulumu ...

Med vodstvom Vzornega mesta in domžalske Obrtne zbornice so že stekli dogovori o gostovanju projekta »podjetniški dnevi«, ki je avtorski program Obrtne zbornice Domžale, v velenjskem Vzornem mestu.

Sledil je obisk Ljudske univerze Velenje s podrobno predstavitvijo programov in dejavnosti za 3. življenjsko obdobje. Poseben poudarek je bil na projektu Mobilni heroji in dogovoru, da bodo že jeseni prišli tudi v Domžale, kjer si želimo projekt nadgraditi s podjetniškimi vsebinami. Po kosilu so udeleženci obiskali še Velenjsko jezero, kjer so imeli voden ogled.

KAROLINA KALAN

KRANJ

Varovance doma upokoјencev peljali na izlet

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj je v sredo, 7. junija 2023, na pobudo Aleksandra Bizjaka, predsednika OOO Kranj, organizirala krajši izlet varovancev Doma upokoјencev Kranj. S starodobnim avtobusom so se peljali na čudovito panoramsko vožnjo iz Kranja do Cerkelj na Gorenjskem in Preddvora ter nazaj v Kranj, kjer so osvežitev poiskali v zavetju dreves na čudoviti plaži lokala Bazan Bar & BBQ. Z izletom so želeli varovancem popestriti njihov vsakdan in na ta način nekaj vrniti družbi. Ob zaključku so skupaj ugotovili, da jim je to tudi uspelo, saj so vsi udeleženci uživali v vožnji in druženju.

K. F. J.

Zadovoljni udeleženci izleta s starodobnim avtobusom.

Obrtniki in podjetniki na strokovni ekskurziji v Severni Makedoniji

Člani OOO Celje, ki se jim je pridružilo nekaj podjetnikov s področja OOO Šmarje pri Jelšah, so se udeležili strokovne ekskurzije v Severno Makedonijo. Obiskali so Znanstveno komoro v Skopju, kjer so jim skopski obrtniki pripravili tople sprejem.

Predsednik komore **Goran Ristovski** je predstavil zgodovino in delovanje zbornice ter tudi težave, s katerimi se soočajo. Predsednik OOO Celje **Peter Pišek** je nagovoril prisotne, se zahvalil za tople sprejem ter povabil skopske stanovske kolege na obisk v Celje v času MOS. Udeleženci so imeli priložnost spoznati nove poslovne prakse, se med seboj povezati in izmenjati mnenja. Ugotovili so, da se podjetniki v obeh državah srečujejo s podobnimi izzivi pri poslovanju. Predsednika obeh zbornic sta si izmenjala priložnostni darili, pred zaključkom srečanja pa je sledila še pogostitev z odličnimi lokalnimi dobrotami. Znanstvena komora Skopje ima 2.500 članov, članstvo je obvezno. Poleg članarine se financirajo še preko različnih projektov. Sodelovanje z drugimi podjetniki in obrtniki je ključno za uspeh v poslu in ta ekskurzija je bila odlična priložnost za medsebojno spoznavanje in nova povezovanja. Naslednje dni je sledil ogled vinske kleti Tikveš v Kavadarcih, ki je ena največjih in najbolj sodobnih vinskih klet v regiji, ter ogled turističnih znamenitosti v Bitoli in Ohridu.

Peter Pišek, predsednik OOO Celje:

»Naša strokovna ekskurzija je bila priložnost, da spoznamo makedonske podjetnike ter se z njimi povežemo za morebitna nova sodelovanja v prihodnosti. Vesel sem, da so se celjskim podjetnikom pridružili še šmarski, spletli smo nove prijateljske vezi in morebiti bo sklenjen tudi kakšen posel. Vedno poudarjam, da je druženje članov zelo pomembno, saj je to eden izmed načinov, da se poveča pripadnost zbornici, saj se zavedamo, da smo povezani močnejši. Odlično organizirana in vodena ekskurzija.«

Katarina Hohnjec, Hoby les, d. o. o.:

»Na strokovni ekskurziji smo spoznali,

kako deluje podjetniški sistem v Makedoniji, s kakšnimi težavami se srečujejo, spoznali podjetnike iz Skopja, poskusili primerjati oba sistema ter najti vzporednice. V okolici skopske zbornice v starem delu na starem trgu smo si ogledali nekaj malih butičnih trgovin in videli poslovne priložnosti pri izgradnji novega dela Skopja. Celjski in šmarski obrtniki smo imeli priložnost za spoznavanje in druženje, kar bo zagotovo pripomoglo k možnostim za kakšno poslovno sodelovanje v prihodnosti, saj opravljamo različne dejavnosti. Lepo preživet čas med stanovskimi kolegi.«

Lena Korber, Nera d. o. o.: »Strokovna ekskurzija v Severno Makedonijo je bila odlično organizirana. Popeljala me je v stare nostalgije čase, na katere imam lepe spomine, hkrati pa je bila to dobra priložnost za krepitev poslovnih odnosov in poslovnih priložnosti med samimi udeleženci potovanja ter pregled možnosti sodelovanja z Znanstveno komoro Skopje z vidika dobrih poslovnih praks. Gle-

de na pomanjkanje delavcev v Sloveniji v vseh branžah, bi sodelovanje z Makedonijo lahko bilo v obojestransko korist. Ekskurzija mi bo ostala v lepem spominu in bi jo priporočila tudi ostalim.«

Nataša Pečnik, Umetno kovaštvo Vladimir Pečnik s. p.: »Veseli me, da je OOO Celje v svojo družbo in na strokovno ekskurzijo v Makedonijo povabila tudi obrtnike in podjetnike OOO Šmarje pri Jelšah. Tako smo imeli skupaj priložnost spoznati lepote Makedonije, tako naravne znamenitosti kot tudi kulinarične posebnosti. Še posebej smo bili navdušeni, ko smo se srečali z obrtniki in podjetniki Znanstvene komore v Skopju, s katerimi smo izmenjali mnenja, izkušnje ... Predsednik zbornice nam je skupaj s svojimi zaposlenimi predstavil njihovo organizacijo ter delovanje skozi zgodovino vse do danes. Čutiti je, da se zelo trudijo in skrbijo za aktivno članstvo svojih obrtnikov. Z lepimi vtisi in ustvarjenimi spomini se veselim naslednjega druženja.«

MARTINA REČNIK, OOO CELJE

Udeleženci ekskurzije z obrtniki iz Skopja (foto OOO Celje).

Pripravili so klekljarsko razstavo

Na pobudo domačinke Tatjane Prelog, mentorice in vodje klekljarske skupine Mürske ribice iz Veržeja, že tradicionalno razstavljajo svoje izdelke, sodelujejo pa tudi članice sekcije ročnih del DU Veržej. Razstava je bila pripravljena v veržejski Puščenjakovi dvorani centra DUO.

Na ogled so bili klekljani izdelki, prti, oblačila, nakit, motivi v okvirjih in nekaj drugih ročno izdelanih predmetov. Letos bo skupina sodelovala na natečaju ob 20. svetovnem čipkarskem kongresu OIDFA, poleg tega pa so članice prisotne še na ljubiteljskih razstavah Čipkarski kolaž. Članice sekcije ročnih del DU Veržej, ki jih vodi **Štefka Šterman**, so se letos predstavile s prti, izdelanimi v tehniki rišlje, vezeni s križci, kakor tudi s klekljanimi izdelki.

Klekljarsko skupino Mürske ribice sestavljajo ustvarjalke – klekljarice iz obeh

bregov reke Mure. Leta 2017 so pričele delovati kot sekcija Kulturnega društva Slavko Osterc Veržej, lastne izdelke pa so prvič razstavile leta 2008 v Marijanišču Veržej. Po odprtju Puščenjakove razstavne dvorane v Rokodelskem centru domače in umetnostne obrt pa stvaritve predstavljajo v tej dvorani. Da bi bila razstava bogatejša, od leta 2015 sodelujejo z ustvarjalkami iz Društva upokojencev Veržej.

Članice so izdelale tudi 100 rožic, ki jih bo v obliki priponke Pomurska pokrajinska zveza poklonila vsem obiskovalcem srečanja upokojencev ob pra-

znovanju 20. obletnice delovanja Zveze društev upokojencev v Termah 3000 Moravske toplice.

N.Š.

Tradicionalna razstava klekljanih izdelkov je bila letos v Puščenjakovi dvorani centra DUO v Veržeju.

V SLOVO

»RIBNIŠKI« OPTIK JANEZ POZNIČ

Leta 1986 je Janez Poznič prišel v Ribnico kot mlad optik. Poslala ga je Mestna optika Ljubljana, ki je v stavbi OOO Ribnica odprla svojo enoto. Zaradi reorganizacije podjetja je Janez leta 1991 prestopil v vrste obrtnikov oziroma samostojnih podjetnikov.

Živel je za svoj poklic, za svoje stranke, ki so prihajale tudi iz Ljubljane, pa Notranjske, Dolenjske, Kočevja ... Vklopil se je v ribniško okolje, ljudje smo ga sprejeli za svojega.

Na Vrvarski 3 je bila atmosfera prav zaradi njega posebna, z duhovitimi vložki nas je nasmejal, ob ponedeljkih nam razložil, kako mu v njegovi Lukovici uspeva vrt, koliko gob in borovnic je nabral, kakšen strošek si je nabavil, kaj je postoril okoli hiše. Janez je bil neporočen. Nam v hiši je velikokrat dejal, da ima okoli sebe veliko žensk in ne rabi več.

Na OOO Ribnica se je zvrstilo kar veliko podnajemnikov, s katerimi je bil Janez v odličnih odnosih. Na nek način je živel s hišo, zanimivo je bilo ob eni večji adaptaciji, ko je vodja gradbenega podjetja dejal, da imamo zelo strogega »nadzornega«.

Janez je bil vseskozi zvest član OOO Ribnica, bil je tudi član skupščine, posebej pa je bil aktiven v sekciji optikov. Redno je dopolnjeval svoje znanje, ki ga je kar najboljše

vnovčil pri svoji dejavnosti.

Pri šestdesetih je izpolnil pogoje za upokojitev, vendar niti pomislil ni na prenehanje z delom optika. Zadnja leta smo opažali njegove zdravstvene težave, vendar kljub stalnemu prigovarjanju ni hotel k zdravniku. S svojo pokončno držo nas je na trenutke prepričal, da bo vse v redu. Vendar je bila bolezen močnejša in Janez se je poslovil tako rekoč po končanem delu. Ob slovesu tistega petka je dejal, saj se v ponedeljek vidimo. Ni ga več.

Zgubili smo svojega optika, domala vsaka družina je imela Janeza za svojega. Ne samo optika, bil je prijatelj vsem in z vsakomur. Ni bilo društva ali prireditve, da Janez ne bi prispeval. Rad je imel ljudi, rad je pomagal, marsikateri stranki s slabimi prihodki je postoril zastoj. Bil je skromen, znal je reči: »Saj za sebe ne rabim dosti«.

Janeza bomo resnično pogrešali, bil je res človek z veliko začetnico. Nanj bomo ohranili lepe spomine.

OOO Ribnica in podnajemniki na Vrvarski 3

55. MOS

Predstavitev sistema OZS ter obrti in podjetništva na letošnjem sejmu

Na letošnjem 55. Mednarodnem sejmu obrti in podjetnosti (MOS), ki bo trajal od srede, 13. septembra, do nedelje, 17. septembra 2023, v Celju se bo že tradicionalno predstavil tudi obrtno-podjetniški zbornični sistem. Sejemska predstavitev sistema bo potekala v dvorani L1 in drugih dvoranh, kjer se bodo predstavile strokovne sekcije pri OZS, območne obrtno-podjetniške zbornice (OOZ) s člani ter domači in tuji poslovni partnerji OZS. V dvorani L1 bo še Ulica obrti s predstavitev obrtnih poklicev in letos prvič tudi Konzorcij rokodelskih centrov. V času sejma bodo potekali tudi obsejmski dogodki sistema OZS in podelitev tradicionalnih zborničnih sejmskih priznanj – cehov.

Strokovne sekcije OZS ter Odbor za znanost in tehnologijo OZS

Letos se bo predstavilo pet strokovnih sekcij OZS (sekcija kovinarjev, sekcija plastičarjev, sekcija inštalaterjev energetikov, sekcija čistilcev objektov in sekcija za domačo ter umetnostno obrt) ter Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS s člani in partnerji. Predstavljeni bodo izdelki in storitve članov zbornice ter sodelovanje s šolami, fakultetami in razvojno-raziskovalnimi institucijami. Na razstavnem prostoru številka 30 v dvorani L1 se bodo predstavili: **Datastudio d.o.o.**, **ENSI energetski sistemi in inženiring d.o.o.**, **Institut »Jožef Stefan«**, **Pipistrel d.o.o.**, **SABA – slovensko-ameriško gospodarsko združenje**, **Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje**, **Srednja tehniška šola Koper**, **Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije (Šolski center Celje)**, **Šolski center Škofja Loka**, **Šolski center Velenje** ter **Vegova, elektrotehniško-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana**.

Obiskovalci sejma bodo na razstavnem mestu lahko prejeli informacije o delovanju odbora oziroma informacije, na kakšen način lahko mala in mikro podjetja dostopajo do storitev razvoj-

no-raziskovalnih institucij in strokovnih rešitev, ki jih lahko zanje zagotavljajo fakultete. Povezovalna vloga odbora med gospodarstvom in izobraževalnimi ustanovami bo prikazana tudi na področju sodelovanja s srednjimi šolami in programi šolskih centrov.

V sinergiji s poslanstvom Odbora za znanost in tehnologijo bo na prostoru OZT predstavljena tudi možnost internacionalizacije podjetij, ki je plod dolgoletnega partnerskega sodelovanja

z združenjem SABA iz Clevelanda, ki bo obiskovalcem sejma nudilo prve informacije za pomoč pri osvajanju ameriškega trga oziroma povezovanju trgov Slovenije in ZDA.

Območne obrtno-podjetniške zbornice

V dvorani L1 se bodo letos predstavili tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško in Območna obrtno-podjetniška zbornica Ormož s člani in partnerji.

Ulica obrti – predstavitev obrtnih poklicev

V okviru letošnje Ulice obrti, ki bo tudi v dvorani L1, bodo na zanimiv način predstavljeni atraktivni in deficitarni obrtni poklici, hkrati pa bodo potekale še zanimive demonstracije domače in umetnostne obrti. Osrednja točka ulice obrti bo tudi letos Vajeniška pisarna, kjer bodo obiskovalci prejeli vse informacije o vajeniškem sistemu izobraževanja v Sloveniji. Ulica obrti bo organizirana po načelu »vse na enem mestu«, saj bodo obiskovalci hkrati lahko videli predstavitev posameznih poklicev, vključitev dijakov v proces praktičnega usposabljanja z delom, dobili informacije srednjih šol in spoznali strokovno podporo obrtno-zborničnega sistema. Učenci se bodo lahko tudi sami aktivno vključili v izdelavo izdelka oziroma storitve in se preizkusili v posameznem poklicu. Na ulici bo predvidoma predstavljenih 11 poklicev, in sicer kuhar, natakar, pek, slaščičar, mizar, oblikovalec kovin-orodjar, strojni mehanik, klepar krovce, steklar, tehnik optik, voznik, in demonstracije domače in umetnostne obrti. Ulico obrti organizira OZS s svojimi člani in območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami ter strateškim partnerjem Centrom RS za poklicno izobraževanje in srednjimi poklicnimi in strokovnimi šolami.

Predstavitev rokodelskih centrov Slovenije – čarobnost rokodelstva in bogata kulturna dediščina

V dvorani L1 se bo letos prvič predstavil Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije, ki združuje devet rokodelskih centrov. Konzorcij deluje od leta 2014, njihova prizadevanja pa so usmerjena v izboljšanje statusa rokodelcev v Sloveniji in s tem povezane zakonodaje, medsebojno povezovanje rokodelskih centrov ter rokodelcev in informiranje javnosti o rokodelstvu.

Konzorcij bo v dvorani L1 ustvaril pravo doživetje za vse obiskovalce, saj bodo predstavitev članov vključevale številne zanimive in tradicionalne rokodelske tehnike, ki bodo potekale v živo, in sicer:

- prikaz pletenja slamnatih kit in lončarstva,
- pletenje zapestnic iz ličja in tkanje zapestnic na tkalskem glavniku,
- pletenje iz leskovih viter,
- polstenje in izdelava rož iz krep papirja,
- pomelaj – pletenje iz ličja in vrbovega šibja,
- suho polstenje (Petra Vengar – Petruška),
- izdelava steklenih izdelkov (Katja Zrimšek – NiceArt).

Cilj predstavitve konzorcija je navdušiti obiskovalce s tradicionalnimi rokodelskimi veščinami in predstaviti inovativne pristope k rokodelstvu. Na voljo bodo tudi unikatni izdelki domače in umetnostne obrti, ki bodo tudi na voljo za nakup.

Predstavitve rokodelskih centrov v času sejma:

- sreda, 13. september: Rokodelski center Ribnica;
- četrtek, 14. september: Rokodelski center Rogatec in CDUO Slovenska Bistrica;
- petek, 15. september: Moravče in Center DUO;
- sobota, 16. september: Razvojni center Koroška in Razvojni center Srca Slovenije;
- nedelja, 17. september: Rokodelski center Škofja Loka.

Partnerji kartice Mozaik podjetnih

Na razstavnem prostoru OZS v dvorani L1 bodo potekale tudi predstavitve partnerjev kartice Mozaik podjetnih. Partnerji Mozaika podjetnih bodo predstavljali ugodnosti, ki so v okviru sodelovanja z OZS na voljo članom.

Partnerji OZS

SID banka bo predstavila svoje aktivnosti, obiskovalci pa bodo imeli možnost individualnega razgovora s predstavniki SID banke.

Obsejemski program

Slavnostno odprtje 55. MOS bo v sredo, 13. septembra, ob 10. uri v Modri dvorani poslovne stavbe celjskega sejmišča. Sistem OZS bo tudi letos izvedel

številne zanimive obsejemске dogodke v času MOS. V četrtek, 19. septembra, z začetkom ob 10. uri bo že tradicionalno potekalo **Mednarodno poslovno srečanje »Connect2Slovenia«**. V okviru panela bodo predstavljene prednosti in izzivi pametnih tovarn, v okviru B2B individualnih razgovorov pa bo možnost navezovanje stikov z novimi poslovnimi partnerji iz regije Alpe Adria. V okviru dogodka bo potekala tudi slavnostna obeležitev dveh pomembnih mejnikov – **30. obletnice enotnega evropskega trga in 15. obletnice Evropske podjetniške mreže/Enterprise Europe Network**. Dan OZS bo tradicionalno potekal v petek, 15. septembra.

Sejemška priznanja OZS – cehi

OZS bo v sodelovanju s Celjskim sejmom in Mestno Občino Celje najuspešnejšim razstavljalcem (svojim članom) podelila **zlati, srebrni in bronasti ceh**.

EDINA ZEJNIC

SEKCIJA ZA DOMAČO IN UMETNOSTNO OBRT

Razpis za najem prodajnih stojnic DUO na MOS

Sekcija za domačo in umetnostno obrt pri OZS bo tudi letošnji Mednarodni sejem obrtni in podjetnosti MOS, ki bo septembra v Celju, izkoristila za promocijo svoje dejavnosti in poklica med mladimi ter prodajo in prikaz izdelave izdelkov, ki pod rokami naših mojstric in mojstrov nastajajo v okviru blagovne znamke in certifikata Rokodelstvo Art&Craft Slovenija, predstavili pa se bodo tudi prejemniki prestižne nagrade Zlata vitica, ki jo OZS podeljuje rokodelcem.

V sklopu Ulice obrti v sejmski dvorani L1, kjer OZS mladim že tradicionalno predstavlja številne obrtne poklice, bodo dejavnosti DUO letos predstavljene s kar petimi rokodelskimi delavnicami. Namen sekcije, ki načrtno dela na promociji svojih rokodelskih poklicev, je, da mladim iz osnovnih in srednjih šol, ki bodo promocijsko ulico obrti obiskali, omogoči, da vidijo in spoznajo kar se da veliko različnih rokodelskih poklicev.

Dobrodošla novost bodo tudi zasloni, kjer si bodo lahko mladi in številni drugi obiskovalci ogledali vrsto predstavitev, informativnih in poučnih filmčkov iz delavnic vrste strokovnih delavnic DUO.

V sklopu predstavitve DUO na MOS sekcija letos kot novost pripravlja predstavitevno razstavo dosedanjih prejemnikov priznanja Zlata vitica, ki ga kot najvišje priznanje rokodelcem za življenjsko delo ali opus podeljuje naša stanovska organizacija.

Razpis za najem prodajnih stojnic DUO na MOS 2023

Sekcija za domačo in umetnostno obrt pri OZS bo s prodajnimi delavnicami rokodelcev v osrednjem prostoru sejmišča ponovno popestrila Mednarodni sejem obrtni in podjetništva, ki bo od 13. do 17. septembra 2023 v Celju. Rokodelci bodo tokrat svoje izdelke prodajali v sejmskih hiškah, pred katerimi si bodo uredili delavnico za prikazovanje izdelovanja rokodelskih izdelkov, prodajali pa bodo lahko le izdelke s pridobljenim certifikatom Rokodelstvo Art&Craft Slovenija.

Najem sejmskih hišk v atriju sejmišča bo za člane tudi tokrat sofinancirana. Cena najema lesene sejemske hiške, dimenzije 2 x 2 m, z električnim priključkom je za člane zbornice 200 EUR, za nečlane pa 650 EUR. Pogoji za sodelovanje je prikazovanje izdelovanja in prisotnost na sejmišču vse dni sejma. Če se bo na razpis prijavilo več kot pet delavnic, bo sodelujoče izbral Upravni odbor sekcije.

Pri izbiri bo upošteval vrstni red prispelih prijav in privlačnost predstavitve posamezne dejavnosti za delo »v živo«.

Rokodelci, ki si želite nastopiti na največji sejmski prireditvi v Sloveniji v okviru sekcije za DUO, pošljite prijavnico na naslov: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška 71, Ljubljana, s pripisom »Sekcija DUO«, ali na e-naslov: goran.lesnicar@ozs.si. Prijavnica mora vsebovati osebne podatke rokodelca ali naziv podjetja, telefonsko številko, davčno številko, naziv dejavnosti, ki bo predstavljena, in številko certifikata strokovne komisije za DUO. Sekcija bo zbirala prijave do 26. julija 2023, rokodelce pa bo o svojem izboru pisno obvestila do začetka avgusta.

ANTON ŠIJANEC

Stojnice DUO v atriju sejmišča na MOS, za katere objavljamo razpis, tudi letos jih bo pet, obsegajo pa leseno hiško in predprostor, ob prodaji izdelkov bodo na njih potekali tudi prikazi izdelave.

V pogovorih z demonstratorji bodo lahko mladi različne rokodelske spretnosti podrobno spoznali, se v njih preizkusili in ob tem tudi spoznali, da so dejavnosti DUO zelo lep poklic, ki lahko posamezniku da tudi možnost uspešne življenjske kariere poti. Delavnice bodo izvajali člani sekcije, potekale pa bodo pod pokroviteljstvom ministrstva za gospodarstvo.

NAJVIŠJE PRIZNANJE
OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
ROKODELCEM ZA ŽIVLJENSKI OPUS IN
DOSEŽKE NA PODROČJU
DOMAČE IN UMETNOSTNE OBRTI

Septembra na največji sejemski dogodek leta

Gre za dogodek, ki ga ne smete izpustiti. Bliža se namreč največji in najbolj tradicionalni sejem na Celjskem sejmu, sejem MOS, ki bo letos med 13. in 17. septembrom, že 55. po vrsti. Gre za največjo poslovno-sejemsko prireditev v Sloveniji in širše, s 55-letno tradicijo in trajnostno vizijo. Ker bo na MOS-u letos še posebej jubilejno razpoloženje, se obeta kar nekaj novosti.

Letošnji MOS bo v znamenju zelene-ga prehoda s sončnimi elektrarnami, e-mobilnostjo, trajnostnim razvojem. Veliko bo prikaznih voženj, animacij, poligonov, kjer boste lahko preizkusili nov e-prevoz, o katerem že dolgo razmišljate – od navadnih koles, do e-skirojev, skuterjev in avtomobilov. Tudi letos v okviru Evropskega tedna mobilnosti spodbujamo akcijo »S kolesom na MOS«.

Prvi dan sejma bo tudi strokovni posvet na temo energetike, ki bo napoved večjega energetskega kongresno-sejemskega dogodka v maju 2024.

Na enem mestu bo ponudba za dom, za gradnjo, za prosti čas, za zdravo hrano, predstavljala se bo slovenska modna industrija, poskrbljeno bo za razvedrilo in zabavo. Vsako leto veliko zanimanja požanjejo Ulica obrti in rokodelske delavnice. Velik poudarek bo na promociji različnih poklicev, zato dobro-

došli osnovnošolci in srednješolci, ki se odločate o vaši poklicni karieri. Na enem mestu boste lahko spoznali različne poklice, praktične prikaze in svetovalce, ki vam bodo odgovorili na vsa vprašanja. Na sejem pride tudi Evropska komisija, ki bo predstavljala Evropsko leto spretnosti.

Drugi dan sejma bo v prostorih našega Kongresnega centra Celje potekalo Mednarodno poslovno srečanje Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, tretji dan je na vrsti Dan gospodarske diplomacije. Več razlogov torej, da se udeležite MOS-a in vseh dogodkov, kjer lahko učinkovito navežete nove poslovne kontakte.

V eni izmed večjih sejemskih dvoran bo velika ponudba turističnih destinacij po vsej Sloveniji, predstavljale se bodo butične lokacije, kmetije, ponudniki domače hrane. Tako ne bo manjkalo niti

številnih degustacij in spoznavanja s slovensko kulinarčno posebnostjo po pokrajinah.

Na letošnji MOS se je prijavilo že kar lepo število ministrstev, ki bodo obiskovalcem predstavljali digitalne storitve javnih ustanov in popolno digitalno preobrazbo, ki bo korenito olajšala naša vsakdanja opravila na ustanovah.

Lansko leto se je na MOS-u predstavilo skoraj 1000 razstavljalcev in več kot 90 % razstavljalcev je svoj nastop na sejmu in odziv obiskovalcev ocenilo kot zelo uspešen. V enako visokem odstotku je sejem izpolnil vsa njihova pričakovanja. Glede na prve odzive razstavljalcev vam lahko zagotavljamo, da bo najmanj tako tudi letos. Lanski MOS je obiskalo blizu 62.000 ljudi, bodite letos tudi vi med njimi in del nove sejemske dogodivščine, ki si jo boste nedvomno zapomnili!

CONNECT2SLOVENIA NA MOS

Mednarodno poslovno srečanje za nove poslovne priložnosti

Vabimo vas na Mednarodno poslovno srečanje »Connect2Slovenia«, ki bo potekalo v četrtek, 14. septembra 2023, s pričetkom ob 10. uri v Modri dvorani celjskega sejmišča. Dogodek organizira Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v partnerstvu s SPIRIT Slovenija, Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport in Advantage Austria Ljubljana v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Poslovno srečanje je namenjeno malim in srednje velikim podjetjem ter start up podjetjem, ki proizvajajo izdelke in nudijo storitve ter inovativne rešitve na področju:

– rešitve/tehnologije za industrijo 4.0 (pametni stroji, roboti, pametna logistika, kibernetska varnost),

– digitalizacija,
– avtomobilska industrija,
– kovinska industrija,
– električna energija in elektronika,
– mobilnost, promet in logistika ter
– raziskave, razvoj in prenos tehnologij.

Dogodek je odlična priložnost za

podjetja, ki iščejo nove poslovne partnerje, kupce in dobavitelje ter nove nabavne vire. Dogodek nudi mreženje, izmenjavo dobrih praks, razvijanje idej o novih projektih in navezovanje stikov za izvedbo le-teh ter navezovanje novih poslovnih kontaktov neposredno s slovenskimi in tujimi podjetji.

Vabljeni tudi **start up podjetja**, ki lahko predstavijo inovativno idejo ali produkte za podjetja.

Z organizacijo mednarodnega poslovnega srečanja želimo spodbuditi nove poslovne priložnosti za nove poslovne kontakte in posle.

Sodelovanje na dogodku so potrdile že tuje delegacije iz Avstrije in Hrvaške.

Udeležba na dogodku je **brezplačna**, vendar je obvezna **predhodna prijava do 11. septembra 2023** na spletni strani: <https://connect2slovenia-2023.b2match.io>.

V okviru mednarodnega poslovnega srečanja »Connect2Slovenija« bo potekala tudi obeležitev dveh pomembnih mejnikov – **30. obletnico enotnega evropskega notranjega trga & 15. obletnico Enterprise Europe Network**. Enotni trg je od svoje ustanovitve leta 1993 olajšal vsakdanje življenje ljudi in delovanje podjetij ter spodbudil ustvarjanje novih delovnih mest in rast po vsej EU. Je eden največjih dosežkov EU. Na obeležitvi bodo prisotni vsi člani slovenskega konzorcija Enterprise Europe Network. Ob tem mejniku partnerji mreže po vsem svetu praznujejo skupaj s 4,2 milijona malih podjetij, ki so jim pomagali pri inovacijah in mednarodni rasti.

EDINA ZEJNIC

Mednarodno poslovno srečanje »Connect2Slovenija«

Datum: **četrtek, 14. september 2023, ob 10. uri**

Lokacija: **Modra dvorana, celjsko sejmišče**

9.30–10.00

Registracija, kava in mreženje

10.00–10.10

Uvodni pozdravi

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

Wilhem Nest, direktor ADVANTAGE AUSTRIA za Slovenijo in Kosovo

Mitja Gorenšek, izvršni direktor Gospodarske zbornice Slovenije

Rok Capl, v.d. direktorja SPIRIT Slovenija

Otvoritveni govor

Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport

10.10–10.20

Slavnostni govornik

10.20–11.20

Panel #PAMETNA INDUSTRIJA

Inovativni proizvodni procesi

– *dr. Igor Kovač, direktor SRIP ToP*

Nasveti in triki za digitalno preobrazbo proizvodnje

– *predstavniki podjetja Poslovne rešitve d. o. o.*

Predstavitev podjetja in najboljše prakse

– *Metka in Tomaž Marovt, podjetje Marovt d. o. o.*

11.20–11.40

Slavnostni razrez torte ob 30. obletnici enotnega evropskega

notranjega trga in 15. obletnici Enterprise Europe Network

– *govor vodje slovenskega konzorcija Enterprise Europe Network*

– *govor organizatorja – člana slovenskega konzorcija Enterprise Europe Network*

– *razrez torte, foto termin, izjave za medije*

11.40–12.40

Hladno-topli bife in mreženje

12.40–16.00

B2B SESTANKI s pomočjo spletne platforme b2match (vnaprej določeni sestanki)

16.00–18.00

Obisk sejma MOS

**Dogodek bo potekal v slovenskem jeziku, prevajanje bo zagotovljeno v angleškem jeziku.*

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, t. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si

CONNECT2SLOVENIA
Mednarodno poslovno srečanje

Začnite nova poslovna partnerstva

Brezplačna prijava na
<https://connect2slovenia-2023.b2match.io>

OBRTRNO-PODJETNIŠKA ZBORNIKA SLOVENIJE | ADVANTAGE AUSTRIA | REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT | SPIRIT SLOVENIJA | EVROPSKA UNIJA

KOROŠKA MREŽA PODPORNEGA OKOLJA ZA MLADE KOR-NET

Regionalno povezovanje in norveška sredstva za boljšo perspektivo koroške mladine: mladi za mlade!

Osrednji razvojni problem Koroške je ohranjanje poseljenosti in preprečevanje bega možganov v sosednja regionalna središča, tudi tista onkraj državne meje. S finančno podporo Norveškega mehanizma se problema lotevamo člani ekipe projekta KOR-NET, ki jo sestavljajo tri koroške mladinske organizacije (Mladinski center Dravograd, Koroški mladinski kulturni center Kompleks Ravne in Mladinski kulturni center Slovenj Gradec), Območna obrtno-podjetniška zbornica Ravne na Koroškem kot predstavnica gospodarstva, razvojno podjetje A.L.P. Peca in partnerska organizacija Bjerkaker LearningLab iz Norveške.

Projekt smo začeli izvajati junija 2022, formalno pa ga bomo zaključili aprila 2024. V okviru projekta želimo partnerji iz vseh treh koroških dolin stkati močno regijsko mrežo podpornega okolja za mlade in tako dati mladinskemu sektorju na Koroškem nov zagon in vsebine, ki se bodo obdržale tudi po zaključku projekta.

S projektnimi aktivnostmi KOR-NET ustvarjamo podlago za dolgoročnejše učinke projekta: povezano in medseboj-

no prepleteno podporno okolje za mlade na Koroškem, ki vključuje mladinske organizacije in društva, izobraževalne ustanove, podjetniški sektor, odločevalce na lokalni in regionalni ravni ter ostale deležnike, ki soustvarjajo razmere za življenje in delo mladih v regiji.

V pripravi je priročnik **Model aktivne participacije mladih**, ki ga soustvarjajo mladi na Koroškem, saj izvajamo vrsto delavnic in pogovorov, kjer damo mladini možnost, da pove, kaj na Koroškem manjka in česa si želijo. Zato mlade vabimo, da se nam pridružijo na delavnicah »Eri jamrat, pa povej, kaj bi rad ...«.

Koroška mladina je dobila spletno platformo – **Virtualni mladinski inkubator Koroške**, kjer so na enem mestu zbrane vse informacije, ki jih mladi potrebujejo za šolanje, kariero in življenje. Spletna platforma je zaživela 23. junija 2023, najdete pa jo na spletnem naslovu <https://kor-net.si>.

V okviru programa »Aktivni mladi – večine za življenje in kariero« mladim ponujamo vsebine, ki jih potrebujejo za življenje ali jim bodo koristile v poslovnem svetu, pri vstopu na trg dela, razvoju kompetenc itd. Program izvajamo v obliki delavnic/predavanj/dogodkov in

Mudili so se tudi v Ribnici.

Delovna postaja na OOO Ravne na Koroškem.

Sodelujoči v projektu v norveškem Bergnu.

tudi v okviru osmih vikend taborov za mlade z različnimi temami.

Prav tako smo na območju regije opremili **13 delovnih postaj (informacijskih točk)**, ki mladim zagotavljajo tehnično in informacijsko podporo pri aktivnostih na različnih področjih. Delovne postaje so obiskovalcem za uporabo na voljo popolnoma brezplačno. Lokacije delovnih postaj po celotni Koroški najdete **na prej omenjeni spletni strani, kjer so poleg lokacije navedeni tudi odpiralni časi posamezne postaje**. Delovne pisarne so v Črni na Koroškem, Mežici, Prevaljah, Ravnah na Koroškem (dve), Dravogradu, Šentjanžu, Radljah ob Dravi, Ribnici na

Pohorju, Slovenj Gradcu (dve), Tomaški vasi in Mislinji. Ena izmed delovnih postaj/informacijskih točk je tudi na Območni obrtno-podjetniški zbornici Ravne na Koroškem in je prvenstveno namenjena mladim podjetnikom, seveda pa tudi vsem ostalim. Delovna postaja je opremljena z zmogljivim računalnikom, barvnim laserskim kopirnim strojem/tiskalnikom A3, plastifikatorjem, uničevalcem dokumentov ter aparatom za vezavo, skratka z vsem, kar je potrebno za pisarno v malem. Dostopna je vsak delovni dan v času uradnih ur.

KOR-NET je namenjen tudi izobraževanju mladinskih delavcev. Ideja je čim

tesneje povezati organizacije in posameznike, ki delujejo na mladinskem področju, z uporabniki, gospodarstvom in širšo lokalno skupnostjo. Le s sistematičnim mladinskim delom in kontinuiranim sodelovanjem z vsemi deležniki in tudi z večjo aktivacijo mladih bomo stopili korak naprej v smeri boljše perspektive za mlade na Koroškem.

Sledite nam lahko na **Facebooku pod imenom Koroška mreža podpornega okolja za mlade**, na **Instagramu: kornet_koroska** in na **<https://kor-net.si>**.

Vse kep'ce na kupu!

EKIPA KOR-NET

Naslovnica spletne strani KOR-NET na <https://kor-net.si>.

KOR-NET DVAŠKA LETA • ŠTUDENTSKA LETA • STARTER PACE ZA ODRASLOST • AKTIVNI MLADI • FRENDI V STISKI • KAJ DOGAJA? Q

Dvaška leta > Obrtni poklici

SI SPRETEK NA Z ROKAMI? POSTANI OBRITNIK-CA!

Obrtni poklici so poklici, pri katerih se uporabljajo ročne spretnosti, tehnično znanje in praktične veščine za izdelavo izdelkov ali storitev. V obrtnih poklicih se pogosto uporabljajo tradicionalne tehnike, ki so bile razvite skozi stoletja. Vendar pa se tovrstni poklici danes prilagajajo tudi sodobnim tehnologijam in se spreminjajo z novimi tehnologijami in potrebami trga dela.

Virtualni mladinski inkubator Koroške – spletna platforma, kjer mladi najdejo vse informacije, ki jih potrebujejo za šolanje, kariero in življenje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KIHIZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

ČEPLAK VULKANIZERSTVO D. O. O., GORNJA RADGONA

Več kot samo vulkanizerstvo

Zagotovo je veliko Slovencev in Slovenk pa tudi tujcev, ki so se v minulih 35 letih peljali skozi središče Gornje Radgone in so tako ali drugače spoznali družinsko podjetje Čeplak vulkanizerstvo d. o. o., ki je veliko več kot le vulkanizerstvo.

Res je sicer, da gre za družinsko podjetje, ki se ukvarja predvsem z menjavo in prodajo gum za osebna vozila, motorje, kmetijske stroje in tovorna vozila, toda pri njih ne gre zgolj za prodajo in montažo pnevmatik. V podjetju, ki

kolesa ali opraviš avtooptike, stranko je namreč potrebno tudi podučiti in ji svetovati. »Ne le da se lahko pohvalimo z raznoliko ponudbo svetovno znanih pnevmatik, prav tako smo pravi naslov za vsa vprašanja strank glede prave izbire pnevmatike. Strankam svetujemo, kakšna je v danem trenutku zanje najboljša rešitev. Smo strokovnjaki na svojem področju in dobri poznavalci ljudi ter komuniciranja, zato smo ljudem na uslugo ne samo osebno pri nas in po telefonu, ampak tudi po elektronski pošti in preko svetovnega spleta. Imamo tudi dva komercialista oz. specialista za agro program, ki svetujeta strankam,« pove Čeplak.

smo Michelinov partner, kar nas uvršča med boljše v Sloveniji. Kot partnerji ponujamo veliko dodatnih storitev za vsa vozila, kot so servisna popravila: menjava olja, menjava končnikov, zglobov in ostalih delov podvozja, menjava in prodaja izpušnih sistemov, popravilo in menjava delov za zavorne sisteme, manjša popravila, menjava in prodaja blažilcev ipd.,« razlaga direktor Kristjan Čeplak, ki je ponosen, da imajo v delavnici tudi najnovejšo 3D avtooptiko.

Sedem let po ustanovitvi podjetja so na predlog strank tik ob delavnici uredili in odprli še manjši kava bar, saj so stranke na storitev čakale. In najboljše je na toplem pri kavi ali kakšnem drugem okrepcilu. »Medtem ko stranke čakajo na zamenjavo pnevmatik ali drugo storitev, se lahko okrepcajo v našem baru s popolnoma prenovljeno teraso. Naše prijazne natakarice ponujajo tako brezalkoholno kot alkoholno pijačo in kavo blagovne znamke Segafredo,« pove namernica Matejka Srež.

»Uspešni smo, ker se razumemo in držimo skupaj. Družinski člani in zaposleni v obeh dejavnostih. Brez tega gotovo ne bi bilo tako, kot je danes,« še doda direktor Kristjan Čeplak.

OSTE BAKAL

Kristina in Janez Čeplak

ga je leta 1988 ustanovil Janez Čeplak, danes pa ga uspešno vodita sinova Janez – Jani in Christian – Kiki, se namreč lahko pohvalijo z dolgoletnimi izkušnjami tako pri montaži kot svetovanju pri pravilni izbiri pnevmatik. »Naše usposobljeno osebje s strokovnim in natančnim znanjem nudi strankam brezplačno svetovanje. Naročila realiziramo pravočasno in zavezujoče. Najsodobnejša tehnologija montaže gum, ki smo jo v zadnjih letih posodobili, nam pomaga pri zagotavljanju zares prvovrstne vulkanizerske storitve,« pravi direktor Kiki Čeplak in dodaja, da v podjetju zastopajo vse svetovno priznane blagovne znamke pnevmatik, kot so Sava, Goodyear, Pirelli, Michelin, Metzeler, Dunlop, Fulda, Debica, Lassa, Matador in Bridgestone, so pa tudi generalni uvoznik za Slovenijo za traktorske blagovne znamke MRL in STARMAXX.

Splošno znano je, da pri Čeplakovih velja pravilo, da stranki ne samo prodaš ali zamenjaš pnevmatiko, centrirajo

Čeplakovi, ki izvirajo iz bližnjega Benedikta, so sicer desetletja živeli v Nemčiji, in ko so se pred 35 leti vrnili, so v Gornji Radgoni odprli vulkanizerstvo, nato pa še kava bar. Podjetje Čeplak d. o. o. je bilo ustanovljeno 1. januarja 1988, ko sta se po 18 letih življenja in dela v Nemčiji s sinovoma Kristjanom in Janezom mlajšim v domovino vrnila danes 73-letni Janez in 65-letna Kristina Čeplak. V Gornji Radgoni takrat še ni bilo klasičnega vulkanizerstva in izkazalo se je, da sta Čeplakova zadela terno, saj jima je poslovanje iz leta v leto šlo boljše.

Enako kot oče se tudi mlada Čeplaka lahko pohvalita z večletnimi izkušnjami tako pri montaži, izbiri pravih pnevmatik za kupce kot pri vseh drugih dejavnostih. Oba sta strokovno usposobljena. Strokovno usposobljenih je tudi vseh 14 njunih sodelavcev. »Že nekaj let

S strokovnim znanjem in izkušnjami podkrovana ekipa podjetja Čeplak vulkanizerstvo.

Od letos dalje tudi partner motošporta v Avstriji

Vrh motošporta gostuje na Red Bull Ringu v avstrijskem Spielbergu že od leta 2014 in vsako leto privabi več deset tisoč gledalcev. 4.318 kilometrov dolgo dirkališče je kot vreča sreče v Formuli 1, ki vsako leto nagradi ali kaznuje voznike in ekipe, pa vedno znova tudi preseneti vse udeležence ter navijače/gledalce.

Red Bull Ring ima favorite le na papirju, saj dirke običajno potekajo drugače od načrtov, a vedno razburljivo. Poleg Formule 1 pa za pospešeno bitje srca obiskovalcev poskrbijo tudi spremljajoči dogodki na in ob dirkališču ter v zraku.

Poleg tega je avstrijska Štajerska znana po svoji gostoljubnosti v vrhunskem razredu motošporta, zato je Holiday Grand Prix absolutni vrhunec za voznike in navijače v vsaki sezoni F1. Letos so del vsega dogajanja, ki je nabito z visokim faktorjem dobrega počutja in zagotovljenim dirkaškim dogajanjem, tudi šotori podjetja Petre d. o. o. Za izvedbo Formule 1 in kasneje še za prvenstvo Moto GP so postavili več kot 3.000 m² pokritih površin, od tega več kot 50 pagod, in tako postali uradni partner Red Bull Ringa.

S. P.

DIPEX D.O.O. IN VOJNI VETERANI ZA SLOVENIJO

V porodnišnici Postojna dobrodelno prebarvali prostore

Veterani vojne za Slovenijo iz Območnega združenja veteranov Ljubljana, Policijskega veteranskega društva Sever Ljubljana in Primorska-Notranjska ter ZV Ljubljana 90-91 so konec maja z barvami JUB pod vodstvom izkušenih slikopleskarskih mojstrov iz podjetja Dipex prebarvali glavni vhod in avlo v porodnišnici Postojna. S tem darilom ob mednarodnem dnevu medicinskih sester so veterani Zveze veteranov vojne za Slovenijo počastili svojo 30-letnico.

V porodnišnici Postojna sta konec maja Dušan Presetnik, predsednik OZVVS Ljubljana, in izredna prof. dr. Nataša Tul Mandić, dr. med., spec. gin., predsednica društva Slojenčki, uradno predala namenu prenovljene prostore, ki so jih pod vodstvom izkušenih slikopleskarskih mojstrov iz podjetja Dipex prebarvali Veterani vojne za Slovenijo iz Območnega združenja veteranov Ljubljana, Policijskega veteranskega društva Sever Ljubljana in Primorska-Notranjska ter ZV Ljubljana 90-91 (na fotografiji).

»Menim, da smo izvedli dobro delo, ki je lahko tudi sporočilo vsem ostalim, da znamo tako modra kot zelena linija stopiti skupaj in narediti nekaj za naše

najmlajše, komaj rojene državljane Republike Slovenije. Mislim, da to delo izkazuje vnos barvitosti in svežine, pozitivne energije v te prostore, kajti tukaj se rojstvo začne in zakaj ne bi našim najmlajšim omogočili prijazen prvi kontakt in da v nadaljevanju ne okusijo kaj bolj grenkega,« je ob zaključku akcije dejal direktor podjetja Dipex Dušan Presetnik, predsednik OZVVS Ljubljana, pobudnik in glavni organizator humanitarne delovne akcije.

E. M.

V SPOMIN NA FRANCA MAKOTERJA

Muzej starodobnikov in kartanje za pokal

Pred dvema letoma je Franc Makoter, obrtnik in podjetnik iz Ljutomer, izgubil boj s koronavirusom. Avtoservisno dejavnost je opravljal 43 let. Njegovo obrtno-podjetniško pot zelo uspešno nadaljujejo njegova sinova Robert in Branko ter hči Martina. Makoter je v obdobju svojega delovanja zapustil močan in viden vtis na številnih področjih. Bil je dolgoletni član organov zbornice, občinski svetnik, predsednik KS Ljutomer, aktiven v lovski družini ter še zlasti v društvu za ohranjanje tehnične kulture in dediščine Janez Puch Ljutomer.

Njemu v spomin je v poslovnih prostorih podjetja Makoter na Prešernovi ulici v Ljutomeru urejen poseben muzejski prostor z razstavljenimi zbirko starodobnikov, katerih lastnik je bil Franc Makoter. Prevladujejo motorna kolesa, mopedi in motorji (25) ter eno kolo, za avtomobile znamke Fiat in VW ter tri motorje z bočnimi prikolicami pa bo potrebno poiskati poseben prostor. Muzej krasijo tudi številna priznanja, diplome in pokali, ki jih je Franc skupaj s soprogo Marijo prejel na tekmovanjih in srečanjih lastnikov starodobnih vozil doma in v tujini. Posebno mesto pripa-

da lovskim trofejam in številnim priznanjem OOO in OZS. Na pobudo nekdanjega predsednika OOO Ljutomer Zvonka Morda je bil nedavno organiziran 1. spominski turnir v kartanju, eni od Francovih priljubljenih sproščujočih aktivnosti. Zanimivo, da je med deseterico upokojenih obrtnikov zmaga pripadla Antonu Šnajderju, ki je vrsto let opravljal enako obrtno dejavnost kot pokojni Franc. Pokale najboljšim trem je podelil Francev sin Branko Makoter.

*Muzej eksponatov, priznanj in lovovik
Franca Makoterja*

N. Š.

LJUTOMER

Kolesarjenje v sosednje Medžimurje

Prvo letošnje junijsko nedeljo so člani ljutomerske zbornice – ljubitelji rekreacije – namenili kolesarjenju. Odločili so se za obisk sosednjega Medžimurja in njihov znameniti Mađerkin breg z razglednim stolpom.

Ljutomerski kolesarji preden so se podali na pot.

Pred štartom štirinajsterice udeležencev je za jutranjo kavico s pecivom poskrbel sekretar zbornice Damjan Štibler, prisotne pa sta nagovorila vodja odbora za šport pri OOO Robert Krajnc in predsednik zbornice Ivo Ozmec. Kolesarska pot je najprej vodila k ogledu znanega ljutomerskega podjetja Panorganix. Njihovo dejavnost, ki se ukvarja s pridelavo solatnic in zelišč v ogrevalnem rastlinjaku, jim je predstavil vodja prodaje Niko Miholič. Osrednja trasa je vodila v 14 kilometrov oddaljen Mađerkin breg hrvaškega Medžimurja. Breg je dobil ime po Emiliji Kra-

uthaker, bolj znani Mađerki, ki je bila rojena v Budimpešti, v ta hrvaški kraj pa se je preselila okoli leta 1940 kot madžarska balerina in soproga Alberta Krauthakera. Območje danes predstavlja kulturno mesto medžimurskega vinogradništva. Stolp, ki meri 28 metrov, je vse bolj priljubljena turistična točka, saj njegov pogled sega v kar štiri države – Slovenijo, Avstrijo, Madžarsko in Slovaško. Okoli 30-kilometrsko kolesarjenje so uspešno premagali vsi sodelujoči, ki so prijetno druženje zaključili z zakusko v gostišču Na Gmajni, samostojne podjetnice Jasmine Smolkovič. **N. Š.**

								REVIJA OBRTNIK	STREŽNICA NA LETALU	UPODAB- LJANJE V SMEŠNI PODOBI	MANJŠI TOLMUN	HOKEJSKI PLOŠČEK	NEKD. KANADSKI DRSALEC (BRIAN)	KMEČKO GOSPO- DARSKO POSLOPJE	ŠPORTNI COPAT, SUPERGA (EDNINA)
								ŠKRTOST, STIS- KAŠTVO							
								PRIPAD- NICE MONGOL. LJUDSTVA							
								BIVŠI DANSKI PREMIER (ERIK)							
								VRH, VZPETINA (NAREČ. KOROŠKO)				NOVINAR PUČER			
								ANŽE KOPITAR			RESA, VRESJE SKLA- DATELJ KOZINA				
								PESNIŠKI POLNI STIK					NICOLE KIDMAN MESTO V PREK- MURJU		
								VDOLBINA NA DNU REČNE STRUGE							
								ANG. PISATELJ (JOHN) PLAČILO PO URAH						ITALIJANSKI MATE- MATIK, KI JE POUČE- VAL NA UNIVERZI V BOLOGNI (CESARE)	
															NASUT IN UTRJEN PAS ZEM- LJISCA
REVIJA OBRTNIK	VPREGA S ŠTIRIMI ŽIVALMI	ŠVIC. NARAVNI ZDRAVILEC NA BLEDU	NAŠ NABOŽNI PISATELJ (GVIDO)	LOJZE MARINČEK	ZAPOVED PSU, NAJ KAJ PRINESE	OSTEVA- NJE ARTILER. OROŽJE						TRAVNA RUŠA RASTLINA, KI VSEB. NIKOTIN			
MAZAČ, SUŠMAR									RAHLA NAPETOST STEBRA GORA V ROMUNIJI						
PROŽNA PONJAVA ZA SKA- KANJE										ANGLEŠKA ROCK SKUPINA	ZOBANJE ZA KONJE				
NAJVEČJI DESNİ PRITOK DONAVE V NEMCIJI				POLETNO OBUVALO NEKD. AM. TENISAC (ARTHUR)							INDONEZ. OTOK AM. OBVE- SČEVALNA SLUŽBA				
NAŠ KIPAR (FRANCE)						GOLA ŽENSKA OPORNI DROG							ALJAZ PEGAN PRTIČEK, KUHIJ- SKA KRPA		
IVAN LOTRIČ			CENT					POLDRAG KAMEN PRIPRAVA ZA RISA- NJE						OPTIČNI BRALNIK	DESNİ PRITOK REKE PAD V ITALIJI
ZAJETJE ZRAKA V PLJUČA PRI DIHANJU			PISATELJ FLEMING		LASULJA (KNJIŽNO) NASILNI VLADAR							SL. FARMA- KOLOG (MLADEN) TURSKO MESTO			
NEMSKI SKLA- DATELJ (MICHAEL)											DOLENJ- SKA REKA IRANSKA VALUTA				
TISOČINKA JAPON- SKEGA JENA				PERUNIKA					MITO- LOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH	NIVO, RAVNINA					
EDVARD KOCBEK			ROJAK, DOMAČIN IVANA KOBILCA							PEVKA KOHONT SIMBOL ZA BARIJ					
LONČAR- SKA SURO- VINA						PROZORNA VRSTA SADRE									
AMERIŠKI PISATELJ (CONRAD POTTER)						AVTOR: MARKO DREŠČEK	KROŽNIK ELIPSASTE OBLIKE					NEKDANJI DŽIP IZ DACIE			

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - NOVO – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 23-02-002

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu. Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, pripravnice enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 23-02-003

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 23-02-004

PRODAM STROJNE DELE za stroj Index 24/36 A in Index 18 A ter opremo za rezkalni stroj MAS (ISO 5). Informacije po tel. 068 143 034. Šifra oglasa: 23-02-014

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmilna kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

OBRTNE STORITVE

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkanizacijo za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 23-03-001

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produktivnih fotografij in fotografiranje dogodkov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 23-03-002

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti.**

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **septembrski** Obrtnikovi borzi je **28. avgusta 2023.**

NAROČILO NA REVIO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

PESKANJE kovinskih elementov, šasij, starodobnikov, konstrukcij, možnost lakiranja in razne obnove vozil, gradbenih in komunalnih strojev. Informacije po e-pošti: avtoservismaklar@gmail.com in tel. 051 636 083. Šifra oglasa: 23-03-008

LASERSKI RAZREZ PLOČEVINE: nudimo različne storitve za obdelovanje kovin - razrez, krivljenje, varjenje, peskanje, prašno barvanje, hitra in natančna izdelava, enostavne in cenovno ugodne rešitve za vaš izdelek. Zagotovljena tehnična pomoč strankam. Informacije po tel. 070 401 802, e-pošta: vesna@rehar.com Šifra oglasa: 23-03-005

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

DVIGALA

**OSEBNA DVIGALA
TOVARNNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI**

DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

MATERIAL

PODJETJE PRO-TRG Kovač, d.o.o. nudi odkup kosov, odrezkov manjših kosov jekla (različne debeline in dimenzije, kvalitete: konstrukcijsko jeklo S235/SR55, jekla za cementacijo 16MnCr, jekla za poboljšanje 42CrMo4, siva litina, poboljšana jekla 42CrMo4+Qt in CrMoS8 in ostala jekla) primernih za nadaljnjo uporabo. Več informacij po tel. 041 692 608 ali e-pošti: mihaela@db-kovac.si. Šifra oglasa: 23-01-002

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

pigo
pisarniški material

Registrirajte se na naši spletni strani
www.pigo.si

Čaka vas
DODATNIH 10 % POPUSTA
na vse artikole, ki niso v akciji!
V košarici uporabite kodo za popust in
popust se bo odštel!

KODA ZA POPUST: OZS-10

**VSE IZ PLEXI
STEKLA**

► plošče, bloki, cevi,
palice, profili, kroglice,
kupole, ... ► mehanska
in termična obdelava
plexi stekla

T: +386 1 281 11 47
info@pecenko.com
www.pecenko.com

pecenko.

POSLOVNE STORITVE

VRHUNSKA KULINARIKA, fine dining, čudovit ambient, catering pogostitve, poslovni in protokularni dogodki, možnosti seminarjev, poročna slavlja. Restavracija Nova Rajngla, Rajngla d. o. o., Preserje 9/a, 3314 Braslovče. Informacije po tel. 041 721 299. Za vse člane Obrtno-podjetniške zbornice - 5 % popusta pri koriščenju storitev. Šifra oglasa: 23-04-002

DOBER OKUS ŠTEJE, domače pristno bučno olje pa je pika na i vsake izbrane jedi. Jeruzalem SAT - Štajersko prekmursko bučno olje Slovenija najdete v vseh večjih trgovinah ali v spletni trgovini: www.oljarne-je-ruzalem.si, tel. 02 713 48 52. Izberite doživetje in praktično darilo, po katerem si vas bodo zapomnili. Šifra oglasa: 23-04-003

RAČUNOVODSKI SERVIS nudi strokovno opravljanje računovodskih storitev za podjetja in družbe. Prednosti: osebni pristop, odzivnost, ugodne cene, fleksibilen delovni čas. Preprosto pokličite po tel. 051 332 742, Natalija Geček s.p., Ramovševa 47, Ljubljana. Šifra oglasa: 23-04-007

NEPREMIČNINE

ALOJZ VALAND s.p., Loče ugodno odda v najem lokale v: Mariboru, Koroška c. 74, nakupovalnem centru Velenje, v Ločah se odda Kava bar, lokal za različno namembnost, skladišča in proizvodni prostori (pritličje + 1. nadstropje, cca 600 m²), katerim pripada tudi velik parkirni prostor. Proizvodni prostori so primerni za živilsko dejavnost (mesarstvo, slaščičarstvo, pekarstvo) in tudi kakšno drugo. Informacije po tel. 041 664 330, od ponedeljka do petka, od 7. do 15. ure. Šifra oglasa: 23-07-009

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravilnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlajuu: julij - 17., 18., 19., 20. in 21., avgust - 16., 17., 18., 19. in 20., delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od

8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793. Šifra oglasa: 23-05-002

ZANESLJIVA DOBAVA INDUSTRIJSKIH KRP za čiščenje v proizvodnji, delavnicah, čistilnih in biro servisih ... Reciklirane krpe iz bombaža, trikoja in frotirja, embalarane po 10 kg. Naročila: BRA.IN.TRADE, Čepin s. p., e-pošta: info@2-bi.eu, tel. 041 694 653. Šifra oglasa: 23-05-003

RAZNO

MOŠKO CESTNO KOLO BH, odlično ohranjeno prodam. Cena po dogovoru. Informacije po tel. 041 565 764. Šifra oglasa: 23-09-005

PRODAM DIGITALNI KLAVIR (Yamaha digital piano P - 515) z vso potrebno dokumentacijo in dodatnim, četrtnim pedalom. Klavir je bil kupljen decembra 2018 in v uporabi le kratek čas. Cena: 1.250 €. Lokacija: Ljubljana Šiška. Informacije: mojhrast13@gmail.com, tel. 031 477 406. Šifra oglasa: 23-09-003

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

**"KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETH
PARTNERJIH."**

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Borza EEN

Poiščite novega poslovnega partnerja

Oglasi ponudb in povpraševanj iz tujine so brezplačno dostopni na <https://een.ec.europa.eu/partnering-opportunities> ali <https://een.si/poslovnaborza/>.

Oddajte brezplačni oglas (ponudbo/povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Enterprise Europe Network (EEN)
E-pošta: een@ozs.si

TURČIJA (BOTR20230616018): podjetje, ki je specializirano za proizvodnjo strojev, nudi sodelovanje v okviru sporazuma o proizvodnji ali dobavi.

ROMUNIJA (BRRO20230616009): podjetje išče poslovne partnerje v vojaški, pomorski, avtomobilski, vesoljski, metalurški, jeklarski in naftni industriji na področju toplotne izolacije.

BOLGARIJA (BRBG20230612017): podjetje, distributer medicinskih in zobozdravstvenih pripomočkov ter opreme za humano in veterinarsko medicino, išče partnerje v okviru trgovskega sporazuma za bolgarski trg.

NEMČIJA (BRDE20230612014): storitveno in svetovalno podjetje išče dobavitelje živilskih surovin.

FRANCIJA (BRFR20230608018): inženirsko podjetje, specializirano za oblikovanje in proizvodnjo inovativnih rešitev, povezanih s podnebnimi spremembami in obvladovanjem tveganj, išče industrijskega partnerja za industrijsko proizvodnjo patentiranega izdelka iz vodoodpornega tehničnega tekstila.

NIZOZEMSKA (BRNL20230605014): podjetje išče proizvajalca kabljskih snopov za svoje srednje velike cestne tovornjake.

ROMUNIJA (BRRO20230531016): proizvajalec naravne kozmetike (na osnovi sivke) išče proizvajalce in distributerje, ki lahko dobavljajo surovine (tj. masla, olja, površinsko aktivne snovi itd.) za kozmetično uporabo.

ROMUNIJA (BRRO20230531015): proizvajalec naravne kozmetike (na osnovi sivke) išče proizvajalce in distributerje, ki bi lah-

ko dobavljali embalažo za kozmetiko (tj. steklene in plastične stekleničke in posode različnih velikosti).

PORTUGALSKA (BRPT20230525025): podjetje z več kot 12-letnimi izkušnjami na področju tehnične analize in izvajanja rešitev za energetsko učinkovitost, išče nove inovativne izdelke, s katerimi bi dopolnilo svojo ponudbo.

PORTUGALSKA (BRPT20230524011): podjetje, ki razvija individualne celovite rešitve za zahtevne stranke po vsem svetu na področju površinske obdelave jekla, nerjavčega jekla, titana, kompozitov, bakra in aluminija za letalski sektor, išče zastopnike.

POLJSKA (BRPL20230523006): podjetje, ki je distributer in uvoznik zdrave hrane, kave, čistil in drugega blaga široke potrošnje, išče nove, izvirne in edinstvene izdelke, ki bi jih lahko predstavilo na poljskem trgu.

PORTUGALSKA (BRPT20230518009): podjetje išče partnerstva na področju avtomobilске mobilnosti (avtomobilski servis + bencinska črpalka + električna mobilnost) in obnovljivih virov energije. Podjetje že več kot 30 let deluje na področju veleprodaje in maloprodaje goriv in išče partnerje/predstavnike blagovnih znamk/podjetij za zastopanje na drugih trgih, povezanih s fosilnimi gorivi, električno mobilnostjo, mazivi, avtopralnicami in avto oskrbo.

LATVIJA (BRLV20230518008): podjetje išče proizvodnega partnerja za proizvodnjo otroškega pohištva iz reciklirane pene EPP (ekspandirani polipropilen), da bi povečalo svojo paleto izdelkov in tako ponudilo tudi trajno pohištvo za otroke. Iščejo se partnerji za dolgoročno sodelovanje za sklenitev sporazuma o zunanjem izvajanju.

LUKSEMBURG (BRLU20230512002): podjetje išče neposredne proizvajalce večbarvnih PVC našitkov s kavljem in zanko. Sodelovanje se išče za proizvodnjo več serij po 50-200 kosov v okviru sporazuma o dobavi, proizvodnega sporazuma ali podizvajalske pogodbe.

POLJSKA (BRPL20230511011): podjetje, ki je uvoznik in distributer lesenih igrac, išče proizvajalce po vsem svetu v okviru sporazuma o distribuciji.

IRSKA (BRIE20230503020): podjetje, specializirano za prodajo, trženje in distribucijo brezalkoholnih pijač in sladoleda po lastnem receptu, išče majhnega do srednje velikega polnilca brezalkoholnih pijač za polnjenje svojih izdelkov v okviru pogodbe o skupnem podjetju ali pogodbo o zunanjem izvajanju. Najprimernejše velikosti so: 500ml, 1000ml in 2000ml PET steklenice ter 335ml in 750ml steklene steklenice.

POLJSKA (BRPL20230425020): podjetje, specializirano za trgovino z živilskimi izdelki, želi povečati raznolikost svojega portfelja izdelkov. Podjetje išče mednarodne proizvajalce/dobavitelje mesnih konzerv in predelane mesa.

FINSKA (BRFI20230425019): podjetje išče ekološko trajnostno naravnega proizvajalca ovitkov za sončna očala. Ovitki za očala morajo biti trdi.

LITVA (BRLT20230420003): proizvajalec ortopedske obutve išče partnerje v EU in drugih državah, ki imajo zmogljivosti za proizvodnjo dela naročil ortopedske obutve podjetja. Potencialnim partnerjem bo ponujena pogodba o proizvodnji ali podizvajalski pogodbi.

Brezplačno svetovanje in pomoč pri iskanju mednarodnih partnerjev za:

- proizvodnjo ali distribucijo vaših izdelkov,
- dostop do novih trgov,
- tehnološke rešitve za rast inovacij v vašem podjetju,
- sodelovanje pri raziskovalno-razvojnem projektu.

www.een.si
#EENCanHelp

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti,
v službi in doma!

Poiščite nas vsak mesec na prodajnih mestih ter dnevno spremljajte novice na
www.eTransport.si

Najдите nas na:
facebook

REVIJA ZA GRADBENIŠTVO, ARHITEKTURO IN MATERIALE

www.gradbenik.net

Celjski sejem

13.–17. SEPTEMBER 2023

55. MOS

Največji sejemski dogodek leta